SUPPLEMENT

TO THE

BOMBAY GOVERNMENT GAZETTE.

Published by Authority.

TUESDAY, 6TH JANUARY 1863.

PROCEEDINGS OF THE LEGISLATIVE DEPARTMENT, BOMBAY.

मुंबई इलाख्यांतील डिस्ट्रिक्ट पोलिस बाबद नियम ठरविण्या विषयींचे आक्टाचे मसुद्या बाबद सिलेक्ट कमिटीचा रिपोर्ट.

पोलिसाची व्यवस्था करण्या विषयीं या मसुद्याचा जो सामान्य मतलब आहे तो कमिटीचे मतें योग्य आहे परंतु मसुद्याच्या अर्थ स्पष्ट करण्यासाठीं आणि फौजदारी व पोलिस कामाचे व्यवस्थे बाबद हल्लीं कायदे आहेत त्यांची व मसुद्यांतील ठरावाची एकवाक्यता करण्यासाठीं मसुद्यांत कित्येक जागीं शब्दांचा फेरफार करावा व मजकुराची रचना व तपशील फिरवावे असें कमिटीचें ह्मणणे आहे.

३ रे कलमाचे १ ले ओळींत कांहीं शब्दांचे फेरफार केले आहेत त्यां वरून मसुद्याची व फौजदारी काम चालविण्याचे रिती विषयींचे कायद्याची अधिक एकवाक्यता होईल आणि त्या फेरफारांस इतर सबबे वरून हरकत नाहीं असें कमिटीचे नजरेस येतें.

मूळचे मसुद्यांत जें ४ थें कलम होतें तें सुधारलेले मसुद्याची १ ली रकम करूनं त्याचा अर्थ अधिक स्पष्ट होण्यासाठीं त्यांतील कांहीं शब्द फिरविले आहेत आणि "हे अंमलदार नेमण्याचा व कामा वरून दूर करण्याचा अधिकार गवरनर इन् कौन्सिलास मात्र आहे" हा ठराव त्या रकमेंत वाढविला आहे. वरिष्ठ दरज्याचे ताब्यांतील पोलिस अंमलदारांची नेमणूक करण्या विषयीं व त्यांस कामावरून दूर करण्या विषयीं योग्य बंदोबस्त असावा ह्मणून पोलिस ठाणेदारां विषयीं दुसरी रकम वाढविली आहे. त्या रकमेच्या हेतु काय आहे तो ती वाचली असतां सहज लक्ष्यांत येईल.

मूळचे मसुद्यांत ६ वें कलम होतें तें पोलिसचे व्यवस्थे विषयींचे कायद्यांत योग्य रितीने घालतां येत नाहीं झणून तें काढून टाकलें आहे.

८ वे कलमांतील १ ले रकमेचे मतलबाच्या चांगला खुलासा करण्यासाठीं त्या रकमेंत कित्येक शब्द फिरविले आहेत आणि हुकुमा प्रमाणें न चालणारे ज्या मनुष्यास त्याचे मुलखास पाठविण्या विषयीं हुकुम झाला असेल त्यास पुढें लिहिलेला हक्क राहावा झणून झणजे अपराध्यांस शिक्षा करण्या विषयींचे कायद्याचे ४०९ वे कलमा वरून अपील करण्याचा हक्क आहे तो राहावा झणून त्या रकमेंत ठराव वाढविला आहे.

पर मुलकांतील मनुष्यांस मुंबई इलाक्याचे जिल्यांतून पाहिजे तेव्हां घालवून द्यावें असें न होण्यासाठीं खालीं लिहिल्या प्रमाणे त्याच कलमाचे २ रे रकमेंत ठराव केला आहे झणजे पोलिस कमिशनराचे विशेष रिपोर्टा वरून घालवून देण्याविषयीं सरकारानें मुद्दाम हुकूम दिला असेल तेव्हां मात्र घालवून द्यावें असा ठराव केला आहे. २ रे रकमेंत जे शब्द फिरविणें जरूर होते ते फिरविले आहेत.

९ वे कलमांत फेरफार केले आहेत त्यांत कोणी जामीन न दिला तर त्यास कैदेंत ठेवण्याचे तजविजीहून कमी सक्तीची तजवीज करण्याचा माजिस्त्रेटाचा अधिकार कायम ठेवला आहे आणी जामीन न देणारास पुढें जेव्हां जामीन देववेल तेव्हां जामीन देऊन आपली मोकळीक करून घेण्याची त्यास सवड ठेवली आहे.

१० वे कलमाचे १ ले रकमेंतील ठराव संक्षिप्त रितीने चौकशी करून निकाल करण्याचा अधिकार देण्या विषयीं आहे आणि हा अधिकार किंबहुना सांप्रदाया बाहेर आहे त्यास हा ठराव लिहिलेला असावा त्याहून कांहींसा अघळपघळ लिहिला आहे असें नजरेस आल्यावरून तो दोष काढून टाकला आहे. आणि गांवचे पोलिसाचे गुन्ह्याबद्दल गांवचे लोकांवर जबाबदारी ठेवली आहे ती ते लोक गुन्ह्यांत जितके सामील असतील तितकी त्यांजकडे राहावी असें ठरविलें आहे. पोलिसाचे लोकांनी सावधगिरी व हुशारी कमी करूं नये झणून २ रे रकमेंत ठराव वाढविला आहे झणजे अपराध्यांस शिक्षा करण्याविषयींचे कायद्याचे २०२ रे व २२१ वे व २२३ वे कलमांत गैर वर्तणुके बद्दल शिक्षा ठरविली आहे ती शिक्षा पोलिसचे लोकांस १० वे कलमावरून चुकत नाहीं असा ठराव वाढविला आहे.

१२ वें कलम मुंबई इलाक्याचे स्थितीस अधिक चांगलें लागू व्हावें झणून आणि त्याचा अर्थ अधिक स्पष्ट व खचित व्हावा झणून त्या कलमाची वाक्यरचना कांहीं बदलली आहे. जें काम जिल्हाचे माजिस्त्रेटानें चालवावें असें मूळचे मसुद्यांत होतें तें चालविण्याचा अधिकार माजिस्त्रेटाचे संपूर्ण अखत्यार मिळालेले अंमलदारास आहे असें सुधारलेले मसुद्यांत ठरविलें आहे. मुंबई इलाक्यांतील कांहीं जिल्हे फार मोठाले आहेत सबब सदहू फेरफार करणे जरूर. कारण सक्त किंवा निष्कारण केलेले हुकुमावर जिल्ह्याचे माजिस्त्रेटाकडे अर्ज करणे झाल्यास अर्जकरणारास २०० शें किंवा ३०० शें मैल चालून जावें लागतें अशी तसदी गुन्हा उघड व शाबीत झाला असेल त्या प्रसंगीं ठिकच आहे परंतु इतर प्रसंगीं जितकी चुकवेल तितकी चुकवावी असें कमिटीचें मत आहे. शिक्षा दोन महिन्यांची होती ती अपराध्यांस शिक्षा करण्याविषयींचे कायद्याचे १८८ वे कलमा प्रमाणेच एक महिन्याची ठरविली आहे.

१३ वे कलमाचा विच्यार करितांना असें नजरेस येतें कीं कर देणारा कर देण्यास चुकला असतां त्या बद्दल त्याचा माल जप्त करण्या विषयीं ठराव केला आहे तो आणि कायदेशीर रितीने झालेला दंड जो देण्यास चुकेल त्यास फौजदारी तुरुंगांत कैदेची शिक्षा करावी असा ठराव केला आहे तो भिन्न भिन्न आहे असें स्पष्ट दर्शविण्यासाठीं त्या कलमाच्या दोन रकमा करणे योग्य आहे.

परिमाण वजनें व मापें दरएक ठिकाणीं ठेवण्याचें काम अमुकच अंमलदाराचें आहे असें ठरवून १४ वें कलम अधिक मजबूत केलें आहे.

१५* वें कलमांत मुख्य फेरफार केला आहे तो असा कीं पोलिसचे लोकांचे दोन भाग केले आहेत म्हणजे वरिष्ठ दरज्याचे पोलिसचे लोक व कनिष्ठ दरज्याचे पोलिसचे लोक असे दोन भाग केले आहेत आणि वरिष्ठ दरज्याचे पोलिसचे लोकांचे नेमणुकीचा व वरतरफीचा अधिकार कमिशनरास दिला आहे आणि कनिष्ठ दरज्याचे पोलिसचे लोकांचे नेमणुकीचा व वरतरफीचा अधिकार सुपरिंटेंडेंटास दिला आहे परंतु त्याणे कमिशनराची मंजुरी घेऊन केलें पाहिजे. फौजदारी काम चालविण्याचे रीती विषयींचे कायद्याचे १४५ वे कलमाचे हेतूस या कलमाची २ री रकम विरुद्ध आहे असें नजरेस आल्यावरून ती काढून टाकली.

पोलिस अंमलदाराने गैर चाल केली असतां किंवा आपले कामाची हयगय केली असतां त्यास पेनशन दिल्या वांचून बरतर्फ करावें असे मजकुराच्या १७† वे कलमांत फेरफार केला आहे.

जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटास १८ वे कलमांत अधिकार दिले आहेत ते त्याणे कारणा वांचून किंवा लक्ष्य पुरविल्या वांचून न चालवावे ह्मणून त्या कलमांत असा ठराव वाढविला आहे कीं जेव्हां जेव्हां सदहू अधिकार चालविणे होईल तेव्हां तेव्हां त्यां विषयीं त्याणे कमिशनरास तात्काळ रिपोर्ट केला पाहिजे.

पाटलांस व पोलिसचे वरिष्ठ अंमलदारांस २३ वे कलमांत जे अधिकार दिले आहेत ते ठाणेदारांसही दिले आहेत. या कलमाचे शेवटले भागांत ठराव होता तो काढून टाकला आहे. पोलिसाने कोणी मनुष्या जवळ योग्य रितीनें मदत मागितली असतां ती त्याणे दिली पाहिजे असा मजकूर त्या ठरावाचे बदला असला ह्मणजे पुरे कारण कोणी मनुष्य मदत देण्यास चुकेल तर अपराध्यांस शिक्षा करण्या विषयींचे कायद्याचे १८७ वे कलमांत भारी शिक्षा सांगितली आहे त्या शिक्षेस तो पात्र होईल.

२६ वे कलमाचे १ ले व ३ रे रकमेंत थोडका शब्दांचा फेरफार केला आहे आणि पोलिसास सांपडलेले माला विषयीं जो मनुष्य दावा करीत असेल त्याणे हजर होण्याची मुदत साहा महिन्यांची त्या कलमांत लिहिली होती ती दोन महिन्यांची ठरविली आहे परंतु माल विकून जें उत्पन्न होईल तें मालकाने मागण्या विषयींची मुदत पूर्वी प्रमाणे एका वर्षाची ठेवली आहे.

अपराध्यांस शिक्षा करण्या विषयींचे कायद्यांत गैरवर्तणुकीचे व अमलाचे बळाने जुलूम ज्यास्ती करण्याचे प्रकार सांगितले आहेत त्यां पेक्षां कमी प्रकारची गैरवर्तणूक व अमलाचे बळाने जुलूम ज्यास्ती पोलिसचे लोकानी केली असतां काय शिक्षा होईल हें २८ वे कलमांत सांगितलें आहे. ज्या गुन्ह्या बद्दल पोलिसचे लोक अपराध्यांस शिक्षा करण्या विषयींचे कायद्यांत सांगितलेले शिक्षेस पात्र असतील तसे गुन्हे त्याणी केले असतां त्या कायद्या प्रमाणे त्यांस शिक्षा होईल सबब २८ वे कलमाचे शेवटील ६ ओळींची गरज नाहीं ह्मणून त्या काढून टाकल्या आहेत.

मामुल मिरवणुकीचे व धर्मसंबंधी क्रियेचे कामांत दखलगिरि करण्याचा अधिकार ३१ वे कलमांत लिहिला आहे तो जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटाने मात्र चालवावा असें ठरविलें आहे.

३३ वे कलमा विषयीं कमिटीचें असें म्हणणे आहे कीं २०० रुपये दंड न दिला तर त्या बद्दल कैदेची शिक्षा करावयाची तिची मुदत ३९ वे कलमांत सांगितली आहे आणि ज्या खटल्याबद्दल गुन्हेगारास अपराध्यांस शिक्षा करण्याविषयींचे कायद्यांतील ठराव लागू होतात त्या खटल्यांस हें कलम लागू असलें तरी त्या खटल्यांचा निकाल अपराध्यांस शिक्षा करण्याविषयींचे कायद्या प्रमाणे करण्याचा अधिकार मसुद्यांतील ३८ वे कलमावरून आहे.

---

* सुधारलेले मसुद्याचें १४ वें कलम.
† सुधारलेले मसुद्याचें १६ वें कलम.

वाढलेलें रान कापून टाकणे लोकांचे आरोग्यासाठीं अवश्य असेल आणि तें कापण्याविषयीं गांवचे लोक अनास्ता करीत असतील किंवा अज्ञानामुळें ते कापीत नसतील त्या कामांत माजिस्ट्रेटाने दखलगिरी करण्यासाठीं ३६ वे कलमांत रकम वाढविली आहे.

३७ वे कलमांतील ठराव उपयोगी व जरुरीचा आहे हें अनुभवसिद्ध आहे परंतु धन्याचे तामस स्वभावामुळेंही चाकर लोकांकडून गैरचाल होत्ये सबब अशे प्रसंगीं शिक्षा करविण्याचें धन्याचें चालूं नये ह्मणून त्या कलमांत ठराव वाढविला आहे.

दंडा बद्दल कैदेची शिक्षा करावयाची तिच्या मुदती अपराध्यांस शिक्षा करण्याविषयींचे कायद्यांत प्रमाणकोष्टक लिहिलें आहे त्या कोष्टका प्रमाणे ३९ वे कलमांत मजकूर वाढवून लिहिल्या आहेत. नुकसानी बद्दल केलेले फिरयादींत कोर्टांत पैका भरण्या विषयीं ठराव दिवानी काम चालविण्याचे रिती विषयींचे कायद्यांत नाहीं ह्मणून नुकसानीच्या मोबदला मुदतसर देण्यास काढण्याची सवड प्रतिवादीस आहे ती त्याची जाऊं नये अशी ४१ वे कलमाची वाक्यरचना फिरविली आहे.

मी केलें आहे तें वाजवी केलें आहे असें आपलें म्हणणे प्रतिवादीस खालीं लिहिल्या प्रमाणे प्रपादितां यावें म्हणून म्हणजे आपले वरिष्ठ अमलदाराने मुखजबानी दिलेले हुकुमावरून मी काम केलें असें शाबीत करून किंवा त्याचा लेखी हुकूम हजर करून प्रपादितां यावें म्हणून ४२ वे कलमांत फेरफार केला आहे.

४३वे कलमांत "पोलिस ठाणे" या शब्दाची व्याख्या लिहिली आहे. फौजदारी काम चालविण्याचे कायद्याचे व या हल्लींचे मसुद्याचे कारणासाठीं ही व्याख्या अवश्य आहे.

(सही) **विलियम एडवर्ड फ्रियर.**
„ **विलियम थार. मान्सफील्ड.**
„ **आर्चीबाल्ड डेविड राबर्टसन.**

मुकाम जंजिरे मुंबई, तारीख १५ वी माहे डिसेंबर सन १८६२.

मुंबई इलाख्यांतील डिस्ट्रिक्ट पोलिसा बाबद नियम ठरविण्या विषयींचे आक्टाच्या मसुदा.

मागील पोलीस कायद्यांचे कित्येक भाग एका आक्टांत एकत्र करणें योग्य आहे आणि मुंबई इलाख्यांतील पोलिसाचे व्यवस्थेविषयीं इतर नियम ठरविणें योग्य आहे यास्तव खालीं लिहिल्या प्रमाणें ठरविलें आहे:— उद्देश.

१. रकम १ ली— मुंबईचे कायदे पुस्तकांतील कायद्यांचे खालीं लिहिलेले भाग रद्द केले असतः - मुंबईचे कायदे पुस्तकांतील कायद्यांचे कित्येक भाग रद्द करण्याविषयीं.

सन १८२७ चे १२ वे कायद्याचें १ लें कलम जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटास जितकें लागू आहे तितकें.

३ रे कलमाची १ ली रकम जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटाचे पोलीस कामासंबंधी आहे तितकी.

४ थें कलम इनच्यार्ज आसिस्टंट कलेक्टरास लागू आहे तितकें.

१० वे कलमाची ४ थी रकम.

१९ वे कलमाची १ ली व ६ वी व ७ वी व ८ वी रकम.

२० वें कलम.

२७ वे कलमाची २ री रकम.

३० वें कलम.

३१ वे कलमाची ४ थी रकम.

३७ वें कलम.

४० वें कलम.

सन १८३० चे ५ वे कायद्याचे २ रे कलमाची ४ थी रकम.

सन १८३१ चे ८ वे कायद्याचें १ लें कलम.

रकम २ री.— सन १८५० चे २६ वे आक्टाचें १० वें कलम मुंबई इलाख्यांतील कोणतेही शहरास किंवा शहराबाहेरील वस्तीस लागू आहे तितकें रद्द केलें असे. सन १८५० चे २६ वे आक्टाचे १० वें कलमाच्या भाग.

रकम ३ री.— सन १८५२ चे २८ वे आक्टाचें ३ रें कलम रद्द केलें असे.

२. मुंबई इलाख्याचे सर्व जिल्ह्यांतील किंवा त्या जिल्ह्याचे कांहीं भागांतील पोलीसची व्यवस्था करण्याचें काम मुंबई सरकारास योग्य वाटेल त्या प्रमाणें एका किंवा अधिक कमिशनरांकडे सोंपावें आणि गैर काम न होऊं देण्या विषयीं किंवा कामाची हयगय न होऊं देण्याविषयीं आणि पोलीस फोजेचें काम चांगले रीतीनें चालण्याविषयीं योग्य वाटेल त्या प्रमाणें वेळोवेळीं कानू ठरविण्याचा व हुकूम देण्याचा अधिकार सदर्हू कमिशनरांस आहे परंतु त्याणीं हें काम सरकारचे हुकुमास अनुसरून केलें पाहिजे. पोलीसची व्यवस्था करण्याचें काम एक किंवा अधिक कमिशनरांकडे सोंपावें व त्यांस कानू करण्याचा व हुकूम देण्याचा अधिकार आहे.

३. जिल्ह्याचा माजिस्ट्रेट म्हणून इतर अंमलदारास सरकारानें मुद्दाम नेमलें नसेल तेव्हां कलेक्टराचे ताब्यांत व हुकुमांत किंवा जो अंमलदार कलेक्टराचीं कामें जिल्ह्याचे सर्व फोजदारी व पोलीस बाबतीची व्यवस्था जि-

गांवचे हद्दींत चोरी झाली किंवा तेथें चोरांच्या थांग लागला आणि गांवांत राहाणारांनी हयगय केली किंवा डोळेझांक केली असें शाबित झालें तर ते दंडास पात्र होतील.

९. रकम १ ली— गांवचे हद्दींत अवरीची चोरी झाली असेल किंवा अंवरीची चोरी करणाराचा थांग त्या हद्दींत खांत्रीनिशीं लागला असेल आणि चोरी न होऊं देण्याविषयीं किंवा चोरांस शोधून काढण्याविषयीं किंवा धरण्याविषयीं गांवांत राहाणारांनीं किंवा गांवांत राहाणारांपैकीं कांहीं कांनीं व गांवचे पोलीसचे लोकांनी हयगय केली किंवा डोळेझांक केली असें शाबीत झालें तर संक्षिप्त रितीनें चौकशी करून पराकाष्ठा चोरीस गेलेले मालाचे किमती इतका दंड गांवांत राहाणारांजवळून किंवा त्यांपैकीं वर लिहिलेले कांहीं मनुष्यांजवळून व गांवचे पोलीसचे लोकांजवळून घेण्याचा अखत्यार माजिस्त्रेटाचे अधिकार चालविणारे अंमलदारास आहे. सदर्हू प्रमाणें घेतलेला सगळा दंड किंवा त्याचा कोणताही भाग मालकानें ज्या प्रमाणें खबरदारी व हुशारी ठेवल्याचें दिसून येत असेल त्या प्रमाणें किंवा प्रसंगा प्रमाणें त्यास देववाचा.

या कलमा अन्वयें केलेला दंड कसा वसूल करावा.

रकम २ री— या कलमा अन्वयें केलेला दंड हुकुमा प्रमाणें न भरला तर दंड करणारे माजिस्त्रेटाचे आकारणी प्रमाणें कलेक्टरानें तो दंड सारा वसूल करतात त्या रितीनें वसूल करावा. आणखी असें ठरविलें आहे कीं गांवचे पोलीसचे लोकांनी आपलें काम करण्यांत हयगय किंवा गैर चाल केली असतां त्यांवर कायद्या प्रमाणें जें काम चालावयाचें तें काम चालण्यास या रकमांतील कोणतेही ठरावावरून हरकत होत्ये असें समजूं नये.

धर्मशाळा व सार्वजनिक विहिरी व तळीं व रस्ते व लोकांच्या आण्यायेण्याच्या जागा वगैरे बाबद कानूं प्रसिध्ध करण्याचा अधिकार माजिस्त्रेटाचे अखत्यार मिळालेले अंमलदारांस आहे.

कानूं तोडल्यास शिक्षा होईल ती.

१०. लोकांस सुख व सोई होण्या साठीं व बंदोबस्त राखण्या साठीं धर्मशाळां बाबद व दारूचे दुकांना बाबद व सार्वजनिक विहिरी व तळीं व गांवांतील व गांवा बाहेरील रस्ते व लोकांच्या येण्या जाण्यांच्या जागा यांबाबद कानूं ठरवून प्रसिद्ध करण्याचा अखत्यार ज्या अंमलदारांस माजिस्त्रेटांचे अधिकार मिळाले असतील त्या अंमलदारांस आहे. आणि सदर्हू प्रकारच्या कानूं तोडल्या तर त्या गोष्टीची शाबिती माजिस्त्रेटा समक्ष झाली असतां ५० रुपये पर्यंत दंड होईल किंवा पराकाष्ठा आठ दिवस पर्यंत कैदेची शिक्षा होईल किंवा या दोन्ही शिक्षा होतील.

कोणतीही इमारत बांधली असतां किंवा तिची मरामत केली असतां किंवा तींत फेरफार केला असतां किंवा मोरी बांधली असतां ती कोणतेही तळ्यावगैरेचे जवळ असल्याचे कारणानें त्यास नुकसानी होईल व लोकांचे आरोग्यास भयकारक होईल असें जिल्ह्याचे माजिस्त्रेटास किंवा तालुक्याचे माजिस्त्रेटास वाटेल तर फौजदारी काम चालविण्याचे रीति विषयींचे कायद्याचे ३०८ वें कलमांत सांगितल्या प्रमाणें हुकूम करण्याचा अधिकार त्यास आहे.

त्या नंतर काम कसें चालवावें.

११. अमूक घर किंवा पडसाळ किंवा छपरी किंवा इतर कोणतीही इमारत बांधली असतां किंवा तिची मरामत केली असतां किंवा तींत फेरफार केला असतां लोकांचे सुरक्षित पणास किंवा कायदेशीर हक्कास अपकार होईल असें ज्या अंमलदारांस माजिस्त्रेटाचे अधिकार मिळाले असतील त्यास वाटेल किंवा अमुक मोरी बांधली असतां किंवा तिची हयगय केली असतां ती तळ्याचे किंवा सार्वजनिक हौदाचें जवळ असल्याचे कारणानें त्या तळ्यास किंवा हौदास निजपासून नुकसानी होण्या सारिखी आहे किंवा लोकांचे आरोग्यास किंवा सुखास अपकार होण्या सारिखी आहे असें त्यास वाटेल तर फौजदारी काम चालविण्याचे रीति विषयींचे कायद्याचे ३०८ वे कलमांत सांगितलेले रिती प्रमाणें हुकूम करण्याचा त्यास अधिकार आहे. आणि मग सदर्हू कायद्याचे सदर्हू कलमांत व त्याच्यां पुढच्या कलमांत ठराव केला आहे त्या प्रमाणें सदर्हू माजिस्त्रेटाचे हुकुमावरून काम चालवावें.

सन १८५० चा २६ वा आक्ट ज्या शहरांत चालू केला असेल त्या शहराचे

१२. रकम १ ली— सन १८५० चा २६ वा आक्ट किंवा तसा इतर आक्ट कोणतेही

कमिशनरानीं लिहून पाठविलें असतां त्या आक्ता अन्वयें देण्याचे दंड व कराची बाकी वसूल करण्याचा अधिकार माजिस्ट्रेटास आहे.

शहरांत किंवा शहराबाहेरील वस्तींत चालू केला असेल त्या शहराचे किंवा शहराबाहेरील वस्तीचे, कमिशनरांनीं किंवा त्याणी ज्या अंमलदारांस योग्य रितीनें अधिकार दिला असेल त्याणीं लिहून पाठविलें असतां सदर्हू प्रकारचें शहर किंवा शहराबाहेरील वस्ती ज्या माजिस्ट्रेटाचे हुकुमतीचे स्थलसीमेंत असेल त्याणें सदर्हू आक्ता अन्वयें देण्याची कराची बाकी खालीं लिहिल्या प्रमाणें वसूल करावी म्हणजे ऐवज न देणारे मनुष्याचा माल आपले हुकुमतीचे स्थलसीमेंत सांपडेल तो जप्त करून विकून ऐवज वसूल करण्यासाठीं वारंट देऊन वसूल करावा.

रकम २ री— सदर्हू आक्तावरून कायदेशीर रितीनें केलेले दंडाबद्दल सदर्हू प्रकारचे कमिशनरानें किंवा सदर्हू प्रकारचे त्याचे अंमलदारानीं लिहून पाठविलें असतां सदर्हू प्रकारचे माजिस्ट्रेटानें सदर्हू रिती प्रमाणें तो दंड वसूल करावा आणि दंडा इतकी मालमिळकत न सांपडेल तर दंड न देणारे मनुष्यास सदर्हू प्रकारचे दंडाबद्दल किंवा दंडाचे भागाबद्दल पराकाष्ठा एक महिना पर्यंत नुसते कैदेची शिक्षा ठरविण्याचा अधिकार सदर्हू प्रकारचे माजिस्ट्रेटास आहे.

फुटकळ जिन्नस विकण्याचे वजनाचीं व मापाचीं प्रमाणें हुकुमत असणारे प्रत्येक माजिस्ट्रेटाचे मुख्य ठाण्यांत ठेवावीं.

१३. जिल्ह्यांत जिन्नस फुटकळ विकण्यासाठीं वजनांचीं व मापांचीं प्रमाणें वजनें व मापें हुकुमत असणारे प्रत्येक माजिस्ट्रेटानें आपले मुख्य ठाण्यांत ठेवावीं आणि कोणी मनुष्यानें अर्ज केला असतां तीं त्यास पाहण्यास किंवा आपले वजनाशीं किंवा मापाशीं मिळवून पाहण्यास मिळतील.

प्रत्येक जिल्ह्यांतील पोलीस फोर्सांत कोण कोणते अंमलदार असावे.

पोलीस कामगारांची नेमणूक व बरतर्फी.

आपलें काम करण्यांत दुर्लक्ष किंवा हयगय केली असतां पोलीस अंमलदारांस शिक्षा होईल ती.

१४. रकम १ ली— या आक्ताचे २ रे व ३ रे व ४ थे कलमांत सांगितलेले अंमलदारांखेरीज सरकार वेळोवेळीं फरमावील तितके व त्या नावाचे वरिष्ठ दरज्याचे व कनिष्ठ दरज्याचे अंमलदार प्रत्येक जिल्ह्यांतील पोलीस फोर्सांत असावे. सदर्हू प्रकारचे वरिष्ठ दरज्याचे पोलीसचे अंमलदारास नेमण्याचा व बरतर्फ करण्याचा अधिकार कमिशनरास आहे. परंतु हा अधिकार आपले तर्फे आपले ताब्यांतील डिस्ट्रिक्ट सुपरिंटेंडेंटास देण्यास कमिशनर मुखत्यार आहे. सदर्हू पैकीं कोणतेही दरज्याचा जो पोलीस कामगार आपलें काम करण्यांत दुर्लक्ष किंवा हयगय करील त्यास कामावरून महकूब करण्याचा किंवा त्यास खालचे दरज्यावर आणण्याचा किंवा एक महिन्याचे पगारापर्यंत दंड करण्याचा अधिकार सदर्हू प्रकारचे डिस्ट्रिक्ट सुपरिंटेंडेंटास आहे. परंतु त्यावर कमिशनराची हुकुमत राहील. कनिष्ठ दरज्याचे पोलीस अंमलदारांची नेमणूक करण्याचें काम पोलीसचे डिस्ट्रिक्ट सुपरिंटेंडेंटाकडे राहील आणि कमिशनराचे मंजुरीनें सदर्हू प्रकारचे अंमलदारांस बरतरफ करण्याचाही अधिकार त्यास आहे.

परवानगी वांचून आपले चाकरीचे कामांतून पोलीस कामगारानें आंग काढूं नये.

अथवा दोन महिने अगाऊ लेखी सूचना दिली नसेल तर परवानगी वांचून आपले चाकरीचा राजीनामा देऊं नये.

१५. पोलीसचे कोणतेही कामगारास डिस्ट्रिक्ट सुपरिंटेंडेंटानें मुद्दाम परवानगी दिल्या वांचून किंवा परवानगी देण्याचा अखत्यार मिळालेले इतर अंमलदारानें मुद्दाम परवानगी दिल्या वांचून आपले चाकरींतून त्यास आपलें आंग काढतां येणार नाहीं. अथवा राजीनामा देण्याचे आपले इराद्याची निदान दोन महिने अगाऊ लेखी सूचना दिली नसेल तर डिस्ट्रिक्ट सुपरिंटेंडेंटाचे

परवानगी वांचून आपले चाकरीचा राजीनामा देतां येणार नाहीं.

परकाष्ठा रुपयास एक आणा पर्यंत सरकार दर ठरवील त्या दरानें कित्येक पोलीसचे अंमलदारांचे पगारांतून ऐवज कापावा.
पगारांतून ऐवज कापेल तो. वगैरे.

१६. गैर सनदी चाकर लोकांस पेनशन मिळण्याविषयीं कानूं आहेत त्या कानूं प्रमाणें पेनशनें ज्या प्रतीचे पोलीस कामगारांस मिळावयाचीं नाहींत त्या प्रतीचे कामगारांचे पगारांतून सरकार पराकाष्ठा रुपयास एक आणा पर्यंत दर ठरवील त्याप्रमाणें ऐवज कापावा. सदर्हू प्रमाणें कापलेले ऐवजाच्या आणि पोलीस कामगार आजारामुळें किंवा इतर कारणामुळें गैर हजीर असतील तेव्हां त्यांचे पगारांतून ऐवज कापतील त्याच्या आणि गैरवर्तणुकेसाठीं पोलीस कामगारांस दंड होतील त्यांच्या आणि पोलीस कामगारां बरोबर दांडगाई करण्यामुळें इतर मनुष्यांस दंड होईल त्याच्या आणि पोलीसचे उपयोगा करितां दिलेले कपडे किंवा इतर वस्तु जुन्या किंवा रद्द होतील त्या विकून पैका उत्पन्न होईल त्याच्या किंवा इतर रितीनें सरकारचे हुकुमावरून पैका येईल त्याच्या सरकार हुकम करील त्या प्रमाणे सिक्युरिटी (म्हणजे सरकारी व्याजाच्या नोटी वगैरे) वेळोवेळीं घ्याव्या. आणि त्यांचे व्याजाची व येहेचणीची किंवा त्याचे ज्या भागाची या आक्टांत सांगितलेले कामासाठीं गरज नसेल त्याच्याही सदर्हू प्रमाणें सिक्युरिटी घ्याव्या. आणि पोलीस सुपरआन्युएशन फंड अशा नावाचें त्याचें एक फंड (भांडवल) जमवावें आणि सरकार नियम ठरवील त्या नियमाप्रमाणें त्यांतून सुपरआन्युएशन पेनशनें किंवा ग्राच्युइटी वेळोवेळीं द्याव्या. परंतु असें ठरविलें आहे कीं सुपरआन्युएशन पेनशन किंवा ग्राच्युइटी दिल्या वांचून कोणतेही पोलीस कामगारास गैरचाली बद्दल किंवा कामाचे हयगई बद्दल बरतर्फ करण्याचा अधिकार आहे आणि सदर्हू प्रमाणें पोलीस कामगारास बरतर्फ केला असेल त्याच्या सदर्हू फंडांतून पेनशन किंवा ग्राच्युइटी मिळण्याचा हक्क चालणार नाहीं. अथवा तो कामावर असतां त्याचे पगारांतून ऐवज कापला असेल तो परत मिळण्याचा त्याचा हक्क राहाणार नाहीं.

व्याज ठेवावा आणि व्याज व येहेचणी जमवून त्यांचें पोलीस सुपरआन्युएशन फंड करावें.
सदर्हू प्रकारचे फंडाचा उपयोग.

एका जिल्ह्याचे पोलीसचे लोकांस दुसरे जिल्ह्याचें हद्दींत कामगिरीवर केव्हां ठेवावें.

१७. पोलीस कमिशनरानें हुकूम दिला असेल तेव्हां एका जिल्ह्याचे पोलीसचे लोकांस दुसरे जिल्ह्याचे हद्दींत कामगिरीवर ठेवावें. अथवा ते ज्या जिल्ह्याचे असतील त्या जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटानें निकडीचे प्रसंगीं हुकूम दिला असेल तेव्हां त्यांस दुसरे जिल्ह्याचे हद्दींत कामगिरीवर ठेवावे परंतु असें होईल तेव्हां माजिस्ट्रेटानें त्या बाबद पोलीस कमिशनरास तात्काळ रिपोर्ट केला पाहिजे.

दंगा वगैरे मोडण्यास पोलीसचे लोक पुरे नसतील तर जवळचे लष्करी ठाण्याचे कमांडिंग आफिसरा जवळ लष्करी मदत मागण्याचा अधिकार त्या जागचे ज्या माजिस्ट्रेटास सर्वांहून अधिक मुखत्यारी असेल त्यास आहे.

१८. पोलीसचे जे लोक हजर असतील ते दंगा किंवा मोठी धांदल मोडण्या पुरे नाहींत असें वाटेल त्या प्रसंगीं जवळचे लष्करी पेठाचे किंवा ठाण्याचे कमांडिंग आफिसराजवळ शस्त्राचे बळानें दंगा मोडण्यासाठीं लष्करी मदत मागण्याचा अधिकार त्या जागचे ज्या माजिस्ट्रेटास सर्वांहून अधिक मुखत्यारी असेल त्यास आहे.

लोखंडी सडकेवर किंवा कालव्यावर किंवा इतर सार्वजनिक कामावर किंवा कारखान्यांत किंवा व्यापारांत चाकरीस अस-

१९. मुलकाचे कोणतेही भागांत लोखंडी सडकेचें किंवा कालव्याचें काम किंवा इतर सार्वजनिक काम किंवा कारखाना किंवा व्यापार चालत असेल आणि सदर्हू प्रकारचे कामांत किंवा कारखान्यांत किंवा व्यापारांत चाकरीस असणारे मनुष्यांचे

वर्तणुकीमुळें किंवा वर्तणुकीची वाजवी भीति असल्यामुळें त्या जागीं जास्ती पोलीसचे लोक ठेवणें जरूर आहे असें कमिशनराचे नजरेस येईल तेव्हां सरकारचें अनुमत घेऊन त्या जागीं ज्यास्ती पोलीसचे लोक पाठविण्याचा व जरूर असेल तों पर्यंत त्यांस तेथें ठेवण्याचा अधिकार कमिशनरास आहे आणि सदर्हू प्रमाणें जरूर झाल्यामुळें ज्यास्ती ठेवलेले पोलीसचे लोकांच्या पगार देण्याविषयीं खालीं लिहिलेले मनुष्यास वेळोवेळीं हुकूम करण्याचा अधिकार कमिशनरास आहे म्हणजे सदर्हू प्रकारचें काम किंवा कारखाना किंवा व्यापार चालविण्याचे कामास लागण्याचा पैका ज्या मनुष्याचे ताब्यांत असेल त्या मनुष्यास हुकूम करण्याचा अधिकार कमिशनरास आहे आणि हुकूम झाला म्हणजे सदर्हू प्रकारचे मनुष्यानें तो पैका देवविला पाहिजे.

णारे मनुष्याचे वर्तणुकेमुळें किंवा वर्तणुकीचे वाजवी भीती मुळें पोलीसचे लोक ज्यास्ती ठेवणें जरूर असेल तेव्हां ते ठेवावे.

२०. जिल्ह्याचे ज्या भागांत दंगा झाला असेल किंवा भीति उत्पन्न झाली असेल त्या भागांत ठेवण्यासाठीं अथवा जिल्ह्याचे ज्या जागेंतील किंवा भागांतील राहाणारांचे वर्तणुकी वरून पोलीसची संख्या वाढविणें योग्य वाटत असेल त्या जागेंत किंवा भागांत ठेवण्यासाठीं जिल्ह्याचे मामुल संख्येहून ज्यास्ती पोलीसचे लोक चाकरीस ठेवण्याचा अधिकार पोलीस कमिशनरास आहे. परंतु तसें करण्याविषयीं त्याणे सरकारची मंजुरी घेतली पाहिजे आणि ती मंजुरी सरकारी गाझेटांत जाहीरनामा प्रसिद्ध करून व सरकार फरमावील त्या इतर रितीनें जाहीर केली पाहिजे. सदर्हू ज्यास्ती पोलीसचे लोकांच्या खर्च देशाची जागा किंवा भाग जाहीरनाम्यांत लिहिला असेल त्या जागेंत किंवा भागांत राहाणारे लोकांवर घालावा आणि त्या लोकांनीं कोणते हिस्से रशी प्रमाणें तो ऐवज द्यावा तें आपले विचारास येईल त्या प्रमाणें जरूर असेल तर चौकशी करून जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटानें ठरवावें.

जिल्ह्याचे मामुल संख्येहून ज्यास्ती पोलीसचे लोक केव्हां व कसे ठेवावे व त्यांचा खर्च कोणाकडून घ्यावा.

२१. सदरील शेवटले दोहों कलमांत सांगितल्या प्रमाणें ज्यास्ती ठेवलेले पोलीसचे लोकां बद्दलच्या पैका त्या कलमां अन्वयें घ्यावयाचा तो माजिस्ट्रेटानें लिहून पाठविलें असतां कलेक्टराने सान्याचे ऐवजा प्रमाणें वसूल करावा आणि या बाबद पैका येईल किंवा सदर्हू प्रमाणें वसूल होईल तो सरकार खातीं जमा करावा.

सदरील शेवटले दोहों कलमां अन्वयें पैका घ्यावयाचा तो कसा वसूल करावा.

२२. लोकांच्या स्वस्थपणा राखण्यासाठीं व गुन्हेगार धरण्यासाठीं पोलिसास तुम्ही मदत करा असें आपले हुकुमतींतील कोणतेही मनुष्यास सांगण्याचा अधिकार माजिस्ट्रेटास किंवा पोलीसचे डिस्ट्रिक्ट सुपरिंटेंडेंटास किंवा पोलीसचे आसिस्टंट डिस्ट्रिक्ट सुपरिंटेंडेंटास किंवा पोलीस ठाणेदारास किंवा कोणतेही गांवचे पोलीस पाटलास आहे. आणि सदर्हू प्रकारचे ज्या मनुष्याजवळ सदर्हू प्रमाणें मदत मागितली असेल त्या मनुष्यानें ती केली पाहिजे.

स्वस्थपणा राखण्यासाठीं व गुन्हेगार धरण्या साठीं पोलिसास मदत करण्याविषयीं कोणतेही मनुष्यास सांगण्याचा अधिकार माजिस्ट्रेट, डिस्ट्रिक्ट सुपरिंटेंडेंट वगैरे यांस किंवा कोणतेही गांवाचे पोलिसाचे [illegible]

२३. रकम १ ली— पोलीसचे सर्व कामगार या आक्टांतील सर्व कारणांसाठीं नेहेमी कामगिरीवर आहेत असें समजलें पाहिजे आणि योग्य अधिकाऱ्यानें दिलेले हुकूम व वारंटें त्याणीं तात्काळ मान्य करून अमलांत आणलीं पाहि-

पोलीस कामगारांचीं कामें.

जेल आणि लोकांच्या स्वस्थपणा व त्यांचे मनाची स्थिति व त्यांचें आरोग्य व त्यांची
सामान्यस्थिति कशी आहे या विषयीं बातमी मिळवून ती जाहीर केली पाहिजे.
आणि गुन्हे व सार्वजनिक उपद्रव होण्याची मनाई केली पाहिजे आणि गुन्हे-
गारांचा पत्ता लावून त्यांस इनसाफास आणलें पाहिजे आणि ज्या मनुष्यांस धर-
ण्याचा आपणास कायद्यावरून अधिकार असेल व ज्यांस धरण्याची पूर्ती स-
बब असेल त्यां सर्वांस धरलें पाहिजे आणि या कलमांत सांगितलेले कोणते-
ही कारणासाठीं वारंटा वांचून दारूचे दुकानांत किंवा जुगाराचे आखाड्यांत
किंवा हलके व बेढंगी मनुष्यें जाण्या येण्याचे इतर जागांत जाऊन चौकशी करण्या-
चा अधिकार पोलीसचे प्रत्येक कामगारास आहे.

गैर कायद्याचे कामासाठीं हत्यारें वगैरे ठेवलीं आहेत असें वाटेल तीं धरण्याचा अधिकार.
जिल्ह्याचा माजिस्ट्रेट फरमावील त्या प्रमाणें त्या हत्यारां वगैरेंची वहिवाट करावी.

रकम २री— हत्यारें किंवा इतर पदार्थ गैर कायद्याचे कामासाठीं ठेव-
लीं आहेत असें आपणास वाटण्याची चांगली सबब असेल तर ते सर्व धरण्याचा
अधिकार पोलीस कामगारांस आहे आणि जिल्ह्याचा माजिस्ट्रेट फरमावील त्या
प्रमाणें त्या हत्यारांची व पदार्थांची व्यवस्था करावी.

फौजदारी काम चालविण्याचे रिती विषयींचे कायद्याचे १५२ वे कलमांत सांगितलेला विशेष प्रकारचा हुकूम चौवीस कलाकांत आणवून घेतां येत नसेल तेव्हां आरोप आलेले कोणतेही मनुष्यास चौवीस कलाकांहून ज्यास्ती वेळ पर्यंत अटकेंत ठेवण्याचा अधिकार पोलीसचे लोकांस आहे.
अशी प्रसंगीं कार्य करावें.

२४. आरोप आलेला मनुष्य ज्या पोलीस कामगाराचे अटकेंत असेल त्या
अंमलदारास फौजदारी काम चालविण्याचे रिती विषयींचे कायद्याचे १५२ वे
कलमांत सांगितलेला विशेष प्रकारचा हुकूम अंतराचे सबबेने किंवा इतर पूर्ते
कारणाने चौवीस कलाकांचे आंत आणवून घेतां येत नसेल आणि मुकदम्याची
योग्य चौकशी करण्यासाठीं आरोप आलेले मनुष्यास चौवीस कलाकांहून ज्या-
स्ती वेळ पर्यंत अटकेंत ठेवणें अवश्य वाटेल तेव्हां सदर्हू कलमांत सांगितल्या
प्रमाणें थोडक्यांत हकिकत लिहून हुकुमत असणारे माजिस्ट्रेटाकडे ती पाठवावी
आणि त्याचा जबाब येई तों पर्यंत आरोप आलेले मनुष्यास अटकेंत ठेवावा.

बेवारशी माल अटकावून ठेवून तो विकण्याविषयीं पोलीस कामगारांचें व इतरांचें काम.

२५. रकम १ली— बेवारशी माल आपले स्वाधीन घेण्याचें काम सर्व पो-
लीस कामगाराचें आहे. तशी मालाची व्यवस्था सन१८५७चे ३ रे आक्ता अन्वयें किंवा
इतर कोणतेही आक्ता अन्वयें व्हावयाची नसेल तर तो माल पोलीस कामगारानें
गांवचे पाटलाचे स्वाधीन करून त्याची पावती घ्यावी. आणि त्याजागीं हुकुमत अ-
सणारे जवळचे माजिस्ट्रेटाकडे ती पाठवावी मग त्या माल मिळकतीचे व्यवस्थे-
विषयीं त्या माजिस्ट्रेटानें पाटलास हुकूम करावा.

रकम २री— माल मिळकत तुह्माजवळ ठेवा किंवा आपणाकडे पाठवा
असा पाटलास हुकूम करण्यास माजिस्ट्रेट मुखत्यार आहे. सदर्हू दोहोंपैकीं को-
णतेही प्रकारचा हुकूम दिल्यावर माल मिळकत काय आहे तें आणि तिजवर ज्या
मनुष्याचा दावा असेल त्याणें जाहीरनाम्याचे तारिखेपासून दोन महिन्यांचे आंत
हजर होऊन आपला हक्क शाबीत करावा. असें मजकुराचा माजिस्ट्रेटानें जाहीरना-
मा लावावा.

रकम ३री— दिलेले मुदतींत सदर्हू प्रकारचे माल मिळकती विषयीं कोणीं
दावा न केला तर जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटाचे हुकुमावरून ती मालमिळकत विकावी
आणि ऐवज उत्पन्न होईल त्याची व्यवस्था करण्यास सरकार मुखत्यार आहे.

परंतु सदर्हू प्रकारचे जाहिरनाम्याचे तारिखे पासून एका वर्षाचे आंत कोणी आपला हक्क शाबीत करील तर त्याचा दावा त्या ऐवजावर चालेल.

२६. कोणी मनुष्य पोलीस कामांतून दूर होईल तो आपले कपडे व साजसरंजाम व काम बजाविण्या करितां आपणास जरूरीच्या इतर जिनसा दिल्या असतील त्या तात्काळ परत न करील तर माजिस्त्रेटासमक्ष त्या गोष्टीची शाबिती झाली असतां तो पराकाष्ठा दोनशें रुपये पर्यंत दंडास किंवा पराकाष्ठा साहा महिने पर्यंत सक्त मजुरीनिशीं किंवा सक्त मजुरी वांचून कैदेचे शिक्षेस किंवा या दोन्ही शिक्षांस पात्र होईल.

कोणी मनुष्य पोलीस कामांतून दूर होईल व तो आपले कपडे व साजसरंजाम वगैरे परत न करील तर त्या गोष्टीची शाबिती झाली असतां तो २०० रुपये पर्यंत दंडास किंवा पराकाष्ठा साहा महिने पर्यंत कैदेचे शिक्षेस किंवा या दोन्ही शिक्षांस पात्र होईल.

२७. १५ वे कलमांत जी शिक्षा सांगितली आहे त्या शिक्षेहून ज्यास्ती शिक्षा करण्या योग्य अशी वर्तणूक पोलीस कामगार आपणास जें कर्तव्य त्या विरुद्ध करील किंवा कोणतीही कानूं किंवा कायदा बुध्या तोडील किंवा कायदेशीर हुकूम अमान्य करील किंवा इतर गैर चाल चालेल अथवा परवानगी वांचून किंवा दोन महिने अगाऊ सूचना दिल्या वांचून आपले कामांतून आंग काढील किंवा नामर्दपणाची वर्तणूक करील अथवा द्वेषानें व संभवण्यासारिखे कारणा वांचून कोणतेही मनुष्यावर खोटी किंवा त्रासदायक किंवा हलकट फिर्याद करील अथवा आपले अधिकाराबाहेर कोणतेंही काम समजून उमजून बुध्या व दुष्टभावानें करील किंवा कोणी मनुष्यास कैदेंत नेतांना त्यावर कारणा वांचून सक्ती करील तर ज्या माजिस्त्रेटास १ ले वर्गातील ताब्यांतल्या माजिस्त्रेटाचे अधिकाराहून कमी अधिकार नसतील त्या माजिस्त्रेटासमक्ष त्या गोष्टीची शाबिती झाली असतां तो पोलीस कामगार पराकाष्ठा तीन महिन्यांचे पगारा इतके दंडास किंवा पराकाष्ठा तीन महिने पर्यंत दोहों पैकीं कोणतेही एका प्रकारचे कैदेस किंवा या दोन्ही शिक्षांस पात्र होईल.

पोलीस कामगार आपणास जें कर्तव्य त्याविरुद्ध वर्तणूक वगैरे करील.

गुन्ह्याची शाबिती झाली असतां पराकाष्ठा ३ महिन्यांचे पगारा इतके दंडास किंवा पराकाष्ठा तीन महिनेपर्यंत कैदेचे शिक्षेस किंवा या दोन्ही शिक्षांस पात्र होईल.

२८. आपणास योग्य रितीनें घेण्याचा अधिकार असेल त्या खेरीज इतर कोणतीही फी किंवा ग्राच्युइटी किंवा बरवशीस किंवा इनाम कोणी पोलीस कामगार कोणतेही बाहाण्यानें प्रत्यक्ष किंवा पर्यायानें घेईल त्याचर त्या गोष्टीची शाबिती ज्या माजिस्त्रेटास १ ले वर्गातील ताब्यांतल्या माजिस्त्रेटाचे अधिकारांहून कमी अधिकार नसतील तशे माजिस्त्रेटासमक्ष झाली असतां तो पराकाष्ठा साहा महिन्यांचे पगारा इतके दंडास किंवा पराकाष्ठा साहा महिने पर्यंत दोहों पैकीं कोणतेही एका प्रकारचे कैदेचे शिक्षेस किंवा या दोन्ही शिक्षांस पात्र होईल.

आपणास घेण्याचा अधिकार असेल त्या खेरीज इतर कोणतीही फी किंवा ग्राच्युइटी किंवा बरवशीस कोणी पोलीस कामगार घेतील ते त्या गोष्टीची शाबिती झाली असतां पराकाष्ठा ६ महिन्यांचे पगारा इतके दंडास किंवा पराकाष्ठा ६ महिने पर्यंत कैदेचे शिक्षेस किंवा या दोन्ही शिक्षांस पात्र होतील.

२९. कोणी पोलीस कामगार कायद्याविरुद्ध भय घालून किंवा बाहाणा करून अथवा जें करण्याचें किंवा करविण्याचें आपलें काम असेल तें करण्या बद्दल किंवा न करण्या बद्दल किंवा करण्यास विलंब लावण्या बद्दल अथवा जी बातमी दिली पाहिजे किंवा कळविली पाहिजे ती न देण्या बद्दल किंवा देण्यास विलंब लावण्या बद्दल लांच किंवा बिन हुकुमी बरवशीस किंवा इनाम प्रत्यक्ष किंवा पर्यायानें घेईल किंवा मिळवील अथवा गैर वाजवी मतलबासाठीं शरीरास किंवा मनास इजा होण्याचें भय घालील अथवा सदर्हू पैकीं कोणतेही गुन्हे करण्याचा यत्न करील त्यावर त्या गोष्टीची शाबिती माजिस्त्रेटाचे अधिकार मिळालेले अंमलदारासमक्ष झाली असतां तो पराकाष्ठा बारा महिन्यांचे पगारा इतके दंडास किंवा पराकाष्ठा बारा

पोलीस कामगार जबरीनें घेण्या वगैरेचे अपराधी असतील ते.

किंवा तसे गुन्हे करण्याचा यत्न करतील ते पराकाष्ठा १२ महिन्यांचे पगारा इतके दंडास किंवा पराकाष्ठा १२ महिने पर्यंत कैदेचे शिक्षेस किंवा या दोहों शिक्षांस पात्र होतील.

महिने पर्यंत दोहोंपैकीं कोणतेही एका प्रकारचे कैदेचे शिक्षेस किंवा या दोन्ही शिक्षांस पात्र होईल.

सार्वजनिक रस्त्यांत व जागेंत व रहदारीचे ठिकाणांत लोकांनी कसें जमावें व मिरवणूक कशी न्यावी तें ठरविण्याचा अधिकार माजिस्ट्रेट वगैरेस आहे.
त्याणी कोणते मार्गानें जावें तें सांगण्याचा अधिकार आहे.
आणि सणाचे व धर्मसंबंधीं क्रियेचे वेळीं गांवांतील रस्त्यांत वाद्यें वाजवावयाचीं त्यां बाबद नियम ठरविण्याचा अधिकार आहे.
मिरवणूक बंद करण्याचा अधिकार जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटास मात्र आहे.

३०. सार्वजनिक रस्त्यांत किंवा सार्वजनिक जागेंत किंवा रहदारीचे ठिकाणांत लोक जमतील तर त्याणीं कसें जमावें व मिरवणूक कशी काढावी या विषयीं कारणपरत्वें हुकूम करण्याचा अधिकार आणि मिरवणूक कोणते रस्त्यानीं व कोणते वेळीं न्यावी तें ठरविण्याचा अधिकार माजिस्ट्रेटास किंवा पोलीसचे डिस्ट्रिक्ट सुपरिंटेंडेंटास किंवा आसिस्टंट डिस्ट्रिक्ट सुपरिंटेंडेंटास आहे. सणाचे व धर्मसंबंधीं क्रियेचे प्रसंगीं गांवाचे रस्त्यांत वाद्यें वाजविण्या प्रकरणीं नियम ठरविण्याचा अधिकार त्यास आहे. परंतु असें ठरविलें आहे कीं जी मिरवणूक विभित्स प्रकारची आहे किंवा इतर कारणामुळें न काढण्यासारिखी आहे असें वाटेल ती प्रथमच अगदीं बंद करण्याचा अधिकार जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटास मात्र आहे.

सार्वजनिक रस्ते व घाट वगैरेंवर पोलिसांनीं बंदोबस्त ठेवावा आणि सार्वजनिक रस्त्यांत व रहदारीचे ठिकाणांत मार्ग बंद न होऊं द्यावा.

३१. गांवाबाहेरील किंवा गावांतील सार्वजनिक रस्त्यांत किंवा रहदारीचे ठिकाणांत किंवा घाटावर किंवा उताराचे जागीं व लोकांचे आण्यादेण्याचे सर्व ठिकाणीं स्वस्थता राखणें हें आणि सार्वजनिक रस्त्यावर व सार्वजनिक रहदारीचे ठिकाणांत मार्ग बंद न होई असा बंदोबस्त ठेवणें हें पोलीसचे लोकांचें काम आहे.

सदरील शेवटले दोहों कलमां अन्वयें दिलेले हुकूम कोणी मनुष्य अमान्य करील तो, त्या गोष्टीची शाबिती झाली असतां २०० रुपये पर्यंत दंडास पात्र होईल.

३२. सदरील शेवटले दोहों कलमां अन्वयें दिलेला कोणताही हुकूम कोणी मनुष्य अमान्य करील तर माजिस्ट्रेटासमक्ष त्या गोष्टीची शाबिती झाली असतां तो दोनशें रुपये पर्यंत दंडास पात्र होईल.

मागले तीन कलमांत सांगितलेले बाबदींत जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटाचा सामान्य अधिकार आहे त्यास त्या कलमावरून व्यत्यय येत नाहीं.

३३. सदरील तीन कलमांत सांगितलेले बाबदींत जिल्ह्याचे माजिस्ट्रेटाचा सामान्य अधिकार आहे त्या अधिकारास त्या कलमांतील कोणतेही ठरावावरून व्यत्यय येतो असें समजूं नये.

कोणतेही शहरांत किंवा शहराबाहेरील वस्तींत किंवा इतर जागेंत राहाणारांस किंवा येणारे जाणारे लोकांस अडथळा नुकसानी वगैरे कोणी मनुष्यांनी केली तर त्या गोष्टीची शाबिती झाली असतां ते ५० रुपये पर्यंत दंडास किंवा पराकाष्ठा आठ दिवस पर्यंत कैदेचे शिक्षेस पात्र होतील.
सदर्हू प्रमाणे गुन्हा करणारे मनुष्यास वारंटा वांचून कैद करण्याचा अधिकार पोलीस कामगारास आहे.

३४. ज्या शहरांत किंवा शहराबाहेरील वस्तींत किंवा इतर जागेंत माजिस्ट्रेट राहात असेल किंवा म्युनिसिपल कमिशन कायदेशीर रितीनें स्थापलें असेल त्या शहरांत किंवा शहराबाहेरील वस्तींत किंवा इतर जागेंत अथवा ज्या शहरास किंवा शहराबाहेरील वस्तीस किंवा इतर जागेस अथवा ज्या सार्वजनिक रस्त्यास हें कलम मुंबई सरकारचे हुकुमावरून मुद्दाम लागू केलें असेल त्या शहरांत किंवा शहराबाहेरील वस्तींत किंवा इतर जागेंत किंवा रस्त्यांत किंवा रस्त्यानजीक कोणी मनुष्य खालीं लिहिल्या प्रमाणें गुन्हा करून राहाणारांस किंवा येणारे जाणारे लोकांस अडथळा किंवा अडचण किंवा त्रास किंवा जोखीम किंवा भय किंवा नुकसानी होई असें करील तर माजिस्ट्रेटा समक्ष किंवा म्युनिसिपल कमिशनरांचें बोर्ड कायद्या अन्वयें स्थापलें असेल त्या समक्ष त्या गोष्टीची त्यावर शाबिती झाली असतां तो पन्नास रुपये पर्यंत दंडास किंवा पराकाष्ठा आठ दिवसपर्यंत कैदेचे शिक्षेस

पात्र होईल. आणि कोणी मनुष्य खालीं लिहिल्या प्रमाणें गुन्हा करील त्यास वारंटा-वांचून कैद करण्याचा अधिकार पोलीसचे सर्व कामगारास आहे; ह्मणजे—

१. कोणी मनुष्य कोणतेही जनावरास अविच्यारानें व निर्दयपणानें बडवील किंवा त्याचा गैर उपयोग करील किंवा त्याचर जुलूम करील तो.

कोणतेही जनावरास अविच्यारानें बडवणें वगैरे.

२. कोणतीही विहीर किंवा तळें किंवा हौद ज्या कामा साठीं नेमला असेल त्या कामास कमी उपयोगी होई अशे रितीनें त्यांत कोणी मनुष्य आंग धुईल किंवा धुवील किंवा इतर रितीनें खराब करील किंवा खराब करवील तो.

कोणतेही तळ्यांत किंवा हौदांतआंघोळ करणें किंवा तो खराब करणें.

३. कोणी मनुष्य कोणतेही रस्त्यांत किंवा रहदारीचे ठिकाणांत घोड्यास किंवा इतर गुरास बेपरवाईनें किंवा फार जोरानें हाकील किंवा शिकवील किंवा त्यास सांभाळण्याचा पूर्ता बंदोबस्त केल्या वांचून सोडून जाईल; अथवा कोणतेंही गुरूं किंवा वाहन कादून त्या अशीं सूचना पोंचल्यानंतर जरूर असेल त्यापेक्षां अधिक वेळ पर्यंत राहूं देईल; अथवा हुकुमा वांचून कोणताही माल विकण्यास किंवा इतर रितीनें मांडील अथवा नेमलेले जागेखेरीज इतर ठिकाणीं कचरा किंवा हेंदर किंवा गदळ टाकील किंवा ठेवील तो.

घोड्यास किंवा इतर गुरास बेपरवाईनें हाकणें किंवा शिकविणें किंवा सांभाळण्याच्या पूर्ता बंदोबस्त केल्या वांचून सोडून जाणें.

कोणताही माल विकण्यास हुकुमा वांचून मांडणें.

नेमलेले जागे खेरीज इतर ठिकाणीं कचरा किंवा हेंदर किंवा गदळ टाकणें किंवा ठेवणें.

४. कोणी मनुष्य सार्वजनिक रस्त्यांत किंवा मार्गांत किंवा रहदारीचे ठिकाणांत किंवा त्याचे जवळ किंवा समोर कोणतेंही गुरूं मारील किंवा मारलेलें गुरूं किंवा कातडें साफ करील. आणि बुध्या व निर्लज्यपणानें आपलें शरीर उघडें ठेवील किंवा त्रास येण्यासारिखी कुरूपता किंवा रोग उघडा ठेवील अथवा घाण करील अथवा दारू वगैरे पिऊन तुफान किंवा दांडगाई करील किंवा आपणास आपला सांभाळ करवत नाहीं असा मस्त होईल. अथवा जुगार खेळतांना किंवा त्या कामास मदत करतांना सांपडेल तो.

सार्वजनिक रस्त्यांत किंवा रस्त्या समोर गुरें मारणें.

शरीर किंवा त्रास येण्या सारिखी कुरूपता किंवा रोग निर्लज्यपणें उघडा ठेवणें.

घाण करणें.

किंवा दारू वगैरे पिऊन तुफान किंवा दांडगाई करणें.

किंवा आपला सांभाळ करवत नाहीं असें मस्त होणें.

किंवा जुगार खेळतांना किंवा त्या कामास मदत करतांना सांपडणें.

३५. रकम १ ली— कोणी मनुष्य कोणतेही रहदारीचे ठिकाणांत मांडव किंवा छपरी किंवा तबेला किंवा तसें इतर कांहीं बांधील अथवा धोंडे किंवा इमारती सामान ठेवील अथवा जवळ राहाणारांस किंवा येणारे जाणारे लोकांस त्रास होई अशे रितीनें शहराचे किंवा गांवांचे हद्दींत टाक्यांत किंवा उकिरड्यांत किंवा तसे इतर कशांत घाणेरडा पदार्थ जमूं देईल अथवा कोणतेही घरांतून किंवा कारखान्यांतून किंवा तबेल्यांतून किंवा शेतखान्यांतून किंवा तसे कशांतून लोकांचे रहदारीचे ठिकाणांत घाणेरडा पदार्थ वाही असें करील अथवा जें तळें किंवा हौद पाणी पिण्यासाठीं नेमला असेल त्यांत पावसाच्या मध्यें ज्या नाल्यानें पाणी येत असेल त्या नाल्यांत मेलेलें जनावर किंवा कचरा किंवा हेंदर टाकील किंवा ज्या इतर जागेंत सदहू प्रकारचें गदळ टाकलें असतां लोकांस उपद्रव होईल त्या जागेंत टाकील तर अथवा ठरलेल्या कानू

सामान्य उपद्रव.

किंवा माजिस्ट्रेटाच्या हुकूम अमान्य करून गवत किंवा इतर ज्वालाग्राही पदार्थ रचून किंवा सांठवून ठेवील अथवा राहाण्याचे घरास किंवा पडसाळेस किंवा इतर इमारतीस नुकसानी होई असें नजीक रचून किंवा सांठवून ठेवलेलें असेल तें काढून नेण्यास चुकेल तर अथवा चया किंवा वाढलेलीं निवडुंगें किंवा रान फारच वाढून त्यानें लोकांस उपद्रव करण्यासारिखें असेल त्या चया काढून टाकण्याविषयीं किंवा तीं निवडुंगें किंवा रान छाटण्याविषयीं किंवा काढून टाकण्याविषयीं माजिस्ट्रेटाने किंवा म्युनिसिपल कमिशनरांचे बोर्डानें हुकूम केला असेल तो अमान्य करील तर त्या गोष्टीची माजिस्ट्रेटासमक्ष किंवा योग्य रितीनें स्थापलेले म्युनिसिपल कमिशनरांचे बोर्डासमक्ष शाबिती झाली असतां त्या मनुष्यास सदहू प्रकारचे प्रत्येक गुन्ह्याबद्दल पन्नास रुपये पर्यंत दंड होईल किंवा पराकाष्ठा आठ दिवस पर्यंत कैदेची शिक्षा होईल.

रकम २ री– कोणतेही शहरचे किंवा गांवचे मैदानांतील किंवा पडजमिनींतील निवडुंगें किंवा उपद्रवकारक इतर वनस्पती काढून टाकणें जरूर आहे असें माजिस्ट्रेटाचें अनुमत असेल तेव्हां त्या मैदानाशीं संबंध असणारे सर्व मनुष्यांस आणि त्या शहरचे किंवा गांवचे राहाणारांस नोटीस देऊन तीं काढून टाकण्याविषयीं हुकूम करण्याचा अधिकार माजिस्ट्रेटास आहे. ती नोटीस चौकींत किंवा लोकांचे जाण्यायेण्याचे इतर मुख्यजागीं लावावी. सदहू नोटिशींत योग्य मुदत लिहिली असेल त्या योग्य मुदतींत त्या हुकुमाप्रमाणें न केलें तर त्या वनस्पती किंवा तो उपद्रव काढून टाकविण्याचा व त्याविषयीं खर्च होईल तो लोकांवर घालून या आक्टाचे २१ वे व २२ वे कलमांत ठरविलेले रितीनें त्यांजवळून वसूल करण्याचा अधिकार माजिस्ट्रेटास आहे.

घरगुती चाकराची गैरचाल.

३६. उन्मत्तपणा किंवा हुकुमाची अमान्यता किंवा कामाची सदोष हयगय किंवा एक महिना अगोदर सूचना दिल्यावांचून किंवा वाजवी कारणावांचून चाकरी सोडणें अशी कोणी घरगुती चाकर गैरवर्तणूक करील तर त्या गोष्टीची माजिस्ट्रेटासमक्ष शाबिती झाली असतां त्यास "पन्नास रुपयेपर्यंत दंड" किंवा पराकाष्ठा एक महिन्याची कैदेची शिक्षा होईल आणि चालते महिन्याचे पगारावरील त्याचा दावाही बुडेल. रजा मिळाल्यावांचून किंवा योग्य सूचना दिल्यावांचून जो चाकर आपली चाकरी सोडून गेला असेल त्याचे धन्यानें त्यावर जुलूमजबरी केली नसेल तरच त्यास सदहू प्रमाणें शिक्षा होईल.

इतर कोणतेही कायद्यावरून किंवा आक्टावरून कोणी मनुष्यावर फिर्याद करावयाची तीस या आक्टावरून मनाई होते असें समजूं नये.

३७. इतर कोणतेही कायद्या अन्वयें किंवा आक्टा अन्वयें कोणी मनुष्यावर कोणतीही फिर्याद होऊं सकत्ये ती फिर्याद या आक्टांतील कोणतेही ठरावावरून त्याजवर चालणार नाहीं असें समजूं नये. परंतु असें ठरविलें आहे कीं एकाच गुन्ह्याबद्दल कोणी मनुष्यास दोन वेळा शिक्षा होऊं नये.

या आक्टाचे आधारावरून केलेले दंडाबद्दल कैद ठरविण्याचा अधिकार आहे किंवा गुन्हेगाराचा माल जप्त करून व विकून वसूल करावा.

३८. ज्या गुन्ह्याबद्दल शिक्षा करण्याचा अधिकार माजिस्ट्रेटास आहे त्या गुन्ह्याबद्दल या आक्टाचे आधारानें दंड ठरविण्यांत येईल तो न भरला आणि न भरला असतां काय करावें या विषयीं कायद्यांत इतर रितीचा ठराव नसेल तर

त्या दंडाबद्दल कैद ठरवावी किंवा सदर्हू प्रकारच्या हुकूम करणारे माजिस्ट्रेटाचे सहीचे वारंटावरून गुन्हेगाराच्या माल जप्त करून व विकून दंड वसूल करावा. परंतु असें ठरविलें आहे कीं दंडाची रकम ५० रुपयांवर नसेल तेव्हां कैदेची मुदत दोन महिन्यांवर असूं नये, अथवा १०० रुपयांवर नसेल तेव्हां कैदेची मुदत च्यार महिन्यांवर असूं नये अथवा इतर कोणतेही प्रसंगीं साहा महिन्यांवर असूं नये.

समन वगैरे पोंचविण्याबद्दल ऐवज येईल तो व इनामें व दंड वगैरे जनरल पोलीस फंडांत भरावे.

३९. पोलीस कामगाराचे हातून समन वगैरे हुकूम पोंचविण्याबद्दल ऐवज येईल तो आणि इनामाच्या व दंडाच्या किंवा इनामाचे व दंडाचे हिशाच्या ऐवज बातमी देणारास कायद्या अन्वयें देण्यांत येतो तसा ऐवज पोलीस कामगारानें दिलेले बातमी वरून येईल तेव्हां तो जनरल पोलीस फंडांत जमा करावा. परंतु असें ठरविलें आहे कीं पोलीस फोर्सातील कोणी मनुष्यास विशेष चाकरी करण्याबद्दल सदर्हू प्रकारचे इनामाच्या किंवा दंडाच्या सगळा ऐवज किंवा त्याच्या कांहीं भाग देण्याविषयीं मनाई या कलमांतील कोणतेही ठरावावरून आहे असें समजूं नये.

पोलीस कामगारावर फिर्याद करणें ती तीन महिन्यांचे आंत सुरू केली पाहिजे.

फिर्याद सुरू करण्यापूर्वी एक महिना अगोदर लेखी सूचना दिली पाहिजे.

४०. पोलीस कामगारानें हयगय केल्यामुळें किंवा आपणास जें कर्तव्य त्याविरुद्ध वर्तणूक केल्यामुळें झालेले नुकसानी बद्दल त्यावर कोणतीही फिर्याद करणें ती ज्या गोष्टीबद्दल करण्याची असेल ती गोष्ट घडल्यापासून तीन महिन्यांचे आंत सुरू केली पाहिजे नाहीं तर चालणार नाहीं. आणि फिर्याद सुरू करण्यापूर्वी कमींत कमी एक महिना अगोदर त्या फिर्यादीची व तिचे कारणाची लेखी सूचना प्रतिवादी, किंवा ज्या जिल्ह्यांत ती गोष्ट झाली असेल त्या जिल्ह्याचे डिस्ट्रिक्ट सुपरिंटेंडेंटास किंवा आसिस्टंट डिस्ट्रिक्ट सुपरिंटेंडेंटास दिली पाहिजे. सदर्हू प्रकारची फिर्याद केल्यापूर्वी किंवा फिर्यादीची प्रथम चौकशी होते वेळीं नुकसानीच्या पूर्ता बदला देण्यास काढला असेल तर वादीच्या दावा चालणार नाहीं, आणि सदर्हू प्रकारचे कोणतेही मुकदम्यांत हुकूमनामा वादीचे तर्फे झाला तथापि प्रतिवादी जवळून त्यास खर्च मिळणार नाहीं. परंतु ज्या ज्यज्या पुढें त्या मुकदम्याचा इनसाफ होईल तो ज्यज्य ती फिर्याद योग्य केली असा दाखला देईल तर मात्र प्रतिवाद्याजवळून खर्च मिळेल.

ऐवज देण्यास काढणें.

खर्च.

ज्या पोलीस कामगाराचे ताब्यांत मी होतों त्याणें किंवा माजिस्ट्रेटानें दिलेले हुकुमाचे आधारानें मी चाललों असा जाब सदर्हू प्रकारचे फिर्यादींत वगैरे देण्याचा अधिकार पोलीस कामगारास आहे.

सदर्हू प्रकारचा जाब कसा शाबीत करावा.

फिर्याद करणाराच्या सदर्हू प्रकारच्या हुकूम देणारे अधिकाऱ्यावर इलाज राखणें.

४१. कोणी पोलीस कामगारानें आपले हुद्याचे नात्यानें कोणतीही गोष्ट केल्याबद्दल त्यावर कोणतीही फिर्याद होईल किंवा काम चालेल त्यांत त्यास खालीं लिहिल्याप्रमाणें जाब देण्याचा अधिकार आहे म्हणजे सदर्हू गोष्ट मी केली ती ज्या पोलीस कामगाराचे ताब्यांत मी त्या वेळीं होतों त्याणें किंवा माजिस्ट्रेटानें दिलेले हुकुमाचे आधारानें केली असा जाब देण्याचा अधिकार आहे. असल हुकूम हजर करून किंवा त्या हुकुमाची माजिस्ट्रेटाचे सहीची नकल हजर करून किंवा हुकूम मुखजबानी दिला असल्याविषयींच्या पुरावा हजर करून सदर्हू जाब शाबीत करावा. मग हुकूम करणारे किंवा देणारे अंमलदाराचे हुकुमतींत कोणतेंही व्यंग असलें तथापि प्रतिवादीचे तर्फे हुकूमनामा करावा. सहीचे खरेपणाविषयीं कोर्टास संशय येण्यास कारण नसेल तेव्हां सही बाबद पुरावा हजर केल्यावांचून तो लेखी हुकूम किंवा सहीची नकल पुराव्यास कबूल करावी. परंतु असें ठरविलें आहे कीं सदर्हू प्रकारच्या हुकूम देणारे अधिकाऱ्यावर जो इलाज फिर्याद करणारास असेल त्यास या कलमांतील कोणतेही ठरावावरून व्यत्यय येतो असें समजूं नये.

अर्थाची रकम.

५२. खालीं लिहिलेले शब्दांचा व वाक्यांचा अर्थ खालीं लिहिल्या प्रमाणें समजावा परंतु तसे अर्थास विषया वरून किंवा संदर्भा वरून बाध येत असेल तर तसा अर्थ समजूं नये.

"जिल्ह्याच्या माजिस्ट्रेट."

जिल्ह्यांतील कारभार चालविण्याचें काम ज्या मुख्य अंमलदारास सोंपलें असेल आणि जो माजिस्ट्रेटाचे अधिकार चालवीत असेल त्या मुख्य अंमलदाराचे हुद्याचें नांव कोणतेंही असलें तथापि त्या अंमलदाराचा बोध "जिल्ह्याच्या माजिस्ट्रेट" या शब्दा वरून होतो असें समजावें.

"माजिस्ट्रेट."

कोणी मनुष्य माजिस्ट्रेटाचे सर्व किंवा कोणतेही अधिकार चालवीत असेल त्याचा समावेश "माजिस्ट्रेट" या शब्दांत होतो असें समजावें.

"पोलीस"—"पोलीस कामगार."

या आक्ता अन्वयें नेमलेले सर्व मनुष्यांचा समावेश "पोलीसचे लोक" व "पोलीस कामगार" या शब्दांत होतो असें समजावें.

"पोलीस ठाणें."

योग्य अधिकाऱ्यानें जें शहर किंवा शहराचा भाग किंवा एक गांव किंवा अधिक गांव ठाणेंदाराचे स्वाधीन केले असतील त्यांचा समावेश "पोलीस ठाणें" या शब्दांत होतो असें समजावें.

"माल."

कोणतेही जंगम मालाचा किंवा पैक्याचा किंवा पैक्याचे दस्तऐवजाचा समावेश "माल" या शब्दांत होतो असें समजावें.

"वचन."

एकवचनी शब्दांत अनेक वचनाचा समावेश होतो आणि अनेकवचनी शब्दांत एकवचनाचा समावेश होतो असें समजावें.

"लिंग."

"पुल्लिंगी" शब्दांत स्त्रियांचा समावेश होतो असें समजावें.

"मनुष्य"

"मनुष्य" या शब्दांत मंडळीचा किंवा सनदी मंडळींचा समावेश होतो असें समजावें.

"महिना."

"महिना" या शब्दाचा अर्थ इंग्रजी महिना समजावा.

"गुरें."

"गुरें" या शब्दांत शिंगें असणारे गुरांचा समावेश होतो त्या खेरीज आणखी हत्तींचा व उंटांचा व घोड्यांचा व गाढवांचा व खेंचरांचा व मेंढरांचा व शेरडांचा व डुकरांचा समावेश होतो असें समजावें.

लाहान सरनामा.

५३. इतर आक्तांत अथवा कोणतेही दस्तऐवजांत किंवा लेखांत किंवा प्रोसिडिंगांत या आक्ताचें नांव लिहिणें असेल तेव्हां "सन १८६ च्या मुंबई इलाक्याच्या डिस्ट्रिक्ट पोलिसाच्या आक्त" हें नांव लिहिलें असतां पुरे.

(True Translation)

VENAYEK WASSOODEW,
Oriental Translator to Government.

મુંબઈ ઈલાકાની ડિસ્ટ્રિક્ટ પોલીસ બાબત નિયમ ઠરાવવા બાબતના આક્ટના મુસદા બાબત સિલેક્ટ કમિટીનો રિપોર્ટ.

પોલીસની વ્યવસ્થા કરવા બાબત આ મુસદાની જે સામાન્ય મત જણાય છે તે યોગ્ય છે એવું કમિટીની નજરમાં આવે છે, પણ મુસદાનો અર્થ સ્પષ્ટ કરવા સારૂ અને ફોજદારી તથા પોલીસના કામની વ્યવસ્થા બાબત હાલમાં કાયદા છે તે અને મુસદાના ઠરાવ એક બીજાને મળતા આવે તેવા કરવા સારૂ મુસદામાં કેટલીએક જગાએ શબ્દોનો ફેરફાર કર્યો તથા મજકુરની રચના તથા વિગત ફેરવી એવું કમિટીનું કેહેવું છે.

૩ જી કલમની પેહેલી લિટીમાં કેટલોએક ફેરફાર કર્યો છે તે ઉપરથી મુસદો અને ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતનો કાયદો એક બીજા સાથે વધારે મળતો આવશે અને તે ફેરફારને બીજા સબબથી હરકત નથી એવું કમિટીની નજરમાં આવે છે. અસલના મુસદામાં જે ૪ થી કલમ હતી તેને સુધારેલા મુસદાની ૧ લી રકમ કરીને તેનો અર્થ વધારે સ્પષ્ટ થવા સારૂ તેમાના કેટલાએક શબ્દો ફેરવ્યા છે. અને "એ અંમલદારોને નેમવાને તથા કામ ઉપરથી દૂર કરવાને ગવરનર ઈન કૌંસિલ માત્ર મુખત્યાર છે" આ ઠરાવ તે રકમમાં વધાર્યો છે.

ઉંચા દરજ્જાના તાબામાંહેના પોલીસ અંમલદારોની નેમણૂક કરવા બાબત તથા તેઓને કામ ઉપરથી દૂર કરવા બાબત યોગ્ય બંદોબસ્ત જોઈએ વાસ્તે પોલીસ થાણદારો બાબત બીજી રકમ વધારી છે. તે રકમની જે મતલબ છે તે વાંચ્યાથી સેહેજ ધ્યાનમાં આવશે.

અસલના મુસદામાં ૬ ઠી કલમ હતી તે પોલીસની વ્યવસ્થા બાબતના કાયદામાં યોગ્ય રીતે જણાતી નથી માટે કાહાડી નાખી છે.

૮ મી કલમની ૧ લી રકમની મતલબનો સારી રીતે ખુલાસો કરવા સારૂ તે રકમમાં કેટલાએક શબ્દો ફેરવ્યા છે અને જે માણસો હુકમ પ્રમાણે નહીં ચાલે તેઓને તેઓને ઘેર મોકલવાનો હુકમ થયો હોય તેઓને હિંદુસ્તાનનાં ફોજદારી કાયદાની [illegible] મી કલમ પ્રમાણે અપીલ કરવાનો હક છે તે હક કાયમ રાખવા સારૂ તે રકમમાં ઠરાવ વધાર્યો છે

પારકા મુલકનાં માણસોને મુંબઈ ઈલાકાનાં જીલ્લામાંથી ગમે ત્યારે કાહાડી નહીં મુકવા સારૂ તે કલમની ૩ જી રકમમાં હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ કર્યો છે એટલે પોલીસ કમિશનરના લિખીત રિપોર્ટ ઉપરથી કાહાડી મુકવાનો સરકારે કબૂલ કરીને હુકમ આપ્યો હોય ત્યારે જ કાહાડી મુકવો એવો ઠરાવ કર્યો છે. ૩ જી રકમમાં જે શબ્દો ફેરવવાની જરૂર હતી તે ફેરવ્યા છે.

૯ મી કલમમાં ફેરફાર કર્યો છે તેમાં કોઈ જામીન નહીં આપે તો તેને કેદમાં રાખવાનાં ઉપાય કર્તાં નરમ ઉપાય કરવાનો માજિસ્ટ્રેટનો અધિકાર કાયમ રાખ્યો છે અને જેણે જામીન આપ્યો નહીં હોય તેનાથી આગળ જ્યારે જામીન અપાય ત્યારે જામીન આપીને છુટવાની તેને હરકત નથી.

૧૦ મી કલમની ૧ લી રકમનો ઠરાવ સંક્ષેપ રીતે ચોકસી કરીને નિકાલ કરવાનો અધિકાર આપવા બાબત છે અને એ અધિકાર અલકેરવાનથી ઉલટો છે વાસ્તે આ ઠરાવ જેવો જોઈએ તેવો બરાબર લખેલો નથી. એવું નજરમાં આવ્યા ઉપરથી તે બાબી કાહાડી નાંખી છે. અને ગામની પોલીસનાં ગુન્હા બાબતનો જોખમ ગામના લોકો ગુન્હામાં સામેલ હશે તે પ્રમાણે તેઓને માથે નાખવો એવું ઠરાવ્યું છે.

પોલીસના લોકોને સાવધાની તથા હુશીઆરી ઓછી નહીં રાખવા દેવા માટે ૨ જી કલમમાં ઠરાવ વધાર્યો છે કે હિંદુસ્થાનના ફોજદારી કાયદાની ૨૦૨ જી, ૨૨૧ મી, અને ૨૨૩ મી કલમમાં કસૂર બાબત શિક્ષા ઠરાવી છે તે શિક્ષામાંથી પોલીસનાં લોકો ૧૦ મી કલમ ઉપરથી નિકળી જતા નથી એવો ઠરાવ વધાર્યો છે.

૧૨ મી કલમ મુંબઈ ઇલાકાની સ્થિતીને વધારે સારી રીતે લાગૂ કરવા સારૂ તથા તેનો અર્થ વધારે સ્પષ્ટ તથા નક્કી કરવા સારૂ તે કલમની વાક્ય રચનામાં કંઇએક ફેરફાર કર્યો છે. ફલાંણું કાંમ જિલ્હાના માજિસ્ટ્રેટે ચલાવવું એવું અસલના મસુદામાં હતું તે કામ ચલાવવાનો અધિકાર માજિસ્ટ્રેટનો કુલ અખત્યાર જે અંમલદારને મળ્યો હોય તે અંમલદારને છે એવું સુધારેલાં મસુદામાં ઠરાવ્યું છે. મુંબઈ ઇલાકાના કેટલા એક જિલ્હા ઘણા મ્હોટા છે માટે સદહૂ ફેરફાર કરવાની જરુર પડી છે કેમ કે રાબેત હુકમ અથવા વગર કારણે હુકમ કર્યો હોય તે બાબત જિલ્હાના માજિસ્ટ્રેટને ત્યાંહાં અરજી કરવી પડે તો અરજી કરનારને બબ્બેસેં ત્રણ ત્રણસેં મૈલ ચાલીને જવાની તસદી પડે તે બરેબર ગુન્હો થયો હોય અને સાબિત થાય ત્યારે તો ઠીક છે પણ બીજે પ્રસંગે બને તેટલી તસદી મટાડવી એવું કમિટીની નજરમાં આવે છે. શિક્ષા બે મહિનાની હતી તે હિંદુસ્થાનના ફોજદારી કાયદાની ૧૮૮ મી કલમ પ્રમાણેજ એક મહિનાની ઠરાવી છે.

૧૩ મી કલમનો વિચાર કરતાં એવું નજરમાં આવે છે કે ધારો ભરનાર ધારો આપવાને ચૂકે તો તે બાબત તેની માલ મિલકત જપ્ત કરવાનો ઠરાવ કર્યો છે તે અને કાયદાસર રીતે થયલો દંડ આપવાને જે ચૂકશે તેને ફોજદારી તુરંગમાં કેદની શિક્ષા કરવાનો ઠરાવ કર્યો છે તે જૂદો જૂદો છે એવું ખુલ્લું બતાવવા સારૂ તે કલમની બે રકમો કરવી યોગ્ય છે.

સાંખાંનાં કાટલાં તથા માપ દર એકે ઠેકાંણે રાખવાનું કામ ફલાંણા અમલદારનું છે એવું ઠરાવીને ૧૪ મી કલમ વધારે મજબૂત કરી છે.

+૧૫ મી કલમમાં મુખ્ય ફેરફાર એવો કર્યો છે કે પોલીસના માણસોના બે ભાગ કર્યા છે એટલે ઉંચા દરજ્જાના પોલીસના માણસો અને નીચા દરજ્જાનાં પોલીસનાં માણસો એવા બે ભાગ કર્યા છે. અને ઉંચા દરજ્જાનાં પોલીસનાં માણસોની બાહાલી બરતરફી કરવાનો અધિકાર કમિશનરને આપ્યો છે અને નીચા દરજ્જાના પોલીસના માણસોની બાહાલી બરતરફી કરવાનો અધિકાર સુપરઇન્ટેંડેંટને આપ્યો છે પણ તેણે કમિશનરની મંજૂરી લઇને બાહાલી બરતરફી કરવી. ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની ૧૪૫ મી કલમની મતલબથી આ કલમની બીજી કલમ ઉલટી છે એવું નજરમાં આવ્યા ઉપરથી તે રકમ કાહાડી નાંખી છે.

+ સુધારેલા મસુદાની ૧૪ મી કલમ.

पोलीस अंमलदार गेररीते चाले अथवा पोताना काममां गफलत करे तो तेने पेनशन आप्या वगर बरतरफ करवो एवो १७* मी कलममां फेरफार कर्यो छे.

जिल्हाना माजिस्ट्रेटने १८ मी कलममां अधिकार आप्यो छे ते तेणे वगर कारणे अथवा ध्यान पोहोचाड्या वगर चलाववो नहीं वास्ते ते कलममां एवो ठराव वधार्यो छे के ज्यारे ज्यारे ते अधिकार चलाववानी जरुर पडे त्यारे त्यारे ते बाबत कमिशनरने तावडतोब रिपोर्ट करवो.

पटेलोने तथा पोलीसना ऊंचा दरज्जाना अंमलदारोने २३ मी कलममां जे अधिकार आप्यो छे ते थाणादारोने पण आप्यो छे- आ कलमना शेवटना भागमां ठराव हतो ते काहाडी नाख्यो छे. पोलीस कोई मांणस पासे योग्य रीते मदत मागे तो तेणे आपवी जोईए एवो मजकूर ते ठरावने बदले हशे तो चालशे. केम के कोई मांणस मदत आपवाने चूकशे तो हिंदुस्थानना फोजदारी कायदानी १८७ मी कलममां ज्यारे शिक्षा कही छे ते शिक्षाने ते लायक थशे.

२६ मी कलमनी १ ली अने ३ जी रकममां थोडा एक शब्दोनो फेरफार कर्यो छे अने पोलीसने जे माल जड्यो होय ते माल बाबत जे मांणस दावा करतो होय तेने हाजर थवानी मुद्दत छ महिनानी ते कलममां लखेली हती ते बे महिनानी ठरावी छे. पण माल वेचतां जे उपजे ते धणीने मागवानी मुद्दत पेहेलांनी पेठे एक वरसनी कायम राखी छे.

हिंदुस्थानना फोजदारी कायदामां गेरचालनो तथा अंमलनां जोरथी जुलम जस्ती करवानो प्रकार कहेलो छे ते करतां हलकी जातनी गेरचाल तथा अंमलनां जोरथी जुलम जस्ती पोलीसनां मांणसो करशे तो शी शिक्षा थशे ते २८ मी कलममां कह्युं छे. जे गुन्हा बाबत पोलीसनां मांणसो हिंदुस्थानना फोजदारी कायदामां कहेली शिक्षाने लायक हशे ते गुन्हा तेओ करशे तो ते कायदाप्रमाणे तेओने शिक्षा थशे माटे २८ मी कलमनी सेवटनी ६ लीटीनी जरुर नथी वास्ते ते काहाडी नाखी छे.

मामुल प्रमाणे वरघोडा निकले अथवा लोको एकठा थाय तेमां तथा धर्मसंबंधी क्रियानां काममां हाथ घालवानो अधिकार ३१ मी कलममां लख्यो छे ते जिल्हाना माजिस्ट्रेटने चलाववो एवुं ठराव्युं छे.

३३ मी कलम बाबत कमिटीनुं केहेवुं एवुं छे के २०० रुपिया दंड नहीं आपे तो ते बाबत केदनी सजा करवी तेनी मुद्दत ३८ मी कलममां कही छे अने ते मुकरदमा

* सुधारेला मसुदानी १६ मी कलम.

बाबत हिंदुस्थानना फोजदारी कायदाना ठराव लागू थाय छे ते मुकरदमाने आ कलम लागू होय तो पण ते मुकरदमानो निकाल हिंदुस्थानना फोजदारी कायदा प्रमाणे करवानो अधिकार मसुदानी ३५ मी कलम उपरथी छे.

वधेली झाडी, लोकोनी आरोग्यताने सारु कापी नाखवानी जरुर होय अने ते कापवानी गामना लोको दरकार राखता नहीं होय अथवा अज्ञान पणाथी कापता नहीं होय ते काममां माजिस्ट्रेटने हाथ घालवा देवा सारु ३६ मी कलममां रकम वधारी छे.

३७ मी कलमना ठराव उपयोगी अने जरुरना छे ए वात अनुभव उपरथी साबित छे पण धणीना तामसी स्वभावने लीधे चाकर लोको गेर रीते चाले छे माटे तेवे प्रसंगे शिक्षा करावबा बाबत धणीनुं कंई चालवा नहीं देवा माटे ते कलममां ठराव वधार्यो छे.

दंड बाबत केदनी सजा करवी तेनी मुदतनां प्रमाणनुं कोष्टक हिंदुस्थानना फोजदारी कायदामां लखेलुं छे ते कोष्टक प्रमाणे ४० मी कलममां मजकूर वधारीने लख्यो छे. नुकसान बाबत फरियाद करी होय ते बाबत कोर्टमां नाणुं भरवानो ठराव दिवानी काम चलाववानी रीत बाबतना कायदामां नथी माटे नुकसाननुं वळतर मुदतसर आपवा मांडवानुं केहेवानुं प्रतिवादीने बने छे ते वातमां प्रतिवादीने हरकत नहीं पडे तेरीते ४१ मी कलमनी वाक्यरचना फेरवी छे.

मेंने कह्युं छे ते वात बी कह्युं छे ए रीते प्रतिवादी केहेतो होय तो तेने पोतानां उपरी अमलदारे म्होडांनो हुकम आप्यो होय ते साबित करीने अथवा तेनो लखेलो हुकम रजू करीने ते पोतानी वात साबित करी शके ते रीते ४२ मी कलममां फेरफार कर्यो छे.

४३ मी कलममां "पोलीसनुं थाणुं" आ शब्दोनी व्याख्या लखी छे. फोजदारी काम चलाववानी रीत बाबतना कायदानां तथा आ मसुदानां कारणसारु आ व्याख्यानी जरुर छे.

(सही) विलियम एडवर्ड फ्रियर.
" विलियम आर. मान्सफील्ड.
" आर्चिबाल्ड डेविड राबर्टसन.

मुकाम बंदर मुंबई
तारीख १८ मी माहे डिसेंबर सन १८६२ ईसवी.

મુંબઈ ઈલાકાની ડિસ્ટ્રિક્ટ પોલીસ બાબત નિયમ ઠરાવવા બાબતનો આક્ટનો મુસદો.

પાછલા પોલીસ કાયદાઓના કેટલાએક ભાગ એક આક્ટમાં એકઠા કરવા યોગ્ય છે, અને મુંબઈ ઈલાકાની પોલીસના બંદોબસ્ત બાબત બીજા નિયમ ઠરાવવા યોગ્ય છે વાસ્તે હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ્યું છેઃ— ઉદેશ.

૧. **રકમ ૧ લી—** મુંબઈનાં કાયદા પુસ્તક માંહેનાં કાયદાના હેઠળ લખેલા ભાગ રદ કર્યા છે. મુંબઈનાં કાયદા પુસ્તક માંહેના કાયદાના કેટલાએક ભાગ રદ કરવા બાબત.

સન ૧૮૨૭ના ૧૨ મા કાયદાની ૧ લી કલમ જિલ્હાના માજિસ્ટ્રેટને જેટલી લાગુ છે તેટલી.

૩ જી કલમની ૧ લી રકમ જેટલી જિલ્હાના માજિસ્ટ્રેટનાં પોલીસ કામ બાબત છે તેટલી.

૪ થી કલમ ઈનચાર્જ આસિસ્ટંટ કલેક્ટરને જેટલી લાગુ છે તેટલી.

૧૦ મી કલમની ૪ થી રકમ.

૧૯ મી કલમની ૧ લી, ૬ ઠ્ઠી, ૭ મી અને ૮ મી રકમ.

૨૦ મી કલમ.

૨૭ મી કલમની ૨ જી રકમ.

૩૦ મી કલમ.

૩૧ મી કલમની ૪ થી રકમ.

૩૭ મી કલમ.

૪૦ મી કલમ.

સન ૧૮૩૦ના ૫ મા કાયદાની ૨ જી કલમની ૪ થી રકમ.

સન ૧૮૩૧ના ૮ મા કાયદાની ૧ લી કલમ.

રકમ ૨ જી— સન ૧૮૫૦ના ૨૬ મા આક્ટની ૧૦ મી કલમ, મુંબઈ ઈલાકામાહેનાં હરકોઈ શેહેરને અથવા પરાંને જેટલી લાગુ છે તેટલી રદ કરી છે. સન ૧૮૫૦ના ૨૬ મા આક્ટની ૧૦ મી કલમનો ભાગ.

રકમ ૩ જી— સન ૧૮૫૨ના ૨૮ મા આક્ટની ૨ જી કલમ રદ કરી છે.

૨. મુંબઈ ઈલાકાના સઘળા જિલ્હાની અથવા તે જિલ્હાના કેટલાએક ભાગની પોલીસનો બંદોબસ્ત કરવાનું કામ મુંબઈ સરકારને યોગ્ય લાગે તે પ્રમાણે એક અથવા વધતા કમિશનરોને સોંપવું અને ગેરવાજબી કામ નહીં પોલીસનો બંદોબસ્ત કરવાનું કામ એક અથવા વધતા કમિશનરોને સોંપવું અને તેઓને અનુનો કરવાનો તથા હુકમ આપવાનો અધિકાર છે.

થવા દેવા બાબત અથવા કામમાં ગફલત નહીં થવા દેવા બાબત અને પોલીસ ફોર્સનું કામ સારી રીતે ચાલવા સારૂ યોગ્ય જણાય તે પ્રમાણે વખતે વખતે કાનુનો ઠરાવવાનો તથા હુકમો આપવાનો અધિકાર સદરહૂ કમિશનરોને છે. પણ તેઓએ એ કામ સરકારના હુકમનું ધોરણ રાખીને કરવું જોઈએ.

જિલ્લાની સઘળી ફોજદારી તથા પોલીસની બાબતોનો બંદોબસ્ત જિલ્લાના માજિસ્ટ્રેટના હાથમાં રહે છે તેમ પ્રમાણે કલેક્ટરના હાથમાં રહે છે.

૩. બીજા અંમલદારને સરકારે ખસૂસ કરીને માજિસ્ટ્રેટ નેમ્યો નહીં હશે ત્યારે કલેક્ટરના તાબામાં તથા હુકમમાં અથવા જે અંમલદાર કલેક્ટરનું કામ ચલાવતો હશે અથવા તે કામ જેને સ્વાધીન હશે તેના હુકમમાં તથા તાબામાં તે જિલ્લાની પોલીસનો બંદોબસ્ત રહેશે.

જિલ્લાની પોલીસનો બંદોબસ્ત ડિસ્ટ્રિક્ટ સુપરઈન્ટેંડેંટને તથા આસિસ્ટંટ સુપરઈન્ટેંડેંટને સ્વાધીન રહેશે. અને તેની ઉપર જિલ્લાના માજિસ્ટ્રેટની હુકમત ચાલશે.

૪. રકમ ૧ લી— દરેક જિલ્લાની પોલીસનો બંદોબસ્ત કરવાનું કામ એક અંમલદારની પાસે રહેશે તેને પોલીસનો ડિસ્ટ્રિક્ટ સુપરઈન્ટેંડેંટ કહેશે અને મુંબઈ સરકારને જરૂર જણાશે તેટલા બીજા અંમલદાર ધારો પણ રહેશે તેઓને પોલીસના આસિસ્ટંટ ડિસ્ટ્રિક્ટ સુપરઈન્ટેંડેંટ કહેવા અને તેઓની ઉપર જિલ્લાના માજિસ્ટ્રેટની હુકમત ચાલશે તથા તે તેઓની તપાસ રાખશે. આ અંમલદારોની બાહાલી બરતરફી કરવાને ગવરનર ઈન કૌન્સિલ મુખત્યાર છે.

રકમ ૨ જી— પોલીસના ડિસ્ટ્રિક્ટ સુપરઈન્ટેંડેંટના તથા આસિસ્ટંટ ડિસ્ટ્રિક્ટ સુપરઈન્ટેંડેંટના તાબામાં પોલીસના બીજા અંમલદાર રહેશે તેઓને પોલીસના થાણાદાર કહેવા તે થાણાદારોને સ્વાધીન પોલીસનાં થાણાં રહેશે અને એ અંમલદારોને પોલીસ કમિશનરની મંજૂરી લઈને પોલીસના ડિસ્ટ્રિક્ટ સુપરઈન્ટેંડેંટે નેમવા તથા બરતરફ કરવા.

પોલીસના ડિસ્ટ્રિક્ટ સુપરઈન્ટેંડેંટનો તથા આસિસ્ટંટ ડિસ્ટ્રિક્ટ સુપરઈન્ટેંડેંટનો અધિકાર.

૫. ગવરનર ઈન કૌન્સિલને યોગ્ય દેખાશે તે હદમાં માજિસ્ટ્રેટનો સઘળો અખત્યાર અથવા તેમાંનો કંઈ અખત્યાર પોલીસના ડિસ્ટ્રિક્ટ સુપરઈન્ટેંડેંટને અથવા આસિસ્ટંટ ડિસ્ટ્રિક્ટ સુપરઈન્ટેંડેંટને આપવાને મુંબઈ સરકાર મુખત્યાર છે. પણ જિલ્લાના માજિસ્ટ્રેટે ખસૂસ કરીને અખત્યાર આપ્યો નહીં હોય તો તે અંમલદારોએ પોતાને જે અખત્યાર મળ્યો હોય તેમાંથી જરૂર હોય તેટલો સ્વસ્થતા રાખવા સારૂ તથા ગુન્હા નહીં થવા દેવા સારૂ તથા જુબાની લઈને દફતરમાં દાખલ કરવા સારૂ ગુન્હેગારોને માજિસ્ટ્રેટની આગળ લાવવા માટે તેઓને શોધી કાહાડવા સારૂ તથા તેઓને પકડવા સારૂ તથા અટકાવી રાખવા સારૂ અને જે ગુન્હાની તજવીજ કરવાનો અધિકાર આ આક્ટની ૨૮ મી, તથા ૨૯ મી કલમ પ્રમાણે છે તે ગુન્હા બાબત પોતાના હાથ હેઠળના માણસોનો ઈનસાફ કરીને તેઓને શિક્ષા કરવા સારૂ ચલાવવો. અને આ આક્ટ ઉપરથી તેઓને જે કામો સોંપ્યાં હોય તે કામો કરવા સારૂ બીજી રીતે જરૂર હોય તેટલો અખત્યાર ચલાવવો.

મલિકા માઆઝમાની લશ્કરી ચાકરીમાંથી જે માણસો નાહાસી ગયાં હોય તેઓને પકડવા બાબત.

૬. મલીકા માઆઝમાની લશ્કરી ચાકરીમાંથી નાહાસી ગયલું કોઈ માણસ પોતાની હુકમતની હદ સીમમાં હોય તેને પકડવા સારૂ વારંટ આપવું તે સઘળા માજિસ્ટ્રેટનું કામ છે. અને નાહાસી ગયલું

માંણસ પકડાય, એટલે તેની સાથે થોડી પોહેરો મોકલવાનો બંદોબસ્ત કરીને તેને તાબ્યતોજ કેદ કરીને પાસેનાં લસ્કરી થાણાંમાં મોકલવો.

૭. **કલમ ૬ ઠી—** કોઈ માંણસ જિલ્હાનો અસલનો રેહેવાસી નહીં હોય અથવા યુરોપિઅન બ્રિટિશ રૈયત નહીં હોય તેની પાસે તે જિલ્હામાં કેદ જામીન કાયદા પ્રમાંણે માગે ત્યાર પછી તે જામીન આપવાને ચૂકશે તો તે જિલ્હાનો માજિસ્ટ્રેટ તે માંણસ જે જિલ્હાનો અસલનો રેહેવાસી હોય તે જિલ્હાના માજિસ્ટ્રેટ પાસે તેને કેદ કરીને મોકલવાનો હુકમ કરવાને મુખત્યાર છે. પછી તે બીજા જિલ્હાના માજિસ્ટ્રેટે તે માંણસને છોડી મુકવા બાબત અથવા તેને પાછો અટકાવી રાખવા બાબત જે બંદોબસ્ત કાયદાસર તથા જરૂર હોય તે તાબ્યતોજ કરવો. પણ એવું ઠરાવ્યું છે કે સદરહૂ પ્રકારના માંણસને બીજા કોઈ આધાર થી અપીલ કરવાનો હક હોય તેને આ કલમના કોઈ ઠરાવથી હરકત થાય છે એવું સમજવું નહીં.

જે માંણસો જિલ્હાના અસલના રેહેવાસી અથવા યુરોપિયન બ્રિટિશ રૈયત નહીં હોય તેઓના કેદ જામીન.

જે જિલ્હાના તેઓ હોય તે જિલ્હાના માજિસ્ટ્રેટની પાસે તેઓને ક્યારે મોકલવા.

કલમ ૭ મી— સદરહૂ પ્રકારનું માંણસ મુંબઈ ઈલાકાના કોઈ જિલ્હાનો રેહેવાસી નહીં હોય તો પોલીસ કમિશનરે તે માંણસ બાબત સરકારને ખસૂસ કરીને રિપોર્ટ કરવો અને ગવરનર ઈન કૌન્સિલનો હુકમ આવે તે પરમાંણે તેને કેદમાં રાખવો અથવા છોડી મુકવો અથવા મુંબઈ ઈલાકાનો એકાદો જિલ્હો મુકરર કરીને તે જિલ્હામાં તેને રેહેવાની પરવાનગી આપવી અથવા તેને મુંબઈ ઈલાકાની સરહદ્દ સુધી તેના દેશ તરફ કેદ કરીને મોકલવો અને તેને તે ઠેકાંણે છોડી દેવો. અને તેને પોતાને ઘેર જવાની હરકત નથી, અને જે જિલ્હાઓમાંથી તેને કાહાડી મુક્યો છે તે જિલ્હામાં તે પાછો પકડાશે તો આ કલમની આગળની કલમમાં લખેલી સજાને તે લાયક થશે એવું લખીને તેને દાખલો આપવો. જે માજિસ્ટ્રેટે પેહેલવેહેલાં જામીન માગ્યો હોય તે માજિસ્ટ્રેટે તે દાખલો આપીને નોંધી રાખવો. અને તે માંણસ જે જે જિલ્હામાંથી જશે તે તે જિલ્હાના માજિસ્ટ્રેટે તે દાખલાની પીઠ ઉપર સહી કરવી. અને તે નોંધી રાખવો.

અથવા તેના દેશ તરફ મુંબઈ ઈલાકાની સરહદ્દ સુધી મોકલવો.

અને ત્યાંહાં તેને છોડી દેવો.

દાખલો આપવો.

તે દાખલો અસલ હુકમ કરનાર માજિસ્ટ્રેટ આપવો.

કલમ ૮ મી— પાછલી કલમમાં કહ્યા પ્રમાંણે જે માંણસને કાહાડી મુક્યો હોય તે માંણસ પોતાને જે જિલ્હામાંથી અથવા જિલ્હાઓમાંથી કાહાડી મુક્યો હોય તે જિલ્હામાં અથવા તેમાંના કોઈ જિલ્હામાં પાછો આવશે. અને જે અધિકારીના હુકમ ઉપરથી તેને કાહાડી મુક્યો હોય તેની પાછા આવવાની પરવાનગી મળી નહીં હોય તો તે માંણસ ઘણામાં ઘણાં ૬ મહિના સુધી જેમાંથી હર કોઈ એક પ્રકારની કેદની શિક્ષાને અથવા ૫૦ રૂપિયા સુધી દંડને અથવા એ બેઉ શિક્ષાને લાયક થશે. પણ જે કારણ માટે તેણે કાહાડી મુકવાની જરૂર પડી હતી તે કારણ હવે રહ્યું નથી એવી ખાત્રી થશે તો જે અધિકારીએ કાહાડી મુકવાનો હુકમ કર્યો હોય તે અધિકારી તે હુકમ રદ કરવાને મુખત્યાર છે.

જે જિલ્હામાંથી કાહાડી મુક્યો હોય તે જિલ્હામાં પરવાનગી વગર પાછો આવશે તો શિક્ષા થશે.

કાહાડી મુકવાનો હુકમ રદ કરવાને માજિસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે.

૮. કેદ જામીન આપવાને જે માંણસ ચૂકે તે માંણસ બાબત કેદ કર્તા

જામીન આપવાને ચુક્યો હોય તે માંણસોએ કઈ ઠેકાંણે કેદ

ફુલાણી વખતે હાજર રહેવું અથવા તેના ગામના પટેલે તેની ઉપર નજર રાખવી અને જણેલી પરવાનગી વગર ફુલાણી હદ બાહાર તેને જવા દેવો નહીં એવો હુકમ કરવાને માજિસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે.

ઓછી રાજીનો ઉપાય કરશું તો ચાલશે એવું માજિસ્ટ્રેટની નજરમાં આવે તો કાયદા પ્રમાણે માગેલો જામીન તે માણસ આપે ત્યાંહાં સુધી તેને ઠરાવેલી જગાએ ઠરાવેલી વખતે હાજર થવા કરવાનો અથવા તેને તેના ગામના પટેલની અથવા જીલ્લા ચિખાલુ માણસની નીચે જણા-ની કેણ રાખીને જણેલી પરવાનગી વગર તેને ફુલાણી હદ બાહાર જવા દેવો નહીં એવો હુકમ કરવાનો અધિકાર માજિસ્ટ્રેટને છે. અને આ કલમ પ્રમાણે કરેલો હુકમ તોડશે તે વાત માજિસ્ટ્રેટની આગળ સાબિત થયા પછી હુકમ તોડનારને ઘણામાં ઘણા છ મહિના સુધી જેમાંથી હર કોઈ એક પ્રકારની કેદની શિક્ષા થશે અથવા દંડ થશે અથવા એ બેઉ શિક્ષા થશે.

આ કલમ પ્રમાણે આપેલો હુકમ તોડશે તો શિક્ષા થશે.

ગામની હદમાં ચોરી થાય અથવા ત્યાંહાં ચોરનો પત્તો લાગે ત્યારે ગામના રહેનારાએ ગફલત કરી અથવા જોયું ન જોયું કીધું એવું સાબિત થશે તો ગામના રહેનારા લોક દંડને લાયક થશે.

૯. રકમ ૧ લી— ગામની હદમાં નજરીની ચોરી થઈ હોય અથવા નજરીની ચોરી કરવાનો ભાગ તે હદમાં જાત્રી થાય તે રીતે જાણ્યો હોય અને ચોરી નહીં થવા દેવા બાબત અથવા ચોરોને શોધી કાઢવા બાબત અથવા પકડવા બાબત ગામના રહેનારાએ અથવા તેમાંના કેટલાએક જણાએ તથા ગામની પોલીસના લોકોએ ગફલત કરી અથવા જોયું ન જોયું કીધું એવું સાબિત થશે તો સંક્ષેપ રીતે ચોકસી કરીને ઘણામાં ઘણો ચોરીએ ગયેલા માલની કિંમત જેટલો દંડ ગામના રહેવાસી પાસેથી અથવા તેમાંથી કેટલાએકની પાસેથી તથા ગામની પોલીસના લોકો પાસેથી લેવાનો અધિકાર માજિસ્ટ્રેટનો અખત્યાર ચલાવનારા અંમલદારને છે. એ પ્રમાણે જે દંડ લીધો હોય તે સઘળો અથવા તેનો કંઈ ભાગ ધણીએ જે પ્રમાણે ખબરદારી તથા હુશિઆરી રાખ્યાનું દેખાતું હોય તે પ્રમાણે અથવા પ્રસંગ પ્રમાણે તેને અપાવવો.

આ કલમ પ્રમાણે જે દંડ કર્યો હોય તે શી રીતે વસૂલ કરવો.

રકમ ૨ જી— આ કલમ પ્રમાણે કરેલો દંડ હુકમ પ્રમાણે દંડ નહીં ભરે તો દંડ કરનાર માજિસ્ટ્રેટ ફાળો ઠરાવે તે પ્રમાણે કલેક્ટર તે દંડ, ધારો વસૂલ કરે છે તે રીતે વસુલ કરવો. અને વળી એવું ઠરાવ્યું છે કે ગામની પોલીસના લોક પોતાનાં કામમાં ગફલત કરે અથવા ગેરરીતે ચાલે ત્યારે તેઓની ઉપર કાયદા પ્રમાણે જે કામ ચાલી શકે તે કામ ચલાવવાને આ રકમના કોઈ ઠરાવ ઉપરથી હરકત થાય છે એવું સમજવું નહીં.

ધર્મશાળા, તથા સાર્વજનિક કુવા, તથા તળાવો તથા રસ્તા તથા લોકોને આવવા જવાની જગા વગેરે બાબત કાનુનો પ્રસિદ્ધ કરવાનો અધિકાર માજિસ્ટ્રેટનો અખત્યાર જે અંમલદારને મળ્યો હોય તે અંમલદારને છે.

કાનુનો તોડશે તો શિક્ષા થશે.

૧૦. લોકોને સુખ થવાસારૂ તથા ઠીક પડવાસારૂ તથા બંદોબસ્ત રાખવાસારૂ ધર્મશાળા બાબત તથા પીઠાં બાબત તથા સાર્વજનિક કુવા તથા તળાવો તથા ગામમાંના અથવા ગામની બાહારના રસ્તા બાબત તથા લોકોને આવવા જવાની જગા બાબત કાનુનો ઠરાવીને પ્રસિદ્ધ કરવાનો અખત્યાર તે અંમલદારને માજિસ્ટ્રેટનો અધિકાર મળ્યો હોય તે અંમલદારને છે. અને જે કાનુનો તોડશે તે વાત માજિસ્ટ્રેટની આગળ સાબિત થશે તો ૫૦ રૂપિયા સુધી દંડ થશે, અથવા ઘણામાં ઘણા આઠ દહાડા સુધી કેદની શિક્ષા થશે, અથવા એ બેઉ શિક્ષા થશે.

૧૧ ફલાંણું ઘર અથવા પુસાણ અથવા કુપડું અથવા બીજુ કોઈ ઈમારત બાંધ્યાથી અથવા તેની મરામત કર્યાથી અથવા તેમાં ફેરફાર કર્યાથી લોકોની સહીસલામતીને અથવા કાયદાસર હકને હરકત પોહોંચશે એવું તે અંમલદારને માજિસ્ટ્રેટનો અધિકાર મળ્યો હોય તેની નજરમાં આવશે અથવા ફલાંણું ગોઠણ બાંધવામાં આવશે અથવા તેની ગફલત કરવામાં આવશે તે તળાવની અથવા સાર્વજનિક કોઠીની પાસે છે માટે તે તળાવને અથવા કોઠીને સોવંસા નુકસાન લાગે અથવા લોકોની આરોગ્યતાને અથવા સુખને સોવસા હરકત પોહોંચશે એવું તેની નજરમાં આવશે તો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની ૩૦૮ મી કલમમાં કહેલી રીતે હુકમ કરવાનો તેને અધિકાર છે. અને પછી સદરહુ કાયદાની સદરહુ કલમમાં તથા તે પછીની કલમમાં ઠરાવ કર્યો છે તે પ્રમાણે સદરહુ માજિસ્ટ્રેટના હુકમ ઉપરથી કામ ચલાવવું.

કોઈ ઈમારત બાંધે અથવા તેની મરામત કરે અથવા તેમાં ફેરફાર કરે અથવા તળ બાંધે તે કોઈ તળાવ વગેરેની પાસે હોય તેથી તે તળાવ વગેરેને નુકસાન લાગશે તથા લોકોની આરોગ્યતાને ધોકો પોહોંચશે એવું જિલ્હા માજિસ્ટ્રેટની અથવા તાલુકાના માજિસ્ટ્રેટની નજરમાં આવશે તો ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની ૩૦૮ મી કલમમાં કહ્યા પ્રમાણે હુકમ કરવાનો તેને અધિકાર છે.

ત્યારપછી કામ શી રીતે ચલાવવું.

૧૨. રકમ ૧ લી— સન ૧૮૫૦ નો ૨૬ મો આક્ટ અથવા તેવો બીજો આક્ટ કોઈ શેહેરમાં અથવા પરામાં લાગુ કર્યો હોય તે શેહેરનાં અથવા પરાનાં કમિશનરો અથવા તેઓએ જે અંમલદારોને યોગ્ય રીતે અધિકાર આપ્યો હોય તેઓ લખી મોકલે તો તે શેહેર અથવા પરૂં જે માજિસ્ટ્રેટની હકુમતની સ્થલસીમમાં હોય તેણે સદરહુ આક્ટ પ્રમાણે લેવાના કરની બાકી જે માંણસો ઉપર નીકળતી હોય તે માંણસોની માલ મિલકત, પોતાની હકુમતની સ્થલસીમમાં હો તે જપ્ત કરીને વેચીને અવેજ વસૂલ કરવા સારૂ વારંટ આપીને અવેજ વસૂલ કરવો.

સન ૧૮૫૦ નો ૨૬ મો આક્ટ જે શેહેરમાં લાગુ કર્યો હોય તે શેહેરના કમિશનરો લખી મોકલે તો તે આક્ટ પ્રમાણે આપવાનો દંડ તથા કરની બાકી વસૂલ કરવાનો માજિસ્ટ્રેટને અધિકાર છે.

રકમ ૨ જી— સદરહુ આક્ટ પ્રમાણે કાયદાસર રીતે જે દંડ કર્યો હોય તે દંડ બાબત સદરહુ કમિશનરો અથવા તેઓના સદરહુ પ્રકારના અંમલદારો લખી મોકલે તો સદરહુ માજિસ્ટ્રેટે સદરહુ રીતે તે દંડ વસૂલ કરવો અને દંડના રૂપિઆ પુરા થાય તેટલી માલમિલકત નહીં હો તો દંડ નહીં ભરનારા માંણસ ઉપર તે દંડને બદલે અથવા દંડના લાગતને બદલે ઘણાંમાં ઘણા એક મહિના સુધી નરી કેદની સજા ઠરાવવાને માજિસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે.

૧૩. જિલ્હામાં જનસો પરચુરણ વેચવાનાં કાટલાંના તથા માપનાં સાંખાં હુકમવાળા દર એક માજિસ્ટ્રેટે પોતાનાં મુખ્ય થાણાંમાં રાખવાં. અને કોઈ માંણસ અરજ કરશે તો તેણે તે લેવાને અથવા પોતાનાં કાટલાં સાથે અથવા માપ સાથે સાંખવાને મળશે.

પરચુરણ જનસ વેચવાના કાટલાંનાં તથા માપનાં સાંખાં હુકમવાળા દરએક માજિસ્ટ્રેટના મુખ્ય થાણામાં રાખવા.

૧૪. રકમ ૧ લી— આ આક્ટની ૨ જી, ૩ જી અને ૪ થી કલમમાં કહેલા અંમલદારો સિવાય સરકાર વખતે વખતે ફરમાવે તેટલા અને તે નામના ઉંચા દરજાના તથા નીચા દરજાના અંમલદાર દરએક જિલ્હાની પોલીસ ફોર્સમાં રાખવા. તે ઉંચા દરજાના પોલીસના અંમલદારોને નેમવાનો તથા બરતરફ કરવાનો અધિકાર કમિશનરને છે. પણ એ અધિકાર પોતાની તરફથી પોતાના તાબામાંહેના ડિસ્ટ્રિક્ટ સુપરઈનટેંડંટને આપવાને કમિશનર મુખત્યાર છે. ઉપર કહેલાં દરજામાનાં હરકોઈ દરજાનો પોલીસ

દરએક જિલ્હાની પોલીસ ફોર્સમાં કયા કયા અંમલદાર રાખવાં.

પોલીસ અંમલદારોની નેમણુક તથા બરતરફી.

पोतानां काममां ध्यान नहीं राखशे अथवा गफलत करशे तो पोलीस अंमलदारने शिक्षा थशे.

कामदार पोताना काममां ध्यान राखशे नहीं अथवा गफलत करशे तेने काम उपरथी मोकूफ करवानो अथवा तेने नीचेनी पायरीए उतारवानो अथवा एक महिनाना पगार सुधी दंड करवानो अधिकार सदरहू प्रकारना डिस्ट्रिक्ट सुपरइन्टेन्डेन्टने छे. पण तेनी उपर कमिशनरनी हुकमत चालशे. नीचा दरजाना पोलीस अंमलदारनी नेमणूक करवानुं काम पोलीसना डिस्ट्रिक्ट सुपरइन्टेन्डेन्टना हाथमां रेहेशे. अने कमिशनरनी मंजूरी लईने सदरहू अंमलदारने बरतरफ करवाने पण ते मुखत्यार छे.

परवानगी वगर पोतानी चाकरीनां काममांथी पोलीस कामदारे निकळी जवुं नहीं

१५. पोलीसना कामदारने डिस्ट्रिक्ट सुपरइन्टेन्डेन्टे खसूस करीने परवानगी आपी नहीं हशे अथवा परवानगी आपवानो जे बीजा अंमलदारने अखत्यार मळ्यो होय ते अंमलदारे खसूस करीने परवानगी आपी नहीं हशे तो तेनाथी पोतानी चाकरीमांथी निकळाशे नहीं. अथवा राजीनामुं आपवानो पोतानो इरादो होय तो तेनी नेदान बे महिना आगमच सुचना लखी आपी नहीं हशे तो डिस्ट्रिक्ट सुपरइन्टेन्डेन्टनी परवानगी वगर पोतानी चाकरीनुं राजीनामुं अपाशे नहीं.

अथवा बे महिना आगमच सुचना लखी आपी नहीं हशे तो परवानगी वगर पोतानी चाकरीनुं राजीनामुं आपवुं नहीं.

घणामां घणो रुपिये एक आना सुधी सरकार ने ठरावे ते दर प्रमाणे केटलाएक पोलीसना अमलदारना पगारमांथी अवेज कापी लेवो.

१६. गेरसनदी चाकर लोकोने पेनशन मळवा बाबत जे कानुनो छे ते कानुनो प्रमाणे बीना पोलीस कामदारोने पेनशन मळशे नहीं ते बीना कामदारोना पगारमांथी सरकार घणामां घणुं रुपिये एक आना लगी ठेहेर ठरावे ते दर प्रमाणे अवेज कापवो. ए प्रमाणे कापेला आवेजनी, अने पोलीस कामदार मंदवाडने लीधे अथवा बीजा कारणने लीधे गेरहाजर होय त्यारे तेना पगारमांथी अवेज कापे तेनी, अने गेरचाल बाबत पोलीस कामदारोने दंड थाय तेनी अने पोलीस कामदारोनी साथे दगाई करवा बाबत बीजा माणसने दंड थाय तेनी अने पोलीसने वापरवासारु आपेलां कपडां अथवा बीजो सामान जुनो अथवा रद थाय ते वेचतां जे नाणुं पेदा थाय तेनी, अथवा बीजी रीते सरकारना हुकमथी नाणुं आवे तेनी सरकार हुकम करे ते प्रमाणे सिक्युरिटी (एटले व्याजनी सरकारी नोटो वगेरे) वखते वखते लेवी. अने तेनां व्याजनी तथा वेहेचणीनी अथवा तेना ने लागती आ कलममां केहेलां कापसारु नकर नहीं होय तेनी पण सदरहू प्रमाणे सिक्युरिटी लेवी अने पोलीस सुपरआन्युएशन फंड एनाम- नुं तेनुं एक फंड (एटले भंडोळ) एकठां करवो अने सरकार नियम ठरावे ते नियम प्रमाणे तेमांथी सुपरआन्युएशन पेनशनो अथवा ग्राच्युईटी वखते वखते आपवी. पण एवुं ठराव्युं छे के सुपरआन्युएशन पेनशन अथवा ग्राच्युईटी आप्या वगर पोलीस कामदारने गेरचाल बाबत अथवा काममां गफलत करवा बाबत बरतरफ करवानो अधिकार छे अने ए प्रमाणे पोलीस कामदारने बरतरफ कर्यो हशे तेनो ते फंडमांथी पेनशन अथवा ग्राच्युईटी मळवानो हक पोहोचशे नहीं अथवा ते काम उपर होय त्यारे तेना पगारमांथी अवेज काप्यो होय ते पाछो मळवानो तेनो हक पोहोचशे नहीं.

पगारमांथी अवेज कापशे ते वगेरे.

व्याजे मुकवा अने व्याज तथा वेहेचणी एकठी करीने तेनुं पोलीस सुपरआन्युएशन फंड ऊभुं करवुं.

सदरहू प्रकारना फंडनो उपयोग.

एक जिल्लानी पोलीसना

१७. पोलीस कमिशनरे हुकम आप्यो होय त्यारे एक जिल्लानी पोलीसना

લોકોને બીજા જિલ્લાની હદમાં કામગીરી ઉપર રાખવા અથવા તે પોલીસના લોકો જે જિલ્લાના હોય તે જિલ્લાના માજિસ્ટ્રેટે લડાઈને પ્રસંગે હુકમ આપ્યો હોય ત્યારે તેઓને બીજા જિલ્લાની હદમાં કામગીરી ઉપર રાખવા. પણ એમ થાય ત્યારે માજિસ્ટ્રેટે તે બાબત પોલીસ કમિશનરને તાબડતોબ રિપોર્ટ કરવો.

લોકોને બીજા જિલ્લાની હદમાં કામગીરી ઉપર ક્યારે રાખવા.

૧૮. પોલીસના જે લોકો હાજર હોય તે હુલ્લડ અથવા મોટું ધાંધલ બેસાડી દેવાને બસ નથી એવું નજરમાં આવે ત્યારે હથિયારના જોરથી હુલ્લડ બેસાડી દેવાસારૂ લશ્કરી મદદ પાસેનાં લશ્કરી પોસ્ટના અથવા થાણાંના કમાંડિંગ આફિસરની પાસે માગવાનો અધિકાર તે જગાના જે માજિસ્ટ્રેટને સર્વના કર્તાવર્ત્તી મુખત્યારી હોય તેને છે.

હુલ્લડ વગેરે બેસાડી દેવાને પોલીસના લોક જોઈએ તેટલા નહીં હોય તો પાસેના લશ્કરી થાણાંના કમાન્ડિંગ આફિસરની પાસે લશ્કરી મદદ માગવાનો અધિકાર તે જગાના જે માજિસ્ટ્રેટને સર્વના કર્તાવર્ત્તી મુખત્યારી હોય તેને છે.

૧૯. મુલકના કોઈ ભાગમાં લોકોની સડકનું અથવા નેહેરનું કામ અથવા બીજું સાર્વજનિક કામ અથવા કારખાનું અથવા વેપાર ચાલતો હોય અને તે કામમાં અથવા કારખાનાંમાં અથવા વેપારમાં જે માણસ ચાકરીએ હોય તેની ચાલ ચલણથી અથવા ચાલ ચલણની વાજબી બીહીકથી તે જગાએ પોલીસનાં બીજાં માણસો રાખવાની જરૂર છે એવું કમિશનરની નજરમાં આવે ત્યારે સરકારનું અનુમત લઈને તે જગાએ પોલીસનાં વત્તાં માણસો મોકલવાનો અને જરૂર હોય ત્યાંહાંસુધી તેઓને તે ઠેકાણે રાખવાનો પોલીસ કમિશનરને અધિકાર છે. અને એ પ્રમાણે જરૂર પડયાથી પોલીસના માણસો વત્તાં રાખ્યાં હોય તેઓનો પગાર આપવાનો હુકમ સદરહુ પ્રકારનું કામ અથવા કારખાનું અથવા વેપાર ચલાવનારાં કામમાં વાપરવાનું નાણું જે માણસના તાબામાં હોય તે માણસને કરવાને કમિશનર મુખત્યાર છે. અને હુકમ થાય એટલે તે માણસે તે (પગારના) રૂપિયા આપવા જોઈએ.

લોકોની સડક ઉપર અથવા નેહેર ઉપર અથવા બીજાં સાર્વજનિક કામ ઉપર અથવા કારખાનાંમાં અથવા વેપારમાં ચાકરીએ જે માણસ હોય તેની ચાલ ચલણ અથવા ચાલ ચલણની વાજબી બીહીકથી પોલીસનાં માણસો વત્તાં રાખવાની જરૂર હોય ત્યારે રાખવાં.

૨૦. જિલ્લાના જે ભાગમાં હુલ્લડ થયું હોય અથવા બીહીક ઉપજી હોય તે ભાગમાં રાખવાસારૂ અથવા જિલ્લાની જે જગાના અથવા ભાગના રેહેવાસીઓની ચાલ ચલણ ઉપરથી પોલીસના માણસોની સંખ્યા વધારવાનું યોગ્ય લાગતું હોય તે જગાએ અથવા ભાગમાં રાખવાસારૂ જિલ્લામાં હમેશાં (પોલીસનાં) માણસો રેહેલા હોય તે કર્તાં વત્તાં માણસો ચાકરીએ રાખવાનો અધિકાર પોલીસ કમિશનરને છે. પણ તેમ કરવાસારૂ તેણે સરકારની મંજૂરી લેવી જોઈએ; અને તે મંજૂરી સરકારી ગ્યાઝેટમાં જાહેરનામું છપાવીને તથા સરકાર ફરમાવે તેવી બીજી રીતે જાહેર કરવી જોઈએ. પોલીસના સદરહૂ વત્તાં માણસોનો ખરચ દેશની જે જગા અથવા ભાગ જાહેરનામામાં લખ્યો હોય તે જગાએ અથવા ભાગમાં રેહેનારા લોકો ઉપર નાખવો. અને તે લોકોએ શા ફાળા પ્રમાણે રૂપિયા આપવા તે પોતાની નજરમાં આવે તે પ્રમાણે જરૂર હોય તો ચોકસી કરીને જિલ્લાના માજિસ્ટ્રેટે ઠરાવવું.

જિલ્લામાં હમેશાં પોલીસનાં જેટલાં માણસો રેહેતાં હોય તે કર્તાં વત્તાં માણસો ક્યારે અને કેવી રીતે રાખવાં અને તેઓને ખરચ કોણની પાસેથી લેવો.

૨૧. ઉપરની બેઉ કલમોમાં કહ્યા પ્રમાણે પોલીસનાં માણસો

ઉપરની બેઉ કલમો પ્રમાણે.

રૂપિયા લેવા હોય તે રીતે વસૂલ કરવા.

વસ્તાં રાખ્યાં હોય તેઓ બાબત રૂપિયા લે કલમો પ્રમાણે લેવા હોય તે માજિસ્ટ્રેટ લખી મોકલે એટલે કલેક્ટરે ધારાના રૂપિયા પ્રમાણે વસૂલ કરવા. અને એ બાબત રૂપિયા આવે અથવા સદરહુ પ્રમાણે વસૂલ થાય તે સરકારને ખાતે નમે કરવા.

સ્વસ્થપણું રાખવાસારૂ તથા ગુન્હેગારોને પકડવાસારૂ પોલીસને મદદ કરવાનું હરકોઈ માણસને કહેવાનો અધિકાર માજિસ્ટ્રેટને તથા ડિસ્ટ્રિક્ટ સુપરિન્ટેંડેંટ વગેરેને અથવા ગામની પોલીસના મુખીને છે.

૨૨. લોકોનું સ્વસ્થપણું રાખવાસારૂ તથા ગુન્હેગારોને પકડવાસારૂ તમે પોલીસને મદદ કરો એ રીતે પોતાની હકુમત માંહેના હરકોઈ માણસને કહેવાનો અધિકાર માજિસ્ટ્રેટને અથવા પોલીસના ડિસ્ટ્રિક્ટ સુપરઈનટેંડેંટને અથવા પોલીસના આસિસ્ટંટ ડિસ્ટ્રિક્ટ સુપરઈન્ટેંડેંટને અથવા પોલીસના થાણાદારને અથવા હરકોઈ ગામના પોલીસ પટેલને છે. અને સદરહુ પ્રકારનાં તે માણસ પાસે એ પ્રમાણે મદદ માગી હોય તે માણસે કરવી જોઈયે.

પોલીસના કામદારોનાં કામો.

૨૩. રકમ ૧લી— પોલીસના સઘળા કામદારો આ આક્ટનાં સર્વ કારણો માટે હમેશાં કામગિરી ઉપર છે એવું સમજવું. અને યોગ્ય અધિકારી એ હુકમ તથા વારંટ આપ્યાં હોય તે તેણે તાબડતોબ માનીને અમલમાં લાવવાં, અને લોકોનું સ્વસ્થપણું તથા તેઓનાં મનની સ્થિતિ તથા તેઓની આરોગ્યતા તથા તેઓની સામાન્ય સ્થિતિ કેવી છે તે બાબતની ખબર કાહાડીને જાહેર કરવી, અને ગુન્હા તથા સાર્વજનિક ઉપદ્રવ થવાની મના કરવી, અને ગુન્હેગારોને શોધી કાહાડીને તેઓનો ઈનસાફ થવાસારૂ તેઓને હાજર કરવા અને જે માણસોને પકડવાનો પોતાને કાયદાની રૂએ અધિકાર હોય અને તેઓને પકડવાનું વાજબી કારણ હોય તે સર્વને પકડવા; અને આ કલમમાં કહેલાં હરકોઈ કારણસારૂ વારંટ વગર પીઠાંમાં અથવા જુગારના અખાડામાં અથવા હલકાં અને બેઢંગાં માણસોને આવવા જવાની જગાએ જઈને ચોકસી કરવાનો પોલીસના દરેક કામદારને અધિકાર છે.

ગેરવાજબી કામસારૂ હથિયારો વગેરે રાખ્યા છે એવું લાગે તે પકડવાનો અધિકાર.

જિલ્હાનો માજિસ્ટ્રેટ ઠરાવે તે પ્રમાણે તે હથિયાર વગેરેનો નિકાલ કરવો.

રકમ ૨જી— હથિયારો અથવા બીજી જનસ ગેરવાજબી કામસારૂ રાખી છે એવું પોતાનાં ધ્યાનમાં આવવાનું વાજબી કારણ હોય તો તે સઘળી પકડવાનો અધિકાર પોલીસ કામદારને છે. અને જિલ્હાનો માજિસ્ટ્રેટ ઠરાવે તે પ્રમાણે તે હથિયારોનો તથા જનસનો નિકાલ કરવો.

ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની ૧૫૨ મી કલમમાં કહેલો વિશેષ પ્રકારનો હુકમ ચોવીસ કલાકમાં મંગવાતો નહીં હોય ત્યારે તોહોમતવાળાં માણસને ચોવીસ કલાક કરતાં વત્તીવાર સુધી અટકાવી રાખવાનો અધિકાર પોલીસના માણસોને છે.

૨૪. તોહોમતવાળાં માણસને જે પોલીસ કામદારે અટકાવી રાખ્યો હોય તે અમલદારથી ફોજદારી કામ ચલાવવાની રીત બાબતના કાયદાની ૧૫૨ મી કલમમાં કહેલો વિશેષ પ્રકારનો હુકમ દૂર પડવાના સબબથી અથવા બીજાં કંઈ વાજબી કારણથી ચોવીસ કલાકની અંદર મંગવાતો નહીં હોય, અને મુકદ્દમાની યોગ્ય રીતે ચોકસી કરવાસારૂ તોહોમતવાળાં માણસને ચોવીસ કલાક કરતાં વત્તીવારસુધી

અટકાવી રાખવાની જરૂર દેખાય ત્યારે સદરહુ કલમમાં કહ્યા પ્રમાણે ટુંકાંમાં હકીગત લખીને હકુમતવાળા માજિસ્ટ્રેટ પાસે મોકલવી અને તેનો જવાબ આવે ત્યાંહાં સુધી તોહોમતવાળા માંણસને અટકાવી રાખવો.

એવે પ્રસંગે કેમ કરવું.

૨૫. રકમ ૧ લી– બેવારસી માલ પોતાને સ્વાધીન લેવાનું કામ સઘળા પોલીસ કામદારોનું છે. તેવા માલની વ્યવસ્થા સન ૧૮૫૭ ના ૩ જા આક્ટ પ્રમાણે અથવા બીજા કોઈ આક્ટ પ્રમાણે થવાની નહીં હોય તો તે માલ પોલીસ કામદારે ગામના પટેલને સ્વાધીન કરીને તેની પોહોંચ લેવી અને તે ઠેકાંણે જે માજિસ્ટ્રેટની હકુમત ચાલતી હોય તે જલ્લાના માજિસ્ટ્રેટ પાસે તે પોંહોંચ મોકલવી. પછી તે માલમિલકતની વ્યવસ્થા કરવા બાબત તે માજિસ્ટ્રેટે પટેલને હુકમ કરવો.

બેવારસી માલ અટકાવી રાખીને તે વેચવા બાબત પોલીસ કામદારોનું તથા બીજાઓનું કામ.

રકમ ૨ જી— માલમિલકત તમારી પાસે રાખો અથવા હમારી પાસે મોકલો એવો પટેલને હુકમ કરવાને માજિસ્ટ્રેટ મુખત્યાર છે. એ બેમાંથી હર કોઈ પ્રકારનો હુકમ આપે ત્યાર પછી જે માલમિલકત હોય તે માલમિલકત અને તે ઉપર જે માંણસનો દાવો હોય તેણે જાહેરનામાની તારીખથી બે મહિનાની અંદર હાજર થઈને પોતાનો હક સાબિત કરવો એવા મતલબનું માજિસ્ટ્રેટે જાહેરનામું મારવું.

રકમ ૩ જી— આપેલી મુદતમાં સદરહુ માલમિલકત બાબત કોઈ દાવો નહીં કરે તો જિલ્લાના માજિસ્ટ્રેટના હુકમથી તે માલમિલકત વેચવી. અને જે ઉપજશે તેની વ્યવસ્થા કરવાને સરકાર મુખત્યાર છે. પણ સદરહુ જાહેરનામાની તારીખથી એક વરસની અંદર કોઈ પોતાનો હક સાબિત કરશે તો તેનો દાવો તે અવેજ ઉપર ચાલશે.

૨૬. કોઈ માંણસ પોલીસનાં કામમાંથી દૂર થશે તે પોતાનાં કપડાં તથા સાજ સરંજામ તથા કામ બજાવવા સારૂ પોતાને નોકરીની ચીજ નસો આપી હોય તે તાબડતોબ પાછી નહીં આપશે તો તે વાત માજિસ્ટ્રેટની આગળ સાબિત થયા પછી તે બસેં રૂપિયા સુધી દંડને અથવા ઘણામાં ઘણાં ૬ મહિના સુધી સખત મજુરી સાથે અથવા સખત મજુરી વગર કેદની શિક્ષાને અથવા બેઉ શિક્ષાને લાયક થશે.

કોઈ માંણસ પોલીસનાં કામમાંથી દૂર થશે અને તે પોતાનાં કપડાં તથા સાજ સરંજામ વગેરે પાછાં નહીં આપશે તે વાત તેની ઉપર સાબિત થશે તો તે ૨૦૦ રૂપિયા સુધી દંડને અથવા ઘણાંમાં ઘણાં ૬ મહિના સુધી કેદની શિક્ષાને અથવા બેઉ શિક્ષાને લાયક થશે.

૨૭ આ આક્ટની ૧૫ મી કલમમાં જે શિક્ષા કહી છે તે શિક્ષા કરતાં વત્તી શિક્ષા કરવા લાયક ચાલે પોલીસ કામદાર પોતાને જે કરવું જોઈયે તેથી ઊલટો ચાલશે અથવા કંઈ કાનુન અથવા કાયદો જાણી જોઈને તોડશે અથવા કાયદાસર હુકમ નહીં માનશે અથવા બીજી ગેરરીતે ચાલશે અથવા પરવાનગી વગર અથવા બે મહિના અગાઉ સુચના આપ્યા વગર પોતાનાં કામમાંથી નીકળી જશે અથવા નામર્દીથી

પોલીસ કામદાર પોતાને જે કરવું જોઈયે તેથી ઊલટો ચાલશે તે વગેરે બાબત.

ગુન્હો સાબિત થશે તો ઘણાંમાં ઘણા ત્રણ મહિનાના પગાર જેટલાં દંડને અથવા ઘણામાં ઘણા ત્રણ મહિના સુધી કેદની શિક્ષાને

घोडाने अथवा जानवरने बेपरवाईथी हांकवुं अथवा शीखववुं अथवा संभाळवानो बराबर बंदोबस्त कर्या वगर मुकी देवुं.

कंई माल वेचवाने हुकम वगर मांडी मुकवो.

नेमेली जगा सिवाय बीजी जगाए कचरो अथवा गोनचाए अथवा पूंजो नाखवो अथवा मुकवो.

३ कोई मांणस कोई रस्तामां अथवा राहदारीनी जगाए घोडाने अथवा बीजा ढोरने बेपरवाईथी अथवा घणां जोरथी हांकशे अथवा शीखवशे अथवा तेने संभाळवानो पूरो बंदोबस्त कर्या वगर मुकी जशे; अथवा दूबळुं ढोर अथवा वाहन कहाडी लई जवो एवी सुचना पोहोंच्या पछी जरुर होयते कर्ता वधारे वार लगी रेहेवा देशे; अथवा हुकम वगर कंई माल वेचवाने अथवा बीजी रीते मांडी मुकशे अथवा नेमेली जगा सिवाय बीजी जगाए कचरो अथवा गोनचाए अथवा पुंजो नाखशे अथवा मुकशे ते.

सार्वजनिक रस्तामां अथवा रस्तासामे ढोर मारवा.

शरीर अथवा कंटाळो आवे तेवुं कुरूपपणुं अथवा रोग निर्लज पणे उघाडुं मुकवुं.

गोलुं करवुं.

अथवा दारू वगेरे पीईने तोफान अथवा मस्ती करवी.

अथवा पोतानी संभाळ नहीं थाय तेवुं थईजवुं.

अथवा जुगार रमतां अथवा ते काममां मदत करतां पकडावुं.

३४. कोई मांणस सार्वजनिक रस्तामां अथवा मार्गमां अथवा राहदारीनी जगाए अथवा तेनी पासे अथवा सामे कंई ढोरने मारी नाखशे अथवा मारेलुं ढोर अथवा चामडुं साफ करशे; अने जाणी जोईने तथा निर्लज-पणे पोतानुं शरीर उघाडुं मुकशे अथवा कंटाळो आवे तेवुं कुरूपपणुं अथवा रोग उघाडो मुकशे, अथवा गोलुं करशे अथवा दारू वगेरे पीईने तोफान अथवा मस्ती करशे; अथवा पोतानीथी पोतानी संभाळ नहीं था-य तेवो छाकटो थई जशे; अथवा जुगार रमतां अथवा ते काममां मद-त करतां पकडाशे ते.

उपद्रव.

३५. हुकम वगर — कोई मांणस कोई राहदारीनी जगाए कांटो अथवा छापरुं अथवा तबेलो अथवा तेवुं बीजुं कंई बांधशे अथवा पथरा अथवा घर बांधवानुं सामान मुकशे अथवा पासे रेहेनारा लोकोने अथवा आवनार जनार लोकोने कंटाळो आवे तेवी रीते रोहेवानी अथवा गामनी हदमां रांधीओमां अथवा उकरडामां अथवा तेवां बीजां ठेकाणांमां गोन्दे पदार्थ एकठो थवा देशे अथवा कोई घरमांथी अथवा कारखानांमांथी अथवा तबेलामांथी अथवा संडासमांथी अथवा तेवां बीजां ठेकाणांमांथी लोकोनी राहदारीनी जगाए गोन्दे पदार्थ वेहेवा देशे अथवा जे तळाव अथवा होद पाणी पीवासारु नेम्यो होय तेमां अथवा तेमां जे वेहेळाने पाणी आवतुं होयते वेहेळामां कुजेलुं जनावर अथवा कचरो अथवा गोनचाए नाखशे अथवा बीजी जगाए सहरहु प्रकारनो कचरो पूंजो नाख्याथी लोकोने उपद्रव थाय ते जगाए नाखशे अथवा ठरेली कालु-नो अथवा माजिस्त्रेटनो हुकम नहीं मानीने खास अथवा बीजे ल्ला-भ्याही एजंटने लाजा तोल करणगी ऊठे तेवो पदार्थ सींची मुकशे अथवा लारी मुकशे अथवा रेहेवानां घरने अथवा पडशाळने अथवा बीजी ईमारतने नुकसान लागे तेम पासे खोंची मुक्युं होय अथवा लारी मुक्युं होयते कहाडी लई जवाने चूकशे अथवा वाड अथवा वधेला डीले-ला कंटाळा अथवा झाडी धरणीज वंधवा ढीलाथी लोकोने उपद्रव करवा जेवुं होय ते वाड कहाडी नाखवा बाबत अथवा ते कंटाळा अथवा झाडी झारी नाखवानो अथवा कहाडी नाखवानो माजिस्त्रेट अथवा म्युनिसिपल कमिशनरोनी बोर्ड हुकम कर्यो होय ते नहीं मानशे तो ते बात माजिस्त्रेटनी आगळ अथवा योग्य रीते स्थापेली म्युनिसिपल कमिशनरोनी बोर्डनी आगळ साबीत थयापछी ते मांणसने सह-

रहु प्रकारनां हरकोइ गुन्हा बाबत पचास रुपियासुधी दंड थशे अथवा घणामां घणा आठ दाहाडा लगी केदनी शिक्षा थशे.

[illegible]— कोई शेहेरनां अथवा गामनां मेहानमांना अथवा पडतर जमीनमांना झटापा अथवा उपद्रव कारक जीजो वनस्पती (अेरसले झाड जीडो) काहाडी नाखवानी जरुर छे अेवुं माजिस्त्रेटनी नजरमां आवे त्यारे ते मेहान सपेने लोकोने संबंध होयते लोकोने अने ते शेहेरना अथवा गामना रेहेवासीओने नोटीस आपीने ते काहाडी नाखवानो हुकम करवाने माजिस्त्रेट मुखत्यार छे. ते नोटीस चोकीमां (गामने चोरे) अथवा लोकोने आववा जवानी मुख्य जगाओ मारवी. ते नोटीसमां योग्य मुदत लखी होय ते योग्य मुदतमां ते हुकम प्रमाणे नहीं थशे तो ते वनस्पती अथवा उपद्रव काहाडी नखावधानो अने ते बाबत खरच थाय तेनो लोको उपर फाळो नाखीने आ आ करनी २१ मी अने २२ मी कलममां ठरावेली रीते ते अोनी पासेथी लेवानी माजिस्त्रेट मुखत्यार छे.

३६. उन्मत्तपणुं अथवा हुकमनी अवज्ञा अथवा कामनी अदेख गफलत अथवा अेक महिनो अगमच सुचना आप्या वगर, अथवा वाजबी कारण वगर चाकरी छोडवी अे प्रमाणे कोई जाननी चाकर गेर रीते चालशे तो ते वात माजिस्त्रेटनी आगळ साबित थया पछी तेने पचास रुपियासुधी दंड अथवा घणांमां घणा अेक महिनानी केदनी शिक्षा थशे अेने चालता महिनाना पगार उपर, तेनो हक पोहोंचशे नहीं. रजा मळ्यावगर अथवा योग्य सुचना आप्यावगर, जे चाकरपोतानी चाकरी छोडीजे जतो रह्यो हशे तेना धणी अे तेनी उपर जुलम जबरदस्ती करी नहीं हशे तो ज तेने अदकहू प्रमाणे शिक्षा थशे.

३७. जीज कोई कायदा प्रमाणे अथवा आकर प्रमाणे कोई मांणस उपर जे फरियाद चाली शके ते फरियाद आआकरना कोई ठराव उपरथी तेनी उपर चालशे नहीं अेवुं समजवुं नहीं अेवुं ठराव्युं छे के अेकज अेक गुन्हा बाबत कोई मांणसने बेवार शिक्षा थशे नहीं.

३८. जे गुन्हा बाबत शिक्षा करवानो माजिस्त्रेटने अधिकार छे ते गुन्हा बाबत आ आकरना आधारथी दंड ठरावचामां आवे ते नहीं भरे अने नहीं भरे तो शुं करवुं ते बाबत कायदामां जीजो रीते ठरावेलुं नहीं होय तो ते दंड बाबत केद ठरावबी. अथवा अदकहु प्रकारनो हुकम करनारा माजिस्त्रेटनी सहीना वारंट उपरथी गुन्हेगारनो माल जप्त करीने वेचीने ते दंड वसूल करवो. पंण अेवुं ठराव्युं छे के दंडनी रकम ५० रुपिया उपर नहीं होय त्यारे केदनी मुदत अेक महिनां करतां वधारे ठरावची नहीं; अथवा १०० रुपिया उपर नहीं होय त्यारे केदनी मुदत चार महिनां करतां वत्ती ठरावची नहीं; अथवा जीजे प्रसंगे छ महिना करतां वत्ती ठरावची नहीं.

घरना (खानगी) चाकरोनी गेरचाल.

जीज कोई कायदा प्रमाणे अथवा आकर प्रमाणे कोई मांणस उपर फरियाद करवी होय तेनी आ आकर उपरथी मना थाय छे अेवुं समजवुं नहीं.

आ आकरना आधारथी करेला दंड बाबत केद ठरावबानो अधिकार छे अथवा गुन्हेगारनो माल जप्त करीने तथा वेचीने वसूल करवो.

समन वगेरे पोहोंचाडवा बाबत अवेज आवे ते तथा ईनामो तथा दंड वगेरे जनरल पोलीस फंडमां लखवो.

३९. पोलीस कामदारने हाथे समन वगेरे हुकम पोंहोंचाडवाबाबत अवेज आवे ते, तथा ईनामनो तथा दंडनो अथवा ईनामना तथा दंडना हिस्सानो अवेज खबर आपनारने कायदा प्रमाणे आपवामां आवे छे तेवो अवेज पोलीस कामदारे खबर आपी होय ते उपरथी आवे ते जनरल पोलीस फंडमां जमे करवो. पण एवुं ठराव्युं छे के कंई विशेष चाकरी करवा बाबत पोलीस फोर्सना कोई माणसने सदरहू प्रकारना ईनामनो अथवा दंडनो सघळो अवेज अथवा तेनो कंई भाग आपवानी आ कलमना कोई ठराव उपरथी मना छे एवुं समजवुं नहीं.

पोलीस कामदार उपर फरियाद करवी होय ते त्रण महिनामां सदर करवी जोईये.

फरियाद सदर करवा पेहेलां एक महिने आगमच खबर लखीने आपवी जोईये.

[illegible] आपवामां आवे. खरच.

४०. पोलीस कामदारे गफलत करी होय तेथी अथवा पोताने जे करवुं जोईये तेथी उलटो चाल्यो होय तेथी नुकसान थयुं होय ते बाबत तेनी उपर कंई फरियाद करवी होय तो ते वात बन्या पछी त्रण महिनानी अंदर सदर करवी जोईये, नहीं तो चालशे नहीं. अने फरियाद सदर करवा पेहेलां ओछामां ओछो एक महिनो आगमच ते फरियादनी तथा तेनां कारणनी प्रतिवादीने अथवा जे जिल्हामां ते वात बनी होय ते जिल्हाना डिस्ट्रिक्ट सुपरईनटेंडंटने अथवा आसिस्टंट डिस्ट्रिक्ट सुपरईनटेंडंटने लखीने खबर आपवी जोईये. सदरहु प्रमाणे फरियाद कर्यां पेहेलां अथवा फरियादीनी पेहेल वेहेलां चोकसी थयी बखते नुकसाननुं पूरुं वळतर आपवा कह्युं हशे तो वादीनी फरियाद चालशे नहीं. अने सदरहु मुकदमामां वादीनी तरफेनुं हुकमनामुं थशे तोपण प्रतिवादीनी पासेथी तेने खरच मळशे नहीं. पण जे वखते ते मुकदमानो ईनसाफ थशे ते वखते जज एवो दाखलो आपशे के जे फरियाद करी ते वाजबी छे तोज प्रतिवादीनी पासेथी खरच मळशे.

जे पोलीस कामदारना ताबामां हुं हतो तेणे अथवा माजिस्ट्रेटे आपेला हुकमना आधारथी कर्युं हतो एवो जवाब सदरहू प्रकारनी फरियादी वगेरेमां आपवानो अधिकार पोलीस कामदारने छे. ते जवाब शी रीते साबित करवो.

सदरहू प्रकारनो हुकम आपनारा अधिकारी उपर फरियादीनो ईलाज कायम राखवाबाबत.

४१. कोई पोलीस कामदारे पोताना हुद्दाना सबबथी कंई काम करी होय ते बाबत तेनी उपर फरियाद थाय अथवा काम चाले तेमां ते एवो जवाब आपवाने मुखत्यार छे के ते वात में करी ते जे पोलीस कामदारना ताबामां हुं ते वखते हतो तेना अथवा माजिस्ट्रेटना हुकमना आधारथी करी हती. असल हुकम हाजर करीने अथवा माजिस्ट्रेटनी सहीवाळी ते हुकमनी नकल हाजर करीने अथवा म्होंडानो हुकम आप्यो होय तो ते बाबतनो पुरावो हाजर करीने ते जवाब साबित करवो. पछी हुकम करनारा अथवा आपनारा अमलदारनी हुकुमतमां कंई खामी होय तोपण प्रतिवादीनी तरफेनुं हुकम करवुं. सही खरी छे के नहीं ते बाबत कोईने शक आववानुं कारण नहीं होय त्यारे सही बाबत पुरावो मंगाव्या वगर ते लखेलो हुकम अथवा सहीवाळी नकल पुरावामां लेवी. पण एवुं ठराव्युं छे के ते हुकम आपनारा अधिकारी उपर फरियादीनो जे ईलाज चालतो होय तेने आ कलमना कोई ठराव उपरथी हरकत थाय छे एवुं समजवुं नहीं.

४२. हेठळ आपेला शब्दोनो तथा वाक्योनो अर्थ हेठळ लख्या प्रमाणे समजवो; पण तेवा अर्थने विषय ऊपरथी अथवा संबंध ऊपरथी बाध आवतो होय तो तेवो अर्थ समजवो नहीं. अर्थनी रकम.

जिल्हानो कारभार चलाववानुं काम जे मुख्य अंमलदारने सोंप्युं होय अने जे मांणस माजिस्त्रेटनो अधिकार चलावतो होय ते मुख्य अंमलदारना हुद्दानुं नाम गमे ते होय तो पण ते अंमलदारनो बोध "जिल्हानो माजिस्त्रेट" आ शब्द ऊपरथी थाय छे एवुं समजवुं. "जिल्हानो माजिस्ट्रेट."

कोई मांणस माजिस्त्रेटनो सघळो अथवा कंई अधिकार चलावतो होय तेनो समास "माजिस्त्रेट" आ शब्दमां थाय छे एवुं समजवुं. "माजिस्ट्रेट."

आ आक्ट प्रमाणे नेमेलां सघळां मांणसोनो समास "पोलीसनां मांणस" अने "पोलीस कामदार" आ शब्दोमां थाय छे एवुं समजवुं. "पोलीस"- "पोलीस कामदार."

योग्य अधिकारीए जे शेहेर अथवा शेहेरनो भाग अथवा एक गाम अथवा वधा गांमो थाणदारने स्वाधीन कर्यां होय तेनो समास "पोलीसनुं थाणुं" आ शब्दोमां थाय छे ए समजवुं. पोलीसनुं थाणुं.

हरकोई जंगम मालनो अथवा नांणांनो अथवा नांणांना दस्तावेजनो समास "माल" आ शब्दमां थाय छे एवुं समजवुं. "माल."

एक वचनी शब्दमां अनेक वचननो समास थाय छे. अने अनेक वचनी शब्दमां एक वचननो समास थाय छे एवुं समजवुं. वचन.

पुल्लिंगी शब्दोमां स्त्रीओनो समास थाय छे एवुं समजवुं. लिंग.

मांणस आ शब्दमां मंडळीनो अथवा सनदी मंडळीनो समास थाय छे एवुं समजवुं. मांणस.

महिनो आ शब्दनो अर्थ अंग्रेजी महिनो समजवो. महिनो.

ढोर आ शब्दमां शिंगडांवाळा ढोरोनो समास थाय छे ते शिवाय वळी हाथीनो तथा ऊंटनो तथा घोडांनो तथा गधेडानो तथा खच्चरनो तथा घेटानो तथा बकरानो तथा डुकरोनो समास थाय छे एवुं समजवुं. ढोर.

बीजा आक्टमां अथवा कोई दस्तावेजमां अथवा सेम्समां अथवा प्रोसिडिंगमां आ आक्टनुं नाम लखवुं होय त्यारे "सन १८६७ नो मुंबई ईलाकानो डिस्ट्रिक्ट पोलीसनो आक्ट" आ नाम लखशे तो चालशे. न्हानुं मथाळुं.

(True Translation)

VENAYEK WASSOODEW.

Oriental Translator to Government.

ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆ ಯೊಳಗೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಪೋಲೀಸ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿಯಮ ಕರಾಯಿಸು-
ವ ಬಾಬತು ಆಕ್ಟಿನ ಮಸೂದೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಿಲೆಕ್ಟ ಕಮಿಟಿ ಯವರ ರಿಪೋರ್ಟು-

ಪೋಲೀಸಿನ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮಸೂದೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕಮಿಟಿ ಯವರಿಗೆ ಯುಕ್ತವಾದದ್ದಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ- ಆದರೆ ಮಸೂದೆದ ಅರ್ಥ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾಡುವ ಗೋಸ್ಕರ ಹಾಂಗೂ ಫೌಜದಾರಿ, ವ ಪೋಲೀಸ ಕೆಲಸಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಾಬತು ಈಗಿರುವ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಹಾಂಗೂ ಮಸೂದೆ ಯೊಳಗಿನ ಕರಾರುಗಳ ಏಕತಾಳ್ಳೆ ಮಾಡುವ ಗೋಸ್ಕರ ಮಸೂದೆ ಯೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವಂತೆಯೂ, ಮಜಕೂರಿನ ರಚನೆ ಹಾಂಗೂ ತಪಶೀಲು ಬದಲಾಯಿಸ ತಕ್ಕದ್ದೆಂತಲೂ, ಕಮಿಟಿ ಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವಿರುತ್ತದೆ.—

೩ನೇ ಕಲಮಿನ ಪೋಟಕಲಮ ೧ ಯೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ- ಇದ್ದರಿಂದ ಮಸೂದೆಯ ಹಾಂಗೂ ಫೌಜದಾರಿ ಕೆಲಸ ನಡಿಸುವ ಬಾಬತು ರೀತಿ ವಿಷಯದ ಕಾಯಿದೆದ ಏಕವಾಕ್ಯವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಇತರ ಸಬಬಿನ ಮೇಲಿಂದ ಹರಕತ್ತು ಬರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂಬದಾಗಿ ಕಮಿಟಿಯವರಿಗೆ ತೋರುತ್ತದೆ.—

ಅಪ್ಪಲ ಮಸೂದೆ ಯೊಳಗಿನ ೪ನೇ ಕಲಮನ್ನು, ದುರಸ್ತು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ಮಸೂದೆಯ ೧ನೇ ಕಲಮು ಮಾಡಿ, ಅದರ ಅರ್ಥ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಆಗುವ ಗೋಸ್ಕರ ಅದರೊಳಗಿನ ಅನೇಕ ಶಬ್ದ ಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿರುತ್ತಾಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು "ಈ ಅಮಲದಾರರ ನೇಮಣೂಕಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಹಾಂಗೂ ಅಂಥವರನ್ನು ಕೆಲಸ ದಿಂದ ದೂರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಗವರನರ ಇನ ಕೌನಸಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ"" ಯೆಂಬ ಕರಾರು ಆ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುತ್ತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವರಿಷ್ಟ ದರಜೆದ ತಾಬೇ ಯೊಳಗಿನ ಪೋಲೀಸ ಅಮಲದಾರರ ನೇಮಣೂಕಿ ಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ, ಹಾಂಗೂ ಅಂಥವರನ್ನು ಕೆಲಸ ದಿಂದ ತೆಗೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಯುಕ್ತವಾದ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಇರತಕ್ಕದ್ದೆಂಬದಾಗಿ ಪೋಲೀಸ ತಾಬೆದಾರರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯರಡನೇ ಕಲಮು ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುತ್ತಾಗಿರುತ್ತದೆ- ಅದರ ತಾತ್ಪರ್ಯ ಯೇನೆಂಬವದು ಅದನ್ನು ಮೋದಲಾಗಿ ತಿಳಿಯ ಬರುವದು—

ಅಪ್ಪಲ ಮಸೂದೆ ಯೊಳಗೆ ಇದ್ದ ೬ನೇ ಕಲಮನ್ನು ಪೋಲೀಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಾಬತು ಕಾಯಿದೆಯೊಳಗೆ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ದಾಖಲು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲ ವಾದಕಾರಣ ಅದನ್ನು ತೆಗದು ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.—

೮ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗಿನ ೧ನೇ ಕಲಮಿನ ಮತಲಬು ಚನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಗೋಸ್ಕರ ಆ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಅನೇಕ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿರುತ್ತಾಗಿರುತ್ತದೆ- ಹಾಂಗೂ ಹುಕುಮಿನ ಪ್ರಕಾರ ನಡಿಯದಂಥಾ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಅವರ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುವ ಗೋಸ್ಕರ ಹುಕುಮು ಆಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂಥವರಿಗೆ ಈ ಕೆಳಗೆ ಬರದಿರುವ ಹಕ್ಕು ಇರತಕ್ಕದ್ದೆಂಬದಾಗಿ ಅಂದರೆ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವ ಬಾಬತು ಕಾಯಿದೆದ ೪೦೬ನೇ ಕಲಮಿನ ಮೇಲಿಂದ ಅಪೀಲು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಇರುವಂಥಾ ಹಕ್ಕು ವುಳ್ಳದಿರತಕ್ಕದ್ದೆಂಬದಾಗಿ ಆ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಕರಾರು ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುತ್ತಾಗಿರುತ್ತದೆ.—

ಪರರಾಜ್ಯದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆದ ಜಿಲ್ಹೆಗಳೊಳಗಿಂದ ಬೇಕಾದಾಗ್ಯೂ ಸಾಗಸಬರುದಂತೆ ಆಗ ಬಾರದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಕೆಳಗೆ ಬರದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಸದರೀ ಕಲಮಿನ ೨ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಕರಾರು ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ- ಹ್ಯಾಗೆಂದರೆ- ಪೋಲೀಸ ಕಮಿಶನರನ ರಿಪೋರ್ಟಿನ ಮೇಲಿಂದ ಸಾಗಸ ತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ದವರು ಹುಕುಮು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಟ್ಟದಾಗ್ಯೂ ಮಾತ್ರ ಸಾಗಸು ತಕ್ಕದ್ದೆಂಬದಾಗಿ ಕರಾರು ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ. ೩ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬದಲಾಯಿಸ ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿ ಇದ್ದಂಥಾ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿ ಇರುತ್ತದೆ.—

೯ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಯೊಳಗೆ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಾದರೂ ಜಾಮೀನು ಕೊಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಕೈದಿನೊಳಗೆ ಇರುವ ತಜವೀಜಿನ ಕಿಂತ ಕಮಿ ಸಖ್ತಿನ ತಜವೀಜು ಮಾ-

ದಲಕ್ಕೆ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಅಧಿಕಾರ ಕಾಯಂ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜಾಮೀನು ಕೊಡಲಾರದಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನು, ಯಾವಾಗ್ಯೆ ಜಾಮೀನು ಕೊಡುವವನೋ ಆಗ್ಯೆ ಅವನು ತನ್ನ ಮೋಕಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವನಿಗೆ ಸವಡು ಉಂಟು ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.—

೧೦ನೇ ಕಲಮಿನ ೧ನೇ ರಕಮಿನೊಳಗಿನ ಠರಾವು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೀತಿಯಿಂದ ಚೌಕಶಿ ಮಾಡಿ ನಿಕಾಲ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅದೆ- ಮತ್ತು ಈ ಅಧಿಕಾರ ಬದಲ ಮಾಡಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಠರಾವು ಬರದಿರತಕ್ಕದ್ದಾಗಿತ್ತು ಅದರ ಶಿಂತ ಪಾಲ್ಟ್ರವಾಗಿ ಬರದಿರುವಂತೆ ನಜರಿಗೆ ತೋರಿದ್ದರಿಂದ ಆ ದೋಷವನ್ನು ತೆಗದು ಹಾಕೋಣಾಗಿರುತ್ತದೆ.— ಮತ್ತು ಪೂರಿನ ಪೋಲೀಸಿನ ಗುನ್ಹೆದ ಬಗ್ಯೆ ಪೂರಿನ ಜನರ ಮೇಲೆ ಜವಾಬದಾರಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವದು ಅಂಥಾ ಜನರು ಗುನ್ಹೆದೊಳಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಾಮೀಲಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಅವರಕಡೆ ಇರುವಂತೆ ಠರಾಯಿಸಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಪೋಲೀಸಿನ ಜನರು ಸಾವಧಗಿರಿ ಇಂದಲೂ, ಹಾಂಗೂ ದುಷ್ಟಾಲೆ ಇಂದಲೂ ಇಕೋಣಾಮ ಕಂಪಿ ಯಾಗದಂತೆ ೩ನೇ ರಕಮಿನೊಳಗೆ ಠರಾವು ಹೆಚ್ಚಿಸೋಣಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹ್ಯಾಂಗೆಂದರೆ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಬಾಬತು ಕಾಯಿದೆದ ೨೨೫ನೇ ಹಾಂಗೂ ೨೨೯ನೇ ಕಲಮುಗಳಲ್ಲಿ ಸೈರವರ್ತನಾಕೆ ಬಗ್ಯೆ ಠರಾಯಿಸಿ ಇರುವ ಶಿಕ್ಷೆ ಪೋಲೀಸಿನ ಜನರಿಗೆ ೧೦ನೇ ಕಲಮಿನ ಮೇಲಿಂದ ತಪ್ಪದಂತೆ ಠರಾವು ಹೆಚ್ಚಿಸೋಣಾಗಿರುತ್ತದೆ.—

೧೧ನೇ ಕಲಮು ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆದ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬಹಳ ಛಂದಾಗಿ ಲಾಗೂ ಆಗತಕ್ಕದ್ದೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಅದರ ಅರ್ಥ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬದಾಗಿಯೂ, ಆ ಕಲಮಿನ ವಾಕ್ಯ ರಚನೆಯನ್ನೆ ಬದಲಾಯಿಸೋಣಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳು ಜಿಲ್ಲೆದ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು ನಡಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂತ ಅವ್ವಲ ಮಸೂದೆ ಯೊಳಗೆ ಹೇಳತ್ತೋ ಅವುಗಳನ್ನು ನಡಿಸತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಧಿಕಾರ ಪಡಕೊಂಡಂಥಾ ಅಮಲದಾರರಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆಂತ ದುರಸ್ತು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮಸೂದೆಯೊಳಗೆ ಠರಾಯಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಯೇಸಕೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುವದ್ದರಿಂದ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮಿ ಮಾಡೋಣ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಕಾರಣ ಪೇನೆಂದರೆ- ಸಖ್ತಿಯಿಂದ ಅಥವಾ ವಿನಾಕಾರಣವಾಗಿ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ಹುಕುಮಿನ ಮೇಲೆ ಜಿಲ್ಲೆದ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಕಡೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡುವಂಥವನಿಗೆ ೨೦೦ ಅಥವಾ ೩೦೦ ಮೈಲಗಳು ನಡದು ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇಂಥಾ ತಸದಿ ಕೊಡೋಣವೂ ಗುನ್ಹೆ ಸಾಬೀತಾದಲ್ಲಿ ಬರಾಬರಿ ಯೇಸು, ಆದರೆ ಇತರ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿಸಲ್ಪಡುವದೋ ಅಷ್ಟೆ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂಬದಾಗಿ ಕಮಿಟಿಯವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿರುತ್ತದೆ. ಎರಡು ತಿಂಗಳು ಶಿಕ್ಷೆ ಇದ್ದದ್ದು ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಬಾಬತು ಕಾಯಿದೆದ ೧೮೮ನೇ ಕಲಮಿನ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳದು ಠರಾಯಿಸಿ ಇರುತ್ತದೆ.—

೧೩ನೇ ಕಲಮಿನ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಹೀಂಗ ತೋರುತ್ತದಲ್ಲಾ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುವಂಥವನು ಅದನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಯೆ ಅವನ ಮಾಲು ಜಪ್ತಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಯೆ ಮಾಡಿರುವ ಠರಾವು ಹಾಂಗೂ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ದಂಡವನ್ನು ತೆರಲಿಕ್ಕೆ ತಪ್ಪುವಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಫೌಜದಾರಿ ತುರಂಗದೊಳಗೆ ಕೈದಿನ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೆಂಬದಾಗಿ ಮಾಡಿರುವ ಠರಾವು, ಇವುಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಇರುವಂತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವದರ ವುದ್ದೇಶ್ಯ ಆ ಕಲಮಿನ ಎರಡು ರಕಮುಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಯುಕ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪರಿಮಾಣ ವಜನಗಳು ಹಾಂಗೂ ಅಳತೆಗಳು, ಇಂಥಾವನ್ನು ಹರಯೇಕ ಠಿಕಾಣೆ ಯೊಳಗೆ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು ಫಲಾಣೆ ಅಮಲದಾರನ ಕೆಲಸವಾಗಿರತಕ್ಕದೆಂದು ಠರಾಯಿಸಿ ೧೪ನೇ ಕಲಮು ಮುಜಾಯತ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.—

+೧೫ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮಿ ಮಾಡಿದ್ದೋಣ ಪೇನೆಂದರೆ ಪೋಲೀಸ ಜನರ ಎರಡು ಭಾಗ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ ಹ್ಯಾಂಗೆಂದರೆ- ವರಿಷ್ಟ ದರ್ಜೆದ ಪೋಲೀಸ ಜನರು ಹಾಂಗೂ ಕನಿಷ್ಟ ದರ್ಜೆದ ಪೋಲೀಸ ಜನರು ಇಂಬದಾಗಿ ಎರಡು ಭಾಗ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.—

+ ದುರಸ್ತು ಮಾಡಿದ ಮಸೂದೆಯ ೧೪ನೇ ಕಲಮು.

ಮತ್ತು ವರಿಷ್ಟ ದರ್ಜೆಯ ಪೊಲೀಸ ಜನರ ನೇಮಣೂಕಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ, ಹಾಂಗೂ ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೂ ಕಮಿಶನರರವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಟದರ್ಜೆಯ ಪೊಲೀಸ ಜನರ ನೇಮಣೂಕಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಹಾಂಗೂ ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೂ ಸುಪ್ರಿಂಟೆಂಡೆಂಟನಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಪರಂತು ಆತನು ಈ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದಾಗ್ಯೂ ಕಮಿಶನರರವರ ಅನುಮತಿಯನ್ನು ಪಡಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಫೌಜದಾರಿ ಕೆಲಸ ನಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ವಿಷಯದ ಕಾಯಿದೆಯ ೧೮೫ನೇ ಕಲಮಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಈ ಕಲಮಿನ ೨ನೇ ರಕಮು ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರಿದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.-

ಪೊಲೀಸ ಅಮಲದಾರನು ಸ್ವೈರಚಾಲಿಯಿಂದ ನಡಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತಾತ್ಸಾರ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡದವೆ ಬರತರ್ಫ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೆಂಬದಾಗಿ ೧೨ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಕೂಡಿಕೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.--

ಜಿಲ್ಹೆದ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು ತನಗೆ ೧೮ನೇ ಕಲಮಿನಿಂದ ದೊರೆತಿರುವಂಥಾ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಾರಣಾದ ಕೆಲಾತುರ್ಫ ಅಥವಾ ಸಂಪೂರ್ಣ ಲಕ್ಷ್ಯ ಯಿಡದೆ ನಡಿಸಬಾರದೆಂಬದಾಗಿ ಆ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಹಿಂಗರರಾವು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವಾಗಿರುತ್ತದಲ್ಲಾ, ಯಾವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಂಥಾ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡಿಸಲಾಗುವದೋ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆತನು ತಾತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಿಪೋರ್ಟ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು-

ಪಾಟೀಲರಿಗೂ ಹಾಂಗೂ ಪೊಲೀಸಿನ ವರಿಷ್ಟ ಅಮಲದಾರರಿಗೂ ೨೩ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹಾಳೆದಾರರಿಗೂ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಲಮಿನ ಕೊನೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಶರಾವು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿರುತ್ತದೆ. ಪೊಲೀಸಿನವರ ಕಡಿಂದ ಮದ್ದತು ಬೇಡಲ್ಪಡುವಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನು ಮದ್ದತು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂಬ ಮುಜಕೂರು ಆ ಶರಾವಿನ ಬದಲಾಗಿದ್ದರೆ ಸರಿ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಾದರೂ ಮದ್ದತು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದರೆ. ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಬಾಬತು ಕಾಯಿದೆಯ ೧೮೭ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಹೇಳಿರುವ ಭಾರೀ ಶಿಕ್ಷೆಕ್ಕೆ ಆತನು ಗುರಿಯಾಗುವನು.--

೨೬ನೇ ಕಲಮಿನ ೧ನೇ ಹಾಂಗೂ ೩ನೇ ರಕಮುಗಳಲ್ಲಿ ಥೋಡೆ ಶಬ್ದಗಳ ಕೂಡಿಕೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ- ಹಾಂಗೂ ಪೊಲೀಸಿನವರಿಗೆ ದೊರೆದಂಥಾ ಮಾಲಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದಾವೆ ಮಾಡುವಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನು ಹಾಜರಾಗತಕ್ಕ ಬಾಬತು ಮುದ್ದತು ಆ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಬರದಿರುತ್ತದೆ- ಅದು ಯರಡು ತಿಂಗಳದ್ದು ಠರಾಯಿಸಿ ಅದೆ- ಪರಂತು ಮಾಲನ್ನು ಮಾರಿಕೊಂಡದರಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವಂಥಾ ಹಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬೇಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಪೂರ್ವದಂತೆ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಮುದ್ದತು ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಾಗಿರುತ್ತದೆ.--

ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಬಾಬತು ಕಾಯಿದೆಯೊಳಗೆ ಸ್ವೈರವರ್ತನೂಕಿ ಹಾಂಗೂ ಅಧಿಕಾರದ ಬಳಜೋರಿಯಿಂದ ನಡಿಸುವ ಜುಲುಮು ಜಾಸ್ತಿಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರದ ಕಿಂತ ಕಮ್ಮಿ ಪ್ರಕಾರದ ಸ್ವೈರವರ್ತನೂಕಿ, ಹಾಂಗೂ ಅಧಿಕಾರದ ಬಳಜೋರಿಯಿಂದ ಜುಲುಮುಜಾಸ್ತಿ, ಯಿವುಗಳನ್ನು ಪೊಲೀಸಿನ ಜನರು ನಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಯೇನು ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗುವದೆಂಬುವದನ್ನು ೨೯ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಹೇಳಿರುತ್ತದೆ- ಯಾವ ಗುನ್ಹೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪೊಲೀಸಿನ ಜನರು ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಬಾಬತು ಕಾಯಿದೆಯೊಳಗೆ ಹೇಳಿರುವ ಶಿಕ್ಷೆಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಅಂಥಾ ಗುನ್ಹೆಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಆ ಕಾಯಿದೆ ಅನ್ವಯ ಅಂಥವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗುವದು ಆದ್ದರಿಂದ ೨೯ನೇ ಕಲಮಿನ ಕೊನೇ ಭಾಗದ ೬ ಪಂಕ್ತಿಗಳ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವನ್ನು ತೆಗೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ.--

ಮಾಮೂಲು ಧರ್ಮಸಂಬಂಧವಾದ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಹಾಂಗೂ, ಮೆರವಣಿಗೆಗಳೂ, ಇತರೆ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ದಖಲಗಿರಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ೩೧ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಬರದಿರುವದನ್ನು ಜಿಲ್ಹೆದ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು ಮಾತ್ರ ನಡಿಸತಕ್ಕದ್ದೆಂಬದಾಗಿ ಠರಾಯಿಸಿ ಅದೆ.--

---

+ ದುರಸ್ತು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಮಸೂದೆಯ ೧೨ನೇ ಕಲಮು.

೩೩ನೇ ಕಲಮಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಮಿಟಿಯವರ ಅಂಬೋಣ ಏನಂದರೆ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೈದಿನ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವ ಬಾಬತು ಮುದ್ದತು ೩೯ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಹೇಳಿ ಅದೆ- ಹಾಂಗೂ ಯಾವ ಪಟ್ಟಿ ಬಾಬತು ಗುನ್ಹೆಗಾರನಿಗೆ, ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಬಾಬ್ತು ಕಾಯಿದೆಯೊಳಗಿನ ಕರಾವುಗಳು ಲಾಗೂ ಆಗುತ್ತವೋ ಅಂಥಾ ಪಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಈ ಕಲಮು ಲಾಗೂ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ ಆ ಪಟ್ಟಿಗಳ ನಿಕಾಲೆ ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಬಾಬತು ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮಸೂದೆಯೊಳಗಿನ ೩೮ನೇ ಕಲಮಿನ ಮೇಲಿಂದ ಅಧಿಕಾರ ಇರುತ್ತದೆ.--

ಜನರ ಆರೋಗ್ಯತೆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಬೆಳದಂಥಾ ಮುಳ್ಳು ಮುಂತಾದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಹಾಕೋಣ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಇದನ್ನು ಮೀರಿನ ಜನರು ಕಡಿಯುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನಾದರಪಟ್ಟರೆ ಅಥವಾ ಅಜ್ಞಾನದಿಂದ ಅಂಥಾವುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯದಿದ್ದರೆ ಅಂಥಾ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು ದಖಲಗಿರಿ ಮಾಡುವದರ ಗೋಸ್ಕರ ೩೬ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ರಕಮು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅದೆ.—

೩೭ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗಿನ ಕರಾವು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿ ಹಾಂಗೂ ಅಗತ್ಯವಾದದ್ದಾಗಿರುವಂತೆ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಪರಂತು ಯಜಮಾನನ ತಾಮಸ ಸ್ವಭಾವದಿಂದಲೂ, ಚಾಕರವಾನೆರಕದಿಂದ ಗೈರವರ್ತಣೂಕಿ ಘಟಿಸುತ್ತದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಪ್ರಸಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನನಿಂದ ಅಂಥವರು ಶಿಕ್ಷಿಸಲ್ಪಡಬಾರದೆಂದು ಆ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಕರಾವು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಇರುತ್ತದೆ.—

ದಂಡದ ಬಾಬತು ಕೈದಿನ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡುವದರ ಮುದ್ದತು ಅಪರಾಧಿಗಳಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಿಸುವ ಬಾಬತು ಕಾಯಿದೆಯೊಳಗೆ ಬರದಿರುವ ಪ್ರಮಾಣ ಕೋಷ್ಟಕದ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ೩೯ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಮುಕರಾರು ಪಢಾಯಿಸಿ ಬರದಿರುತ್ತದೆ. ನುಕಸಾನಿನ ಬಾಬತು ಮಾಡಲ್ಪಡುವಂಥಾ ಫಿರ್ಯಾದಿನೊಳಗೆ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಣ ತುಂಬುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದಿವಾಣಿ ಕೆಲಸ ನಡಿಸುವ ಬಾಬತು ಕಾಯಿದೆಯೊಳಗೆ ಕರಾವು ಇಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ನುಕಸಾನಿನ ಮೋಬದಲೆ ಮುದ್ದತ ಶಿರ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವಾದಿಗೆ ಇರುವ ಸವಡು ಇಲ್ಲದ ಹಾಂಗೆ ಆಗಬಾರದೆಂದು ೪೧ನೇ ಕಲಮಿನ ವಾಕ್ಯರಚನೆ ಬದಲಾಯಿಸಿರುತ್ತದೆ—

ನಾನು ಮಾಡಿದಂಥಾ ಕೆಲಸ ವಾಜಬಿಯಿಂದ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂಬದಾಗಿ ಪ್ರತಿವಾದಿಗೆ ತನ್ನ ವರಿಷ್ಟ ಅಮಲದಾರನ ಮುಖಜಬಾನಿ ಹುಕುಮಿನ ಮೇಲಿಂದ ಅಂಥಾ ಕೆಲಸವಾಗಿರುತ್ತೆಂಬದಾಗಿ ಅಥವಾ ಅಂಥವನ ಲೇಖಿ ಹುಕುಮು ಹಾಜರುಪಡಿಸಿ ಖಾತ್ರಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತೆ ೪೨ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕದಿಮಿ ಮಾಡಿರುತ್ತದೆ.

೪೩ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ "ಪೋಲೀಸ ಠಾಣೆ" ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಬರದಿರುತ್ತದೆ. ಫೌಜದಾರಿ ಕೆಲಸ ನಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ವಿಷಯದ ಕಾಯಿದೆದ ಹಾಂಗೂ ಈ ಮಸೂದೆಯ ಕಾರಣಗಳ ಗೋಸ್ಕರ ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಅವಶ್ಯವಾದದ್ದು.

(ಸಹಿ) ವಿಲಿಯಮ ಯಡವರ್ಡ ಫ್ರಿಯರ.
" ವಿಲಿಯಮ ಆರ. ಮ್ಯಾನ್ಸಫೀಲ್ಡ.
" ಆರ್ಚರ ಬಾಲ್ಡವಿನ ಬ್ರಾಬರ್ಸನ.

ಮುಕ್ಕಾಮ ಜಂಜೀರೆ ಮುಂಬಯಿ,
ತಾರೀಖ ೧೫ನೇ ಮಾಹೆ ಡಿಸೆಂಬರ ಸನ ೧೮೬೪ ಇಸವಿ.

ముంబయి యిలాఖె యొళగిన డిస్ట్రిక్ట్ పోలీసిన బాబతుని-
యమ కరాయిసువ బాబతు అక్టిన మసూదె.—

హిందిన పోలీసు కాయిదె గళ యోకెలవు భాగగళన్ను హొందే అక్టినొళగె వట్టు పడిస తక్కద్దు యుక్తవాగిరువదరిందలూ, హాగూ ముంబయి యిలాఖె యొళగిన పోలీసిన వ్యవస్థె విషయదల్లియి-తర నియమగళన్ను కరాయిస తక్కద్దు యుక్తవాగిరువదరిందలూ, కె-ళగె కాణిసువదేనందరె.— పుర్వీక

౧. కలము ౧నేదు- ముంబయి కాయిదె పుస్తకదొళగిన కాయి-దెగళ కెళగె బరదిరువ ఆయా కలమగళ భాగగళు రద్దు మాడల్పడువాగిరు-త్తవె.— ముంబయి కాయిదె పుస్తకదొళగిన కాయిదెగళ యోకెలవు భాగగళన్ను రద్దుమాడువదు.

సన ౧౮౨౭ నే యిసవి ౧౨ నే కాయిదెయ ౧నే కలము బరెదిద-మాజిస్ట్రేటనిగె యెష్టు మాత్రక్కె లాగూ ఆదో అష్టు మాత్ర—

౭నే కలమిన ౧నే కలము బరెదిద మాజిస్ట్రేటన పోలీసకెల-సక్కె యెష్టు మాత్రక్కె లాగూ ఆదో అష్టు మాత్ర.—

౪నే కలము- యింగ్లాండిన అక్టిన కలెక్టరనిగె యెష్టు మా-త్రక్కె లాగూ ఆదో అష్టు మాత్ర.

౧౦ నే కలమిన ౪నే కలము.

౧౧నే కలమిన ౧నే, ౬నే, ౭నే హాగూ ౮నే కలముగళు.

౨౦ నే కలము.

౨౭నే కలమిన ౨నే కలము.

౩౦ నే కలము.

౩౧ నే కలమిన ౪నే కలము.

౩౭నే కలము.

౪౦ నే కలము.

సన ౧౮౩౦ నే యిసవి ౧నే కాయిదెయ ౨నే కలమిన ౪నే కలము.

సన ౧౮౩౧ నే యిసవి ౮నే కాయిదెయ ౧నే కలము—

కలము ౨నేదు- సన ౧౮౫౦ నే యిసవి ౧౭ నే అక్టిన ౧నే కలమి-న భాగ ముంబయి యిలాఖె యొళగిన యావ శహరగాదరూ అథవా షహరదొళగిన వస్తిగాదరూ యెష్టు మాత్రక్కె లాగూ ఆదో అష్టు-మాత్రక్కె రద్దు మాడల్పడువాగిరుత్తదె.— సన ౧౮౫౦ నే యిసవి ౧౭నే అక్టిన ౧నే కలమిన భాగ

కలము ౩నేదు- సన ౧౮౬౧ నే యిసవి ౨౪ నే అక్టిన ౨ నే కలము రద్దు మాడల్పడువాగిరుత్తదె.—

౨. ముంబయి యిలాఖె దొళగిన యావత్తు జిల్లెగళ అథవా ఆజి-ల్లెగళ ఒందొందక్కె భాగగళొళగిన పోలీసిన వ్యవస్థెయన్ను మాడువ బాబతు కెలసవన్ను ముంబయి సరకారదవరిగె యుక్తవాగి తోరు-వ ప్రకార హొబ్బ అథవా అనేక కమిశనరవరు కరె హొప్పిస బేకు-మత్తు సదరహూ కమిశనరవరిగె స్వైర రీతి యావ కెలసవన్ను ఆగగొ-డదంతె విషయదల్లాగలి, అథవా కెలసద గఫలతియన్ను ఆగగొడద విషయదల్లాగలి హాగూ పోలీసపోలీస కెలసద యోగ్య- పోలీసు వ్యవస్థెమా-డువ కెలసవన్ను జిల్లెగళ అనేక కమిశనర డి.ఇన్స్పె-క్టర జనరల్ హాగూ ఆవరిగె హాకూ కరాయిసువ అక్టివాగు హక్కు మాడువ అధికార ఇరతక్కదెంబవిద్దె.

ರೀತಿಯಿಂದ ನಡಿಯುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ಯುಕ್ತವಾಗಿ ತೋರುವ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಯಾಳ್ಯೆ ವ್ಯಾಳ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಠರಾಯಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹಾಂಗೂ ಹುಕೂಮ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನುಳ್ಳವರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಪರಂತು ಸದರ ಕಮಿಶನರವರಿಂದ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾ ಕೆಲಸಗಳು ಸರಕಾರದವರ ಹುಕುಮಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.--

ಜಿಲ್ಹೆದ ಯಾವತ್ತು ಫೌಜದಾರಿ ಹಾಂಗೂ ಪೋಲೀಸ ಬಾಬತು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಜಿಲ್ಹೆದ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಸಂತಿಕೆ ಕೆಳ್ಪರನಕಡಿ ಯಾವಾಗಲ ಇರತಕ್ಕದ್ದೆಂಬಬಗ್ಗೆ.

೫. ಜಿಲ್ಹೆದ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನೆಂಬದಾಗಿ ಇತರ ಅಮಲದಾರನಿಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಮುದ್ದಾಮ ನೇಮಿಸದಿದ್ದಾಗ್ಯೆ ಕಲೆಕ್ಟರ ತಾಬೇಯೊಳಗೆ ಹಾಂಗೂ ಹುಕುಮಿನೊಳಗೆ ಅಥವಾ ಯಾವ ಅಮಲದಾರನು ಕಲೆಕ್ಟರನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೋ ಅಥವಾ ಯಾವನ ಸ್ವಾಧೀನದೊಳಗೆ ಅಂಥಾ ಕೆಲಸಗಳು ಇರುತ್ತವೋ ಅಂಥವನ ತಾಬೇಯೊಳಗೆ ಹಾಂಗೂ ಹುಕುಮಿನೊಳಗೆ ಅಂಥಾ ಜಿಲ್ಹೆದ ಪೋಲೀಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.--

ಜಿಲ್ಹೆದೊಳಗಿನ ಪೋಲೀಸ ವಲವನ್ನು, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ ಹಾಂಗೂ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ, ಇವರ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿದ್ದು ಅದರಮೇಲೆ ಜಿಲ್ಹೆದ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಹುಕುಮು

೬. ರಕಮು ೧ನೇದು - ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಿಲ್ಹೆದೊಳಗಿನ ಪೋಲೀಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಅವನಿಗೆ ಪೋಲೀಸಿನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ ಯೆಂಬದಾಗಿ ಹೆಸರಿಡತಕ್ಕದ್ದು. ಹಾಂಗೂ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಜರೂರ ಕಂಡ ಪ್ರಕಾರ ಇತರ ಅಮಲದಾರರ ಕಡೆಯು ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಅಂಥವರಿಗೆ ಪೋಲೀಸಿನ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟರು ಯೆಂಬದಾಗಿ ಹೆಸರಿಡತಕ್ಕದ್ದು. ಮತ್ತು ಅವರುಗಳ ಮೇಲೆ ಜಿಲ್ಹೆದ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಹುಕುಮು ಹಾಂಗೂ ದೇಖರೇಖಿಯು ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಇಂಥಾ ಅಮಲದಾರರ ನೇಮಣೂಕಿ ಹಾಂಗೂ ಬರತರ್ಫ ಗವರನರ ಇನಕೌನ್ಸಲವರು ಮಾತ್ರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು

ರಕಮು ೨ನೇದು - ಪೋಲೀಸಿನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಸುಪ್ರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ ಹಾಂಗೂ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ ಇಂಥವರ ತಾಬೇಯೊಳಗೆ ಇರುವಂಥಾ ಇತರ ಪೋಲೀಸ ಅಮಲದಾರರಿಗೆ ಪೋಲೀಸ ಠಾಣೇದಾರ ಯೆಂಬದಾಗಿ ಕರಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಇಂಥವರ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ ಠಾಣೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಇಂಥಾ ಅಮಲದಾರರ ನೇಮಣೂಕಿ ಹಾಂಗೂ ಬರತರ್ಫ ಪೋಲೀಸಿನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟನಿಂದ ಪೋಲೀಸ ಕಮಿಶನರ ಮಂಜೂರಿಯನ್ನುಳ್ಳದ್ದಾಗಿ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು.

ಪೋಲೀಸಿನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ ಹಾಂಗೂ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ ಇವರ ಅಧಿಕಾರಗಳು.

೭. ಗವರನರ ಇನಕೌನ್ಸಲವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ತೋರಿದಂಥಾ ಹದ್ದಿನೊಳಗೆ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಯಾವತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಅಥವಾ ಅದರ ಪೈಕಿ ಯೇನಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಪೋಲೀಸಿನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟನಿಗಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟನಿಗಾಗಲಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವದೆ, ಪರಂತು ಜಿಲ್ಹೆದ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನಿಂದ ಮುದ್ದಾಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡಕೊಳ್ಳದಿದ್ದಾಗ್ಯೆ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಅಮಲದಾರರು ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರ ತಮಗೆ ದೊರದಂಥಾ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಜರೂರು ಕಂಡ ಪ್ರಕಾರ ನಡಿಸಬೇಕು. ಯಾವ ಬಾಬತಿ ಯಲ್ಲೆಂದರೆ ಸಸ್ಪತೆ ಇಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಂಗೂ ಗುನ್ಹೆ ಆಗಗೊಡದ ಬಗ್ಗೆ, ಹಾಂಗೂ ಜಬಾನಿಯನ್ನು ತೆಗದುಕೊಂಡು ದಪ್ತರದಲ್ಲಿ ದಾಖಲ ಮಾಡುವದರ ಪದ್ಧತ್ಯ ಅಂಥವರನ್ನು ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಸಮಕ್ಷ ತರುವದರ ಗೋಸ್ಕರ ಅಂಥವರ ಪತ್ತೆಹಚ್ಚಿ ಹಿಡಿಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಂಗೂ ಅಂಥವರನ್ನು ಅಟಕಾಯಿಸಿಡುವ ಬಗ್ಗೆ, ಮತ್ತು ಯಾವ ಗುನ್ಹೆದ ಬಗ್ಗೆ ತಜವಿಜು ನಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯಾಕ್ಟಿನ ೨೮ ಹಾಂಗೂ ೨೯ ನೇ ಕಲಮುಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೋ ಅಂಥಾ ಗುನ್ಹೆ ಬಾಬತು ತಮ್ಮ ಕೈಕೆಳಗಿನ ಜನರ ಇನಸಾಫ ಮಾಡಿ ಅಂಥವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ, ಜರೂರ ಕಂಡ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡಿಸ-

ಬೇಕು. ಮತ್ತು ಈ ಆಕ್ಟಿನ ಮೇಲಿಂದ ಅಂಥವರಿಗೆ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟದೋ ಇನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೋ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡುವದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ಇತರ ರೀತಿಯಿಂದ ಜರೂರಾಗಿ ತೋರುವ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡಿಸಬೇಕು.

೬ ರಾಣಿ ಸಾಹೇಬರವರ ಲಷ್ಕರಿ ಚಾಕರಿಯೊಳಗಿಂದ ಓಡಿಹೋದಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಹುಕುಮತಿನ ಸ್ಥಳ ಸೀಮೆಯೊಳಗೆ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂಥವನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಬಗ್ಗೆ ವಾರಂಟು ಮುಂತಾದ್ದು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು; ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಕೆಲಸವದೆ. ಹಾಂಗೂ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಹಿಡಿಯೋಣಾದಲ್ಲಿ ಅಂಥವನಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಲಷ್ಕರಿ ಠಾಣೇಕ್ಕೆ ಕೈದುಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು.—

ರಾಣಿ ಸಾಹೇಬರವರ ಲಷ್ಕರಿ ಚಾಕರಿಯೊಳಗಿಂದ ಓಡಿಹೋದಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಬಗ್ಗೆ.

೭. ರಕಮು ೧ನೇದು— ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಾದರೂ ಜಿಲ್ಲೆದೊಳಗಿನ ದೇಶಸ್ಥನಾಗಿರದೆ ಅಥವಾ ಯುರೋಪಿಯನ್ನ ಬ್ರಿಟಿಶ ರಯತನಾಗಿರದೆ, ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂಥವನ ಕಡಿಂದ ಅಂಥಾ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಕ್ರೈಲ ಜಾಮೀನು ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಬೇಡಲ್ಪಟ್ಟದ್ದೋ ಇನ್ನಾದಾಗ್ಯೂ ಅದನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದಲ್ಲಿ ಆ ಜಿಲ್ಲೆದ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು ಸದರಹೂ ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆದೊಳಗಿನ ದೇಶಸ್ಥನಾಗಿರುತ್ತಾನೋ ಆ ಜಿಲ್ಲೆದ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಕಡೆ ಅಂಥವನನ್ನು ಕೈದುಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹುಕುಮು ಮಾಡಬಹುದು. ಆ ಬಳಿಕ ಅಂಥಾ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು, ಅಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನು ಅಟಕಾಯಿಸಿಯಿಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಜರೂರಿ ಯಾತ ಬಂದೋಬಸ್ತನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಪರಂತು ಹೀಂಗ ಠರಾಯಿಸಿ ಅದಲ್ಲಾ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಅಪೀಲು ಮಾಡಿಕೊಂಬುವ ಹಕ್ಕು ಇತರ ಆಕ್ಟಿನ ಮೇಲಿಂದ ಇರುವಾಗ್ಯೂ ಈ ರಕಮಿನೊಳಗಿನ ಯಾವ ಠರಾವಿನ ಮೇಲಿಂದ ಆದರೂ ಬಾಧ ಬರುವದೆಂಬದಾಗಿ ತಿಳಿಯಕೂಡದು.

ಜಿಲ್ಲೆದೊಳಗಿನ ದೇಶಸ್ಥನಾಗಿ ಅಥವಾ ಯುರೋಪಿಯನ್ನ ಬ್ರಿಟಿಶ ರೈತನಾಗಿರುವಂಥಾ ಮನುಷ್ಯರ ಕ್ರೈಲ ಜಾಮೀನು.

ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆದವನಾಗಿರುತ್ತಾನೋ ಆ ಜಿಲ್ಲೆದ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಕಡೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕಳುಹಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ.

ರಕಮು ೨ನೇದು— ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಮನುಷ್ಯನು ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆದೊಳಗಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆದೊಳಗಾದರೂ ಇರುವಂಥವನಾಗಿರದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ ಕಮಿಶನರನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮುದ್ದಾಮು ರಿಪೋರ್ಟ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಹಾಂಗೂ ಗವರನರ ಇನ ಕೌನಸಲವರ ಹುಕುಮಿನ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಂಥವನನ್ನು ಕೈದಿನಲ್ಲಿಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು. ಅಥವಾ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆ ಯಾದರೂ ಮುಕರರು ಮಾಡಿ ಆ ಜಿಲ್ಲೆದೊಳಗೆ ಅಂಥವನು ಇರುವಂತೆ ಅಂಥವನಿಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ಅಂಥವನಿಗೆ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆದ ಸರಹದ್ದಿನವರೆಗೆ ಅವನ ದೇಶದ ಕಡೆ ಕೈದು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಹಾಂಗೂ ಅವನಿಗೆ ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು. ಹಾಂಗೂ ಅವನಿಗೆ ತನ್ನ ಮನಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಪೋಕಳಿಕ ಅದೆ. ಮತ್ತು ಅಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆದೊಳಗಿಂದ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರ ಸಾಗಿಸಿ ಬಿಡೋಣಾವಾಗಿರುತ್ತದೋ ಅಂಥಾ ಜಿಲ್ಲೆದೊಳಗೆ ಸದರಹೂ ಮನುಷ್ಯನು ಪುನಃ ತಿರುಗಿ ಈ ಕಲಮಿನ ಮುಂದಿನ ರಕಮಿನೊಳಗೆ ಬರದಿರುವ ದಂಡಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗುವನೆಂಬದಾಗಿ ಅವನಿಗೆ ಒಂದು ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಬರದು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಅಂಥವನ ಕಡಿಂದ ಜಾಮೀನು ಬೇಡಿದಂಥಾ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು ಕೊಡಬೇಕು ಹಾಂಗೂ ರಜಿಸ್ಟರ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಂಗೂ ಅಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆದೊಳಗಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಾನೋ ಆ ಜಿಲ್ಲೆದ ಮಾ-

ಅಥವಾ ಅವನ ದೇಶದ ಕಡೆ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆದ ಸರಹದ್ದಿನವರೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಬೇಕು.

ಹಾಂಗೂ ಅವನಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು.
ಒಂದು ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಂಥಾ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಹುಕುಮು ಮಾಡುವಂಥಾ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಜಸ್ಟ್ರೇಟನು ಸದರಹೂ ದಾಖಲೆಯಿಂದ ಸಹಿ ಮಾಡಿ ರುಜುವಾತ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಹದ್ದುಪಾರ ಮಾಡೋಣ್ದಂಥಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೊಳಗೆ ಮರಳಿ ಸಾಗಿ ಹೋಗತಕ್ಕ ರೀತಿ ಬಗ್ಗೆ ಶಿಕ್ಷೆ.

ಕಲಮು ೩ನೇದು — ಹಿಂದಿನ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಹೇಳಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಹದ್ದು ಪಾರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನು ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿಂದ ಅಥವಾ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಗಳೊಳಗಿಂದ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರ ಹದ್ದುಪಾರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೋ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಾದರೂ ತಿರಿಗಿ ಬಂದರೆ, ಹಾಗೂ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥನ ಹುಕುಮಿನ ಮೇಲಿಂದ ಹದ್ದುಪಾರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾನೋ ಆಂಥವನಿಂದ ತಿರಿಗಿ ಬರುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಆಂಥಾವನು ಆರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮೀರದ ಮುದ್ದತಿನವರೆಗೆ ಯರಡು ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ್ದಾದರೂ ಕೈದಿನ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಹಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿವರೆಗೆ ದಂಡತೆರ ಅಕ್ಕಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಈ ಯರಡು ಶಿಕ್ಷೆಗಳಿಗಾಗಲಿ ಪಾತ್ರನಾಗತಕ್ಕದ್ದು — ಪರಂತು ಯಾವ ಸಂಗತಿಗಳ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದವಾಗಿ ಅವನನ್ನು ಹದ್ದುಪಾರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿತ್ತೋ ಆ ಸಂಗತಿಗಳು ಪುಳಿಯ ಉಲ್ಲವೆಂಬದಾಗಿ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥನು ಹದ್ದುಪಾರ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹುಕುಮು ಮಾಡಿರುತ್ತಾನೋ ಅವನಿಗೆ ಖಾತ್ರಿಯಾದರೆ ಅಂಥವನು ಆ ಹುಕುಮು ರದ್ದು ಮಾಡಬಹುದು.

ಹದ್ದುಪಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಬಗ್ಗೆ ಹುಕುಮನ್ನು ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು ರದ್ದು ಮಾಡಬಹುದು.

ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು ಖಾವಿಂದಿನ ಕೋರ್ಟಲಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದಂಥಾ ಮನುಷ್ಯರು ಫಲಾಣೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಫಲಾಣೆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾಗಬೇಕೆಂಬದಾಗಿ ಅಥವಾ ಅವರ ಗ್ರಾಮಗಳ ಪಾಟೀಲರು ಅಂಥವರು ಮೇಲೆ ನಜರಿಡುವಂತೆ ಹಾಗೂ ಕೇಳಿಬರುವಾಗ ಹೋಗುವ ಅಂಥವರನ್ನು ಫಲಾಣೆ ಹದ್ದಿನ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಗೊಡದಂತೆ ಹುಕುಮು ಮಾಡಬಹುದು. ಸಾಕ್ಷಿ ಕಲಮಿನ ಅನ್ವಯ ಹೊರಡಿಸಲಾಗುವಂಥಾ ಹುಕುಮನ್ನು ಮನ್ನಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ.

೬ ಕೈದಲ ಖಾವಿಂದಿನ ಕೋರ್ಟಲಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದಂಥಾ ಮನುಷ್ಯರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೈದಿನ ತಜವೀಜ ಕಮಿಸನಿಯು ತಜವೀಜು ಮಾಡಬಹುದೆಂಬದಾಗಿ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನಿಗೆ ತೋರಿದಲ್ಲಿ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು ಅಂಥವನು ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಬೇಡಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ಖಾವಿಂದಿನ ಕೋರ್ಟಿನವರಿಗೆ ಫಲಾಣೆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಫಲಾಣೆ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾಗತಕ್ಕದ್ದೆಂತಲಾದರೂ ಅಥವಾ ಅಂಥವನ ಗ್ರಾಮದ ಪಾಟೀಲನ, ಅಥವಾ ಇತರ ವಿಶ್ವಾಸಪುಳ್ಳಂಥಾ ಮನುಷ್ಯರ ನಜರಬಂದಿಯೊಳಗೆ ಇಟ್ಟು ಕೇಳಿಬರುವಾಗ ಹೋಗುವ ಅಂಥವನಿಗೆ ಫಲಾಣೆ ಹದ್ದಿನ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಗೊಡದಂತೆ, ಹುಕುಮು ಮಾಡಬಹುದು — ಮತ್ತು ಈ ಕಲಮಿನ ಅನ್ವಯ ಹೊರಡಿಸಲಾಗುವಂಥಾ ಹುಕುಮನ್ನು ಮನ್ನಿಸದಿದ್ದರೆ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಸಮಕ್ಷ ಸಾಬೀತಾದಲ್ಲಿ ಹುಕುಮನ್ನು ಮನ್ನಿಸದಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಆರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಯರಡು ಶಿಕ್ಷೆಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ್ದಾದರೂ ಕೈದಿನ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ದಂಡ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು — ಅಥವಾ ಈ ಯರಡು ಶಿಕ್ಷೆಗಳು ಆಗತಕ್ಕದ್ದು.

ಗ್ರಾಮದ ಹದ್ದಿನೊಳಗೆ ಉಡದಗು ಆದರೆ ಅಂಥಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ತುದಗರ ಪತ್ತೆ ಹತ್ತದಿದ್ದರೆ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದೊಳಗಿನವರು ಅಥವಾ ತಾವೇ ಸ್ವ ಸಾಮಾನ ಮಾಡಿದಂತೆ ಅಥವಾ ಹಿಂಸೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಸಾಬೀತಾದರೆ ಅಂಥವರು ದಂಡಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗುವರು ಬಹುದು.

೭ ಕಲಮು ೧ನೇದು — ಗ್ರಾಮದ ಹದ್ದಿನೊಳಗೆ ಜಬರೀ ತುದಗು ಆಗಿ ಅಥವಾ ಆ ಹದ್ದಿನವರಿಗೆ ಜಬರೀ ತುದಗು ಮಾಡುವಂಥವನ ಪತ್ತೆ ಅಂಥಾ ಹದ್ದಿನೊಳಗೆ ಖಾತ್ರಿನಿಶಿ ಹತ್ತಿ, ಹಾಗೂ ತುದಗು ಆಗಗೊಡದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ತುದಗನ ಸೊತ್ತು ಹಚ್ಚುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಂಥವನನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮದೊಳಗಿರುವಂಥಾ ನರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮದೊಳಗಿರುವಂಥಾವರ ಪೈಕಿ ಯೇಸಕೆ ಜನರು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದ ಪೋಲೀಸ ಜನರು ತಾತ್ಸಾರ ಪಟ್ಟದ್ದಾಗಿ ಅಥವಾ ಹಿಂಸೆಯನ್ನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾಗಿ ಸಾಬೀತಾದರೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೀತಿಯಿಂದ ಚೌಕಶಿ ಮಾಡಿ ಪರಾಕಾಷ್ಠಾ ತುದಗು ಆದಂಥಾ ಮಾಲಿನ ಕಿಂಮತಿಗೆ ಸಮಾನವಾದಷ್ಟು ದಂಡವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ ಗ್ರಾಮದೊಳಗಿನಂಥಾ ಜನರ ಕಡಿಂದ ಅಥವಾ ಅವರ ಪೈಕಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂಥಾ ಯೇಸಕೆ ಜನರ ಕಡಿಂದ ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮದ ಪೋಲೀಸ ಜನರ ಕಡಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡಿಸುವಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನು ಅಖತ್ಯಾರಿ ಉಳ್ಳವನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು — ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗುವಂಥಾ ದಂಡ ಯಾವತ್ತು ಅಥವಾ ಅದರ ಯಾವ ಭಾಗವನ್ನಾದರೂ ಮಾಲೀಕನಿಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಹುಶಾರಿ ಹಾಗೂ ಖಬರ

ದಾರಿ ಯಿಷ್ಟಂತೆ ತೋರಿ ಬರುವದೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅಥವಾ ಪ್ರಸಂಗಾನುಸಾರ ಅವನಿಗೆ ಕೊಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ರಕಮು ೯ನೇದು. ಯೀ ಕಲಮಿನ ಅನ್ವಯ ಮಾಡಲಾಗುವಂಥಾ ದಂಡವನ್ನು ಹುಕುಮಿನ ಪ್ರಕಾರ ಭರಾಯಿಸಲ್ಪಡದಿದ್ದರೆ ದಂಡ ಮಾಡುವಂಥಾ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಅ-ಕಾರನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಕಲೆಕ್ಟರನು ಅಂಥಾ ದಂಡವನ್ನು ಕಂದಾಯ ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ರೀತಿ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಯಿನ್ನು ಠೀಂಗ ಠರಾಯಿಸಿ ಅದಲ್ಲದೆ ಹೊಂದು ಹೋಲೀಸಿನ ಜನರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ನಡಿಸುವಲ್ಲಿ ತಾತ್ಸರ ಪಟ್ಟರೆ ಅಥವಾ ಗೈರವರ್ತಣೂಕೆ ನಡಿಸಿದರೆ ಅಂಥವರ ಮೇಲೆ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ನಡಿಸತಕ್ಕಂಥಾ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಯೀ ರಕಮಿನೊಳಗಿನ ಯಾವ ಠರಾವಿನ ಮೇಲಿಂದಾದರೂ ಬಾಧ ಬರುವಂತೆ ತಿಳಿಯಬಾರದು.

ಯೀ ಕಲಮಿನ ಅನ್ವಯ ಮಾಡೋಣಾಗುವಂಥಾ ದಂಡವನ್ನು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ವಸೂಲಾಗತಕ್ಕದ್ದೆಂಬಬಗ್ಗೆ.

೧೦. ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡಕೊಂಡಂಥಾ ಅಮಲದಾರನು, ಜನರಿಗೆ ಆರೋಗ್ಯವಾಗಿ ಹಾಂಗೂ ಸುಖಕರವಾಗಿರುವದರ ವುದ್ದಿಶ್ಯ ಹಾಂಗೂ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಯಿಡುವದರ ವುದ್ದಿಶ್ಯ ಧರ್ಮಶಾಳೆ, ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಿ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಾವಿ, ಕೆರೆ, ಪುರಗೊಳಗಿನ ಹಾಂಗೂ ಹೊರಗಿನ ರಸ್ತೆ, ಹಾಂಗೂ ಜನರು ತಿರಿಗಾಡುವ ಸ್ಥಳ, ಯಿಂಥಾವುಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಠರಾಯಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಬಹುದು, ಕಾನೂನ ಮನ್ನಿಸದಿದ್ದ ಬಾಬತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಸಮಕ್ಷ ಸಾಬೀತಾದಲ್ಲಿ ೫೦ ರೂಪಾಯಿವರಿಗೆ ದಂಡ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಅಥವಾ ಯೆಂಟು ದಿವಸದವರಿಗೆ ಕೈದ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಅಥವಾ ಯೀ ಯರಡು ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡಕೊಂಡಂಥಾ ಅಮಲದಾರನು, ಧರ್ಮಶಾಳೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಾವಿ ಕೆರೆ, ರಸ್ತೆ ಹಾಂಗೂ ಜನರು ತಿರಿಗಾಡುವ ಸ್ಥಳ ಯಿವುಗಳ ಬಾಬತು ಕಾನೂನು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪಡಿಸಬಹುದು.

ಕಾನೂನ ಮನ್ನಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ.

೧೧. ಫಲಾಣೆ ಮನೆ ಅಥವಾ ಪಡಸಾಲೆ, ಅಥವಾ ಛಪ್ಪರ ಅಥವಾ ಯಿತರ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ್ದಾದರೂ ಯಿಮಾರತಿ, ಯಿಂಥಾದ್ದು ಕಟ್ಟುವದರ ಮೂಲವಾಗಿ ಅಥವಾ ಯಿಂಥಾದ್ದು ದುರಸ್ತು ಮಾಡುವದರ ಮೂಲವಾಗಿ ಅಥವಾ ಯಿಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವದ್ದರ ಮೂಲವಾಗಿ, ಜನರ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಕಾಯಿದೆ ಶೀರ ಹಕ್ಕಿಗೆ ಬಾಧಕವಾಗಿರುವಂತೆ ಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಫಲಾಣೆ ಬಚ್ಚಲನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅಥವಾ ಅಂಥಾದ್ದರ ದುರಸ್ತು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅಂಥಾದ್ದು ಕೆರೆಯ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾದಂಥಾ ಹೊಂಡದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಂಥಾ ಕೆರೆಗೆ ಅಥವಾ ಹೊಂಡಕ್ಕೆ ಅಂಥಾದ್ದರಿಂದಾ ನುಕಸಾನು ಸಂಭವಿಸುವಂತೆ ಯಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಸೌಖ್ಯಕ್ಕೆ ಭಂಗ ಪಡಿಯುವಂತೆ ಯಾಗಲಿ ಯಿರುವದಾಗಿ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡಕೊಂಡಂಥಾ ಅಮಲದಾರನಿಗೆ ತೋರಿದರೆ ಅಂಥವನು, ಫೌಜದಾರಿ ಕೆಲಸ ನಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ವಿಷಯದ ಕಾಯಿದೆದ ೩೦೮ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ವಿವರಿಸೋಣಾದ ರೀತಿ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಹುಕುಮು ಮಾಡಬಹುದು. ಆ ಬಳಿಕ ಸದರಹೂ ಕಾಯಿದೆದ ಸದರಹೂ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಹಾಂಗೂ ಸದರಹೂ ಕಲಮಿನ ಮುಂದಿನ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಠರಾವು ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಸದರಹೂ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಅಪ್ಪಣೆ ಮೇಲಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

ಯಾವ ಯಿಮಾರತಿಯನ್ನಾದರೂ ಕಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ದುರಸ್ತು ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ಬಚ್ಚಲು ಕಟ್ಟಿದಲ್ಲಿ ಅಂಥಾದ್ದರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಕೆರೆ ಮುಂತಾದ್ದು ಯಿರುವದಾಗಿ ಅಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ನುಕಸಾನು ಸಂಭವಿಸುವದಾಗಿ ಹಾಂಗೂ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯತೆಗೆ ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಯಿರುವದೆಂಬದಾಗಿ ಜಿಲ್ಹೆ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನಿಗಾಗಲಿ ಅಥವಾ ತಾಲೂಕದ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನಿಗಾಗಲಿ ತೋರಿದರೆ ಅಂಥವನು ಫೌಜದಾರಿ ಕೆಲಸ ನಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ವಿಷಯದ ಕಾಯಿದೆದ ೩೦೮ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ವಿವರಿಸೋಣಾದ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಹುಕುಮು ಮಾಡಬಹುದು.—

ಆ ಬಳಿಕ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಕೆಲಸ ನಡಿಸಬೇಕೆಂಬಬಗ್ಗೆ.

೧೨. ರಕಮು ೧ನೇದು. ಸನ ೧೮೫೦ನೇ ಯಿಸವಿ ೨೬ನೇ ಆಕ್ಟು, ಅಥವಾ ತದ್ರೂಪವಾದ ಯಿತರ ಆಕ್ಟು ಯಾವ ಷಹರಿಗಾದರೂ ಅಥವಾ ಷಹರು ಹೊರಗಿನ ವಸ್ತಿಗಾದರೂ ಜಾಲೂ ಮಾಡೋಣಾಗಿದ್ದು ಅಂಥಾ ಸ್ಥಳದ ಕಮಿಶನರವರಿಂದಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಅಂಥವರಿಂದ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿ ಯಿಂದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡಕೊಂಡಂಥಾ ಅಮಲದಾರರ ಕಡಿಂದಾಗಲಿ, ಬರದು ಬರೋಣಾ

ಸನ ೧೮೫೦ನೇ ಯಿಸವಿ ೨೬ನೇ ಆಕ್ಟು ಯಾವ ಷಹರಿನೊಳಗೆ ಲಾಗೂ ಮಾಡಿರುತ್ತದೋ ಅಂಥಾ ಷಹರಿನ ಕಮಿಶನರವರು ಬರದು ಕಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಆ ಆಕ್ಟಿನ ಅನ್ವಯ ಕೊಡಬೇಕಾದ ದಂಡ ಹಾಂಗೂ ತೆರಿಗೆ ಬಾಕಿ ಯಿವುಗಳನ್ನು ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.—

ಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಷರತ್ತು ಕೊಡಲಾಗಿನ ವಸ್ತು ಯಾವ ಮಾಜಿಸ್ತ್ರೇಟನ ಹುಕುಮಿನ ಸ್ಥಲಸೀಮೆಯೊಳಗೆ ಇರುತ್ತದೋ ಅಂಥಾ ಮಾಜಿಸ್ತ್ರೇಟನು, ಸದರಹೂ ಆಕ್ಷೇಪನ ಅನ್ವಯ ತೀರತಕ್ಕಂಥಾ ತೀರ್ಪಿಗೆ ಬಾಕಿ, ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಡದಿರುವಂಥಾ ಮನುಷ್ಯರ ಮಾಲು ತನ್ನ ಹುಕುಮತಿನ ಸ್ಥಲಸೀಮೆಯೊಳಗೆ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವದೋ ಅಷ್ಟೆ ಮಾತ್ರವನ್ನು ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಿ ಮಾರಿ ಆಕ್ಷೇಪನವು ವಸೂಲು ಮಾಡುವದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ವಾರಂಟು ಕೊಟ್ಟು ವಸೂಲು ಮಾಡಬೇಕು-

ಕಲಮು ೩ನೇದು - ಸದರಹೂ ಆಕ್ಷೇಪನ ಮೇಲಿಂದ ಕಾಯಿದೆ ಶೀರ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ದಂಡದ ಬಗ್ಯೆ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಕಮಿಶನರರಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಆಕ್ಷೇಪನ ಅಮಲದಾರರಾಗಲಿ ಬರದುಕೊಳ್ಳುಹಿಸಿದಲ್ಲಿ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಮಾಜಿಸ್ತ್ರೇಟನು ಸದರಹೂ ರೀತಿ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ದಂಡ ವಸೂಲು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಮತ್ತು ದಂಡದಷ್ಟು ಮಾಲು ಸಿಕ್ಕದೆ ಹೋಗಿಯದಿದ್ದಲ್ಲಿ ದಂಡ ಕೊಡದಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ದಂಡದ ಬಗ್ಯೆ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ದಂಡದ ಭಾಗದ ಬಗ್ಯೆ ಆಗಲಿ ಪರಾಕಾಷ್ಟಾ ಮೂರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಫಕ್ತ ಕೈದಿನ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಮಾಜಿಸ್ತ್ರೇಟನಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇರತಕ್ಕದ್ದು.

ಜಪ್ತಿ ಲಿಲಾವು ಆಗಿ ಜಿನಸು ಮಾರುವಂಥಾ ಆದಾಗ್ಯೂ ಪಜ್ಜಿನಿ ಆದಾಗ್ಯೂ ಉಳತಿಯ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಹುಕುಮತುಳ್ಳಂಥಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾಜಿಸ್ತ್ರೇಟನ ಮನಃಪ್ರಕಾರದೊಳಗೆ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು.

೧೩. ಜಪ್ತಿಯೊಳಗೆ ಲಿಲ್ಲಾವು ಯಾಗಿ ಜಿನಸು ಮಾರುವದರ ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಇಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಂಥಾ ಪಜ್ಜಿನಿ ಆದಾಗ್ಯೂ ಉಳತಿಯ ಪ್ರಮಾಣಗಳನ್ನು ಹುಕುಮತುಳ್ಳಂಥಾ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾಜಿಸ್ತ್ರೇಟನು ತನ್ನ ಮನಃಪ್ರಕಾರದೊಳಗೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಮತ್ತು ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಾದರೂ ಅಂಥಾ ದ್ರವ್ಯ ನೋಡುವದರ ಪದ್ಧತಿಯಾಗಿ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ತನ್ನ ಉಳುವವನಿಗೆ ಅಥವಾ ಉಳತಿಗೆ ಕೂಡಿಸಿ ನೋಡುವದಕ್ಕಾಗಲಿ, ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದಕ್ಕೆ, ಅಂಥವನಿಗೆ ಅಂಥಾ ನೋಡುವದರ ಪದ್ಧತಿ ದೊರೆಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಪೋಲೀಸ ಪ್ರಾಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಅಮಲದಾರರು ಇರಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಯೆ.

ಪೋಲೀಸ ಅಮಲದಾರರ ನೇಮಣೂಕಿ ಬರತರ್ಫ.

೧೪. ಕಲಮು ೧ನೇದು - ಈ ಆಕ್ಟಿನೊಳಗಿನ ೨, ೩ನೇ ಆದಾಗ್ಯೂ ೪ನೇ ಕಲಮುಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲಾಗಿರುವಂಥಾ ಅಮಲದಾರರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರಕಾರದವರಿಂದ ವ್ಯಾಳ್ಯೆ ವ್ಯಾಳ್ಯೆದಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಲಾಗುವಂಥಾ ಅಮಲದಾರರು ಆದಾಗ್ಯೂ ಅಂಥಾ ಹೆಸರುಳ್ಳ ವರಿಷ್ಟ ದರ್ಜೆಯ ಆದಾಗ್ಯೂ ಕನಿಷ್ಟ ದರ್ಜೆಯ ಅಮಲದಾರರು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಪೋಲೀಸ ಪ್ರಾಂತ್ಯದೊಳಗೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ವರಿಷ್ಟ ದರ್ಜೆಯ ಪೋಲೀಸ ಅಮಲದಾರರನ್ನು ನೇಮಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆದಾಗ್ಯೂ ಅಂಥವರನ್ನು ಬರತರ್ಫ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಮಿಶನರವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಪರಂತು ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕಮಿಶನರವರು ತಮ್ಮ ತರ್ಫೆಯಿಂದ ತಮ್ಮ ತಾಬೇಯೊಳಗಿನ ದಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಸುಪರಿಂಟೇಂಡೆಂಟರವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು. ಇಂಥಾ ದಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಸುಪರಿಂಟೇಂಡೆಂಟರುಗಳು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಆತ್ರಸ ಮಾಡುವಂಥಾ ಸದರಹೂ ಕೆಳಗಿನ ಯಾವ ದರ್ಜೆಯ ಪೋಲೀಸ ಅಮಲದಾರನಿಗೆ ಕೆಲಸದಿಂದ ದೂರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಅಂಥವನಿಗೆ ಕೆಳಗಿನ ದರ್ಜೆಯ ಮೇಲೆ ತರುವದಕ್ಕಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಒಂದು ತಿಂಗಳದಷ್ಟು ಸಂಬಳ ದಂಡ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಲಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಡುವನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಪರಂತು ಅಂಥವನ ಮೇಲೆ ಕಮಿಶನರವರ ಹುಕುಮು ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಕನಿಷ್ಟ ದರ್ಜೆಯ ಪೋಲೀಸ ಅಮಲದಾರರ ನೇಮಣೂಕಿಯನ್ನು ಪೋಲೀಸಿನ ದಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಸುಪರಿಂಟೇಂಡೆಂಟನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲದೆ ಕಮಿ

ಪೋಲೀಸ ಅಮಲದಾರರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬಿಡಿದಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಆತ್ರಸ ಮಾಡಿದ ಬಗ್ಯೆ ಶಿಕ್ಷೆ.

ಸರಕಾರದ ಮಂಜೂರಿಯಿಂದ ಆತನು ಅಂಥಾ ಅಮಲದಾರರನ್ನು ಬರತ-
ರ್ಫ ಸಹ ಮಾಡಬಹುದು.

೧೪೩ ಯಾವ ಪೋಲೀಸಿನ ಯಾವ ಕಾಮಗಾರನಾದರೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಸುಪ-
ರಿಂಟೆಂಡೆಂಟನ ಮುದ್ದಾಮ ಹುಕುಮಿನ ಹೊರತು ಅಥವಾ ಹುಕುಮು
ಕೊಡಬಹುದಾದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನುಳ್ಳವಂಥಾ ಇತರ ಅಮಲದಾರನ ಹುಕು-
ಮಿನ ಹೊರತು ತನ್ನ ಚಾಕರಿಯೊಳಗಿಂದ ಹಿಂದಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದು ಅ-
ಥವಾ ಬಾಬತಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಇರಾದೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಿರಾನು ಯ-
ರಡು ತಿಂಗಳ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಲೇಖಿ ಸೂಚನೆ ಯನ್ನು ಕೊಡದೇ ಹೊರ್ತಾ-
ಗಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟನ ಅಪ್ಪಣೆ ಹೊರತು ತನ್ನ ಚಾಕರಿ-
ಬಾಬತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದು.

೧೪೪. ಸ್ಥಿರ ಸನದಿ ಚಾಕರಿಯವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯ ಹೊರ್ತು ಯಾವ ಬಾಬತಿ-
ಯಲ್ಲಿರುವ ಕಾನೂನಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಪ್ರತಿಯ ಪೋಲೀಸ ಕಾಮ-
ಗಾರರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯ ಹೊರ್ತು ತಕ್ಕಷ್ಟು ಗುರುವದಿಲ್ಲವೋ, ಅಂಥಾ ಪ್ರತಿಯ ಕಾ-
ಮಗಾರರ ಸಂಬಳದೊಳಗಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಠರಾವು ಮಾಡಿದ ಪ್ರ-
ಕಾರ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಮುಷ್ಟಿನ ಪ್ರಕಾರ ಅಕ್ರಿಯವು ಕಾಟಾಯಿಸಬೇಕು ಸ-
ರಕಾರ ಪ್ರಕಾರ ಕಾಟಾಯಿಸುವಂಥಾ ಅಕ್ರಿಯವು, ಹಾಗೂ ಪೋಲೀಸ
ಕಾಮಗಾರನು ಖ್ಯಾನಿ ಬಿದ್ದರ ಮೇಲವಾಗಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಕಾರಣಗಳ
ಮೇಲವಾಗಿ ಸ್ಥಿರ ಚಾಕರಿಯ ಇರಾದೆಯ ಅಂಥಾವರ ಸಂಬಳದೊಳಗಿಂ-
ದ ಕಾಟಾಯಿಸುವಂಥಾ ಅಕ್ರಿಯವು, ಹಾಗೂ ಸ್ಥಿರ ಪಟ್ಟಣಗಳು ಬೆಸೆ-
ಯಿಂದ ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರರಿಗೆ ಆಗುವಂಥಾ ದಂಡದ ಅಕ್ರಿಯವು-
ಹಾಗೂ ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರರ ಸಂಗಡ ಹೋದದಾದುವಂಥಾ ಮ-
ನುಷ್ಯರಿಗೆ ಆಗುವಂಥಾ ದಂಡದ ಅಕ್ರಿಯವು, ಹಾಗೂ ಪೋಲೀಸ ಕಾಮ-
ಗಾರರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಂಥಾ ವಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ಇತರ ಸಾಮಾನು ಹಳ್ಳದಾದ್ದರಮೇ
ಲವಾಗಿ ಅಥವಾ ಕಟ್ಟಾಟ್ಟದ ಮೇಲವಾಗಿ ಅಂಥಾ ವಸ್ತುಗಳ ಮಾರಿದೊ-
ದರಿಂದ ಹುಟ್ಟತಕ್ಕ ವಾಗುವಂಥಾ ಅಕ್ರಿಯವು, ಅಥವಾ ಸರಕಾರದವರು
ಹುಕುಮಿನ ಮೇಲಿಂದ ಇತರರಿಂದ ಬಂದ ಪುಟ್ಟತಕ್ಕ ವಾಗುವಂಥಾ ಅಕ್ರಿಯವು,
ಇವಂಥಾ ಪೂರಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದವರು ಹುಕುಮು ಮಾಡುವ ಮೇರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ-
ರಿಪೆ (ಅಂದರೆ ಸರಕಾರಿ ಖಾಸ್ಬಿನ ನೋಟು ಮುಂತಾದ್ದು) ವ್ಯಾಳ್ಯೆ ವ್ಯಾ-
ಳ್ಯೆದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಮತ್ತು ಅದರ ಬಡ್ಡಿ ಹಾಗೂ ಬಿಕ್ಕಿ ಅಥ-
ವಾ ಅದರ ಯಾವ ಭಾಗವನ್ನು ಯಾವ ಅಕ್ಷಿನೊಳಗೆ ಜೋಳಿಗೆ ಕೊಡೋಣಾದಕೆ
ಲಸ್ಕಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದದ್ದಾಗಿರುವದಿಲ್ಲವೋ, ಅಂಥಾ ಪೂರ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಕ್ಕ-
ರಿಪಿ ಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಪೋಲೀಸ ಸುಪರಂ ಅಸ್ಸಾ
ಯಿಟೀನ್ಸ ಫಂಡ ಯೆಂಬದಾಗಿ ಫಂಡ ಬ್ರಮಾಯಿಸ ತಕ್ಕದ್ದು-ಮತ್ತು ಸರ-
ಕಾರದವರು ಕಾನೂರು ಮಾಡಿಸುವ ಪ್ರಕಾರ ಅದರೊಳಗಿಂದ ಸುಪರಿ-
ನ್ಯೂಯಿಟೀಶನ ಪೇನಶನ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಜ್ಯುಯಿಟಿ ಯನ್ನು ವ್ಯಾಳ್ಯೆ ವ್ಯಾ-
ಳ್ಯೆದಲ್ಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಪರಂತು ಹಿಂಗಡಿ ಕರಾಯಿಸಿ ಅದಲ್ಲಾ, ಸುಪರ
ಆನ್ಯುಯೀಶನ ಪೇನಶನ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಜ್ಯುಯಿಟಿ ಕೊಟ್ಟ ಹೊರತು
ಯಾವ ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರನಿಗಾದರೂ ಸ್ಥಿರ ಪತ್ರ ಇರುವ ಬಗ್ಗೆ
ಬರತರ್ಫ ಮಾಡಬಹುದು- ಮತ್ತು ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರ ಬರತರ್ಫ ಮಾ-
ಡಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರನ ಸದರಹೂ ಫಂಡಿನೊಳಗಿಂ

ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರರು ಕೆಲಸ ಬಿಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ನೋಟೀಸು ಕೊಡಬೇಕು.

ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರರ ಸಂಬಳದೊಳಗಿಂದ ಕಾಟಾಯಿಸುವ ರಕಮುಗಳ ಬಗ್ಗೆ.

ಸಂಬಳದೊಳಗಿಂದ ಅಕ್ರಿಯವು ಕಾಟಾಯಿಸುವದು.

ಬಡ್ಡಿ ಸಹಿತ ಹಾಗೂ ಬಿಕ್ಕಿ ಯನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಪೋಲೀಸ ಸುಪರ ಆನ್ಯುಯೀಶನ ಫಂಡದಲ್ಲಿ ಹಾಕುವದು. ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಫಂಡಿನ ವಿನಿಯೋಗ.

ದ ಪೆಂಶನ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಚ್ಯುಯಟಿ ದೊರಿಯುವ ವಿಷಯದ ಹಕ್ಕು ನಡಿಯ-
ಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಯಿರಲಾಗಿ ಅವನ ಸಂಬಳದೊಳಗಿಂದ ಕಾ-
ಟಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ಅನ್ಯವಜು ಅಂಥವನಿಗೆ ಪರತು ದೊರಿಯುವ ವಿಷಯ
ದಲ್ಲಿ ಅಂಥವನ ಹಕ್ಕು ನಡೀಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.--

ವೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೋಲೀಸ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹದ್ದಿನೊಳಗೆ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ಯಾವಾಗ್ಯೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದೆಂಬ ಬಗ್ಯೆ-

೧೭ ಪೋಲೀಸ ಕಮಿಶನರನು ಹುಕುಮು ಕೊಟ್ಟಿರಲಾಗಿ ವೊಂದು
ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪೋಲೀಸ ಜನರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹದ್ದಿನೊಳಗೆ ಕೆಲಸದ
ಮೇಲೆ ಯಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಅಂಥವರು ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ
ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು ಜರೂರಿಯಾತ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಹುಕುಮು ಕೊ-
ಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಂಥವರಿಗೆ ಯರಡನೇ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹದ್ದಿನೊಳಗೆ ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆಯಿ-
ಡತಕ್ಕದ್ದು ಯಿಂಥಾ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು ಪೋಲೀಸ ಕಮಿಶ-
ನರವರಿಗೆ ತಾತ್ಕಾಲ ರಿಪೋರ್ಟ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.--

ದಂಗೆಯು ಯಿಂಥಾದ್ದು ಶಾಂತ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪೋಲೀಸ ಜನರು ಯಿರದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಸ್ಥಳದ ಯಾವ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನಿಗೆ ಯಲ್ಲರಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಅಧಿಕಾರವಿರುತ್ತದೋ ಅಂಥವನು ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಲಷ್ಕರಿ ಠಾಣೆದ ಕಮಾಂಡಿಂಗ ಆಫೀಸರನ ಬಳೀಲಿ ಲಷ್ಕರಿ ಮದ್ದತು ಬೇಡಬಹುದು.-

೧೮ ದಂಗೆ ಅಥವಾ ತುಫಾನು ಯಿಂಥಾದ್ದರ ಶಾಂತವನ್ನು ಪಡಿ-
ಸಲಿಕ್ಕೆ ಹಾಜರಿರುವಂಥಾ ಪೋಲೀಸ ಜನರು ಸಾಕಾದಷ್ಟವರಾಗಿಯಿ-
ಲವೆಂದು ತೋರುವಂಥಾ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಸ್ಥಳದ ಯಾವ ಮಾಜಿ
ಸ್ಟ್ರೇಟನಿಗೆ ಯಲ್ಲರಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಅಧಿಕಾರ ವಿರುತ್ತದೋ ಅಂಥವನು,
ದಂಗೆಯನ್ನು ಶಸ್ತ್ರಬಲದಿಂದ ಶಾಂತಪಡಿಸುವ ವುದ್ದಿಶ್ಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ-
ರುವ ಲಷ್ಕರಿ ಪೋಷ್ಟಿನ ಅಥವಾ ಠಿಕಾಣೆದ ಕಮಾಂಡಿಂಗ ಆಫೀಸರನ-
ಬಳೀಲಿ ಲಷ್ಕರಿ ಮದ್ದತನ್ನು ಬೇಡಬಹುದು.--

ರೇಲಬಂದಿ ಮಾರ್ಗದ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಕಾಲವೇದ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಯಿತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಕಾರಖಾನೆಯೊಳಗೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಚಾಕರಿಗೆ ಯಿರುವಂಥಾ ಮನುಷ್ಯರ ವರ್ತಣೂಕಿ ಬಗ್ಯೆ ಅಥವಾ ವರ್ತಣೂಕಿಯ ವಾಜಬಿ ಭಯದ ಬಗ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಪೋಲೀಸ ಜನರನ್ನು ಯಿಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯಕಂಡಾಗ್ಯೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಯಿಡಬಹುದೆಂಬ ಬಗ್ಯೆ.-

೧೯ ದೇಶದ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಾದರೂ ರೇಲಬಂದಿ ಮಾರ್ಗ ಅಥ-
ವಾ ಕಾಲವೆ ಅಥವಾ ಯಿತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳು, ಅಥವಾ ಕಾರಖಾ-
ನೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಾರ ಯಿಂಥಾದ್ದರ ಮೂಲವಾಗಿ ಹಾಂಗೂ ಸದರಹೂ ಪ್ರ-
ಕಾರದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಕಾರಖಾನೆಯೊಳಗೆ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಾರದೊ-
ಳಗೆ ಚಾಕರರಿಗೆ ಯಿರುವಂಥಾ ಮನುಷ್ಯರ ವರ್ತಣೂಕಿ ಮೂಲವಾ-
ಗಿ ಅಥವಾ ವರ್ತಣೂಕಿಯ ವಾಜಬಿ ಭಯದ ಮೂಲವಾಗಿ ಅಂಥಾ
ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಪೋಲೀಸ ಜನರನ್ನು ಯಿಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯವಾ-
ಗಿರುವಂತೆ ಕಮಿಶನರವರಿಗೆ ತೋರಿದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರ ಅನುಮತಿ-
ಯನ್ನು ಪಡಕೊಂಡು ಕಮಿಶನರವರು ಅಂಥಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಜ-
ನರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಹಾಂಗೂ ಜರೂರಾಗಿ ತೋರುವ ಕಾಲದ
ವರಿಗೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಅಂಥಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಯಿಡಲಿಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಸದರಹೂ
ಪ್ರಕಾರದ ಕಾರಖಾನೆ ಅಥವಾ ಕೆಲಸ, ಅಥವಾ ವ್ಯಾಪಾರ ಯಿಂಥಾ
ದ್ದನ್ನು ನಡಿಸುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನ ತಾಬೇಯೊಳ-
ಗೆ ಹಣವಿರುತ್ತೋ ಅಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರ ಯಿಡ-
ಲಾಗುವಂಥಾ ಜಾಸ್ತಿ ಪೋಲೀಸ ಜನರ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಡುವ ವಿ-
ಷಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಳ್ಯೆ ವ್ಯಾಳ್ಯೇಕ್ಕೆ ಹುಕುಮು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಅಧಿಕಾರವ
ನ್ನುಳ್ಳವರಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು- ಆ ಪ್ರಕಾರ ಹುಕುಮು ಆದಬಳಿಕ ಸದರ-
ಹೂ ಮನುಷ್ಯನು ಸಂಬಳವನ್ನು ಬಟವಾಡೆ ಮಾಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು-

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮಾಮೂಲ ಸಂಖ್ಯೇದಕ್ಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ಪೋಲೀಸ ಜನರನ್ನು ಯಾವಾಗ್ಯೆ ಹಾಂಗೂ ಹ್ಯಾಂಗೆ ಯಿಡತಕ್ಕದ್ದು ಹಾಂಗೂ ಅವರ ಖರ್ಚ ಯಾರಕಡಿಂದ ತೆಗದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು-

೨೦ ದಂಗೆ ಆದಂಥಾ ಅಥವಾ ಭಯ ವುತ್ಪನ್ನವಾದಂಥಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಭಾ-
ಗದೊಳಗೆ ಯಿರುವದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯಾವ ಯಾವ
ಸ್ಥಳದೊಳಗೆ ಅಥವಾ ಭಾಗದೊಳಗೆ ಯಿರುವಂಥಾ ಜನರ ವರ್ತಣೂಕಿ-
ಮೇಲಿಂದ ಪೋಲೀಸ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬಢಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಯ

ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿರುತ್ತದೋ ಅಂಥಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಿರುವದರ ದೆ-
ಸೆಯಿಂದ ಬ್ರಿಷ್ಟಿದ ಮಾಮಲಾಲ ಸಂಬಂಧ ಕೊಂತುರ ಪ್ರಾಸ್ತ ಪೋಲೀಸಜ-
ನರನ್ನು ಪೋಲೀಸಕಮಿಶನರವರು ಚಾಕರಿಗೆ ಯಿಡಬಹುದು. ಪರಂತು
ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಮಿಶನರವರು ಸರಕಾರದವ-
ರ ಮಂಜೂರಿಯನ್ನು ಪಡಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಮತ್ತು ಅಂಥಾ ಮಂಜೂರಿಯ
ನ್ನು ಸರಕಾರಿ ಗೆಝೆಟಿನೊಳಗೆ ಜಾಹೀರನಾಮೆದ ಮೂಲವಾಗಿ ಅಥವಾ
ಸರಕಾರದವರು ಫರಮಾಯಿಸುವ ಪ್ರಕಾರ ಯಿತರ ರೀತಿಯಿಂದ ಜಾ-
ಹೀರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಜಾಸ್ತಿ ಪೋಲೀಸ ಜನರ
ಖರ್ಚ ದೇಶದ ಯಾವ ಭಾಗ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳ ಜಾಹೀರನಾಮೆದೊಳಗೆ
ನಮೂದು ಮಾಡಲಾಗಿರುತ್ತದೋ ಅಂಥಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಭಾಗದ
ಲ್ಲಿ ಯಿರುವಂಥಾ ಜನರ ಕಡೆಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು. ಮತ್ತು ಡಿಸ್ಟ್ರಿ-
ಕ್ಟ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು ಅಂಥಾ ಜನರು ಅಂಥಾ ಖರ್ಚನ್ನು ಯಾವ ಹಿಸ್ಸೆದಕ್ಕೇ
ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ತನಗೆ ತೋರುವ ಪ್ರಕಾರ ಖರಾರ-
ಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಚೌಕಶಿ ಮಾಡಿ ಠರಾಯಿಸತಕ್ಕದ್ದು.—

೩೧. ಅಂಥಾಂಗೂ ೧ನೇ ಕಲಮುಗಳೊಳಗೆ ಹೇಳಿದ ರೀತಿ ಪ್ರಕಾರ ಜಾ- ಅಂಥಾಂಗೂ ೧ನೇ ಕಲಮು-
ಸ್ತಿ ಯಿದ್ದೋಣಾಂಥಾ ಪೋಲೀಸ ಜನರ ಬಾಬತು ಹಣವನ್ನು ಮಾಜಿ ಗಳ ಪ್ರಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ-
ಸ್ಟ್ರೇಟನ ಬರಿಯೋಣದರ ಮೇಲಿಂದ ಕಲೆಕ್ಟರನು ಮಹಸೂಲ ಹಣವನ್ನು ದ್ದಾದ ಹಣವನ್ನು ಯಾವ ಪ್ರ-
ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ರೀತಿ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ವಸೂಲ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಕಾರವಾಗಿ ವಸೂಲ ಮಾಡತಕ್ಕ-
ಸದರಹೂ ಬಾಬತು ಕೊಡಲಾಗುವಂಥಾ ಅಥವಾ ವಸೂಲ ಮಾಡಲಾ- ದ್ದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ.
ಗುವಂಥಾ ಹಣವನ್ನು ಸರಕಾರ ತಿಜೋರಿಗೆ ಜಮೇ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.—

೩೨. ಜನರ ಸ್ವಸ್ಥತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ಹ್ಯಾಂಗೂ- ಸ್ವಸ್ಥತೆ ಕಾಪಾಡುವದರ
ಸನ್ನೆಗಾರರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವದರ ದೆಸೆಯಿಂದ ಪೋಲೀಸಿಗೆ ನೇಮ- ದೆಸೆಯಿಂದ ಹ್ಯಾಂಗೂ ಗುನ್ಹೆಗಾರ
ಕ್ತತು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದೆಂತ ತಮ್ಮ ಹುಕುಮತಿನೊಳಗಿರುವಂಥಾ ಯಾವ ಮ ರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವದರ ದೆಸೆಯಿಂ
ನುಷ್ಯನಿಗಾದರೂ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪೋಲೀಸಿನ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ದ ಪೋಲೀಸಿಗೆ ಮದ್ದತುಮಾ-
ಸುಪರಿನ್ಟೆಂಡೆಂಟನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪೋಲೀಸಿನ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ ಡಿಸ್ಟ್ರಿ ಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮನು
ಕ್ಟ ಸುಪರಿನ್ಟೆಂಡೆಂಟನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪೋಲೀಸ ಠಾಣೇದಾರನಾಗಲಿ ಷ್ಯನಿಗಾದರೂ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು,
ಅಥವಾ ಯಾವದಾದರೂ ಗ್ರಾಮದ ಪೋಲೀಸ ಪಾಟೀಲನಾಗಲಿ ಹು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಸುಪರಿನ್ಟೆಂಡೆಂಟನು
ಕುಮು ಮಾಡಬಹುದು. ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಿಂದ- ಠಾಣೇದಾರನು ಅಥವಾ ಗ್ರಾಮ ಪೋ-
ಬೇಡಲಾಗುವದೋ ಆ ಮನುಷ್ಯನು ಅದನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.— ಲೀಸ ಪಾಟೀಲನು ಹುಕುಮು ಮಾಡಬಹುದು.

೩೩. ಕಲಮು ೧ನೇದು. ಪೋಲೀಸಿನ ಯಾವತ್ತು ನೌಕರರು ಯಾ ಅ- ಪೋಲೀಸ ನೌಕರರ ಕೆಲಸಗಳು
ಷ್ಟೆನೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಕಾರಣಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ ಹಮೇಷಾ ಕೆಲಸದ-
ಮೇಲೆ ಯಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು ಅಂಥವರು ಯೋಗ್ಯ ಅಧಿಕಾರ
ಸ್ಥನಿಂದ ಕೊಡಲಾಗುವಂಥಾ ಹುಕುಮುಗಳು ಹ್ಯಾಂಗೂ ವಾರಂಟಗಳು
ಯೆಂಥಾವುಗಳನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮನ್ನಿಸಿ ಅಮಲನೊಳಗೆ ತರತ
ಕ್ಕದ್ದು. ಹ್ಯಾಂಗೂ ಜನರ ಆರೋಗ್ಯತೆ, ಮನೋವೃತ್ತಿ ಸ್ವಸ್ಥತೆ ಹ್ಯಾಂ
ಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ವರ್ತಣೂಕಿ ಯಿಂಥಾವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಾತಮಿ ಕೂ
ಡಿ ಜಾಹೀರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಹ್ಯಾಂಗೂ ಗುನ್ಹೆಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾದ
ವುಪದ್ರವಗಳು ಯಿಂಥಾದ್ದರ ಪ್ರತಿಬಂಧವನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಹ್ಯಾಂಗೂ
ಗುನ್ಹೆಗಾರರ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ ಅಂಥವರನ್ನು ಯಿನಸಾಫಿಗೆ ತರತಕ್ಕದ್ದು. ಹ್ಯಾಂ
ಗೂ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹಿಡಿಯುವ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಯಿದೆದ ಮೇಲಿಂದ ಕ

ಮಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ವಿರುತ್ತದೋ ಹಾಂಗೂ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಹಿಡಿಯುವಬಗ್ಗೆ ಸಾಕ್ಷಾದ ಸಬಬುಗಳು ಯಿರುತ್ತಾವೋ ಅಂಥವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಹಿಡಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಮತ್ತು ಯೀ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಹೇಳಿರುವಂಥಾ ಯಾವಕಾರಣದ ಉದ್ದಿಶ್ಯವಾಗಿ ಆದರೂ ವಾರಂಟಿನ ಹೊರ್ತು ಸಾರಾಯಿ ಅಂಗಡಿಯೊಳಗಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಜುಗಾರ ಆಡುವಂಥಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ದುರ್ಮಾರ್ಗ ಜನರು ಹಾಂಗೂ ಹಲಕೇ ಜನರು ಕೂಡಿ ಬರುವಂಥಾ ಯಿತರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಾಗಲಿ ಹೊಕ್ಕು ಚೌಕಶಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸಿನ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಕಾಮಗಾರನು ಅಧಿಕಾರವನ್ನುಳ್ಳವನಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು

ನ್ಯಾಯ ಪ್ರಮಾಣವಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸಗಳ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ಹತ್ಯಾರಗಳು ಮುಂತಾದ್ದು ಯಿಟ್ಟಿರುವಂತೆ ತೋರಿದಾಗ್ಯೆ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವು-

ರಕಮು ೨ನೇದು - ನ್ಯಾಯ ಪ್ರಮಾಣವಿಲ್ಲದ ಕೆಲಸಗಳ ಉದ್ದಿಶ್ಯವಾಗಿ ಹತ್ಯಾರಗಳು, ಅಥವಾ ಯಿತರ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಯಿಂಥಾದ್ದು ಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ತಮಿಗೆ ತೋರುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಾದಸಬಬು ಯಿದ್ದರೆ, ಅಂಥಾದ್ದು ಯಾವತ್ತು ಹಿಡಿಯುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವದೆ. ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಹೆದ ಮಾಜಿಸ್ತ್ರೇಟನ ಹುಕುಮಿನ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಅಂಥಾ ಹತ್ಯಾರಗಳು ಹಾಂಗೂ ಪದಾರ್ಥಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು--

ಜಿಲ್ಹೆದ ಮಾಜಿಸ್ತ್ರೇಟನ ಹುಕುಮಿನ ಪ್ರಕಾರ ಸದರಹೂ ಹತ್ಯಾರ ಮುಂತಾದ್ದರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು-

ಫೌಜದಾರಿ ಕೆಲಸ ನಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ವಿಷಯದ ಕಾಯಿದೆದ ೧೫೨ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಹೇಳಿರುವಂಥಾ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕಾರದ ಹುಕುಮನ್ನು ಯಿಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ತಾಸಿನ ವೊಳಗಾಗಿ ತಕರಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ ಜನರು ತಪ್ಪು ಹೊರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಯಿಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ತಾಸಿನಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ವೇಳೆದವರೆಗೆ ಅಟಕಾವಿನೊಳಗೆ ಯಿಡಬಹುದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ-

೨೪. ತಪ್ಪು ಹೊರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನು ಯಾವ ಪೋಲೀಸಕಾಮಗಾರನ ಅಟಕಾವಿನೊಳಗೆ ಯಿರುತ್ತಾನೋ ಅಂಥಾ ಕಾಮಗಾರನಿಗೆ ಫೌಜದಾರಿ ಕೆಲಸ ನಡಿಸುವ ಪದ್ಧತಿ ವಿಷಯದ ಕಾಯಿದೆದ ೧೫೨ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಹೇಳಿರುವಂಥಾ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕಾರದ ಹುಕುಮು ದೊರದ ಸಬಬಿನಿಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಿತರ ಪೂರ್ತಿ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಲಿ ಯಿಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ತಾಸಿನ ವಳಗಾಗಿ ತಕರಿಕೆಗೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದ್ದಾಗಿದ್ದು ಮುಕ್ಕದ್ದಮೆದ ಬಾಬತು ಯೋಗ್ಯವಾದ ಚೌಕಶಿಯನ್ನು ಮಾಡುವದರ ಉದ್ದಿಶ್ಯ ತಪ್ಪು ಹೊರಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಯಿಪ್ಪತುನಾಲ್ಕು ತಾಸಿನಕಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ ವೇಳೆದವರಿಗೆ ಅಟಕಾವಿನೊಳಗೆ ಯಿಡತಕ್ಕದ್ದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ತೋರಿದಲ್ಲಿ ಸದರಹೂ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಹಕೀಕತನ್ನು ಬರದು ಹುಕುಮು ಕೊಡುವುಳ್ಳಂಥಾ ಮಾಜಿಸ್ತ್ರೇಟನ ಕಡೆ ಅದನ್ನು ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಜವಾಬು ಬರುವವರಿಗೆ ತಪ್ಪು ಹೊರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಅಟಕಾವಿನೊಳಗೆ ಯಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು--

ಬೇವಾರಶಿ ಮಾಲು ಅಟಕಾಯಿಸಿಟ್ಟು ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಮಾರುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರರ ಕೆಲಸಗಳು-

೨೫ ರಕಮು ೧ನೇದು - ಬೇವಾರಶಿ ಮಾಲನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ವಾಧೀನದಲ್ಲಿ ತೆಗದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಯಾವತ್ತು ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರರದಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಅಂಥಾ ಮಾಲಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸನ ೧೮೫೮ನೇ ಯಿಸವಿ ೩ನೇ ಆಕ್ಟಿನ ಪ್ರಕಾರವಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಯಿತರ ಯಾವ ಆಕ್ಟಿನ ಪ್ರಕಾರವಾಗಲಿ ಆಗತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರನು ಅಂಥಾ ಮಾಲನ್ನು ಗ್ರಾಮದ ಪಾಟೀಲನ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವನ ಕಡಿಂದ ಪಾವತಿಯನ್ನು ತೆಗದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹುಕುಮು ಕೊಡುವುಳ್ಳಂಥಾ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿರುವ ಮಾಜಿಸ್ತ್ರೇಟನ ಕಡೆ ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ಆ ಬಳಿಕ ಅಂಥಾ ಮಾಜಿಸ್ತ್ರೇಟನು ಅಂಥಾ ಮಾಲಮಿಳಕತಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪಾಟೀಲನಿಗೆ ಹುಕುಮು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು--

ರಕಮು ೨ನೇದು - ಮಾಜಿಸ್ತ್ರೇಟನು ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಮಾ-

ಲ ಮುಳಕತಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುವಂತೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಥವಾ ಪಾಟೀಲನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಪಾಟೀಲನಿಗೆ ಹುಕುಮು ಮಾಡಬಹುದು- ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಹುಕುಮುಗಳ ಪೈಕಿ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ್ದಾದರೂ ಹುಕುಮು ಕೊಟ್ಟ ಬಳಿಕ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು ಮಾಲಮುಳಕತಿನ ತಪಶೀಲನ್ನು ಹಾಂಗೂ ಅದರ ಮೇಲೆ ದಾವೆಯುಳ್ಳವಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನು ಜಾಹಿರಾತಿಯ ತಾರೀಖು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ವಳಗಾಗಿ ಹಾಜರಾಗಿ ತನ್ನ ಹಕ್ಕು ಸಾಬೀತು ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ಮಜಕೂರುಳ್ಳ ಜಾಹಿರಾತಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು-

ಕಲಮು ೩ನೇದು- ಕೊಡೋಣಾದಂಥಾ ಮುದ್ದತಿನೊಳಗಾಗಿ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಮಾಲಮುಳಕತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದಾವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲ್ಪಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಹೆದ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಹುಕುಮಿನ ಮೇಲಿಂದ ಮಾಲಮುಳಕತಿಯನ್ನು ಮಾರತಕ್ಕದ್ದು- ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವಂಥಾ ಅಕೈವಜಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದವರು ಮುಖತ್ಯಾರರಿದ್ದಾರೆ- ಪರಂತು ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಜಾಹಿರಾತಿಯ ತಾರೀಖು ಮೊದಲುಗೊಂಡು ಒಂದು ವರ್ಷದ ವಳಗಾಗಿ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಾದರೂ ತನ್ನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಾಬೀತ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಅಕೈವಜಿನ ಮೇಲೆ ಅಂಥವನ ದಾವೆ ನಡಿಯುವದು-

೨೬ ಪೋಲೀಸ ಕೆಲಸದಿಂದ ದೂರಾದಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಹಾಂಗೂ ಆಯುಧ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಹಾಂಗೂ ಕೆಲಸಬಾಬು ಸರಕಾರ ವುದ್ದಿಶ್ಯವಾಗಿ ತನಿಗೆ ಕೊಡೋಣಾದಂಥಾದ್ದಾಗಿರುವಂಥಾ ಬಾಕೀ ಯಾವತ್ತು ಜಿನಸುಗಳನ್ನು ತತ್ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರತು ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನ ಮೇಲೆ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಸಮಕ್ಷಮ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಬೀತಾದಲ್ಲಿ ಅಂಥವನಿಗೆ ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ವರಿಗೆ ದಂಡವನ್ನಾದರೂ ಅಥವಾ ಆರು ತಿಂಗಳ ವರಿಗೆ ಸಖ್ತ ಮಜೂರಿ ಇಲ್ಲ ಅಥವಾ ಸಖ್ತ ಮಜೂರಿ ಹೊರತಾಗಿದ್ದ ಕೈದಿನ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನಾದರೂ ಅಥವಾ ಈ ಎರಡು ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನಾದರೂ ನೇಮಿಸಬಹುದು-

ಪೋಲೀಸ ಕೆಲಸದಿಂದ ದೂರಾದಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ವಸ್ತ್ರ ಹಾಂಗೂ ಹತ್ಯಾರ ಮುಂತಾದ್ದು ಪರತು ಕೊಡದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಬೀತಾದಲ್ಲಿ ಅಂಥವನಿಗೆ ಇನ್ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ವರಿಗೆ ದಂಡ ವಾ ಸಖ್ತ ಕೈದು ಅಥವಾ ಆರು ತಿಂಗಳ ವರಿಗೆ ಕೈದಿನ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಅಥವಾ ಈ ಎರಡು ಶಿಕ್ಷೆ ಆಗತಕ್ಕದ್ದು.

೨೭ ೧೫ನೇ ಕಲಮಿನೊಳಗೆ ಹೇಳೋಣಾದಂಥಾ ಶಿಕ್ಷೆ ಹೊರತಾಗಿ ಜಾಸ್ತಿ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ನೇಮಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಲಾಯಕ ಆದಂಥಾ ವರ್ತಣೂಕಿಯನ್ನು ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರನು ತನಿಗೆ ಕರ್ತವ್ಯವಾದದ್ದಾಗಿರುವದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವರ್ತಣೂಕಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದಂತೆಯಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಯಾವತ್ತು ಇದೆಯನ್ನಾದರೂ, ಅಥವಾ ಕಾನೂಗಳನ್ನಾದರೂ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮುರಿದಂತೆಯಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಕಾಯಿದೆಶೀರ ಹುಕುಮನ್ನು ಅಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದಂತೆಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಗೈರ ಚಾಲಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಿದಂತೆಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪರವಾನಗಿ ಹೊರತು ಅಥವಾ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡದ ಹೊರತು ತನ್ನ ಕೆಲಸದಿಂದ ದೂರಾದಂತೆಯಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ನಾಮರ್ದತನದ ವರ್ತಣೂಕಿಯನ್ನು ನಡಿಸಿದಂತೆಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ದ್ವೇಷಭಾವದಿಂದ ಅಥವಾ ಸಂಭವಿಸಬಹುದಾದ್ದಾಗಿರುವಂತೆ ಕಾರಣ ಹೊರತು ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನ ಮೇಲಾದರೂ ಶೋಧ ಅಥವಾ ತ್ರಾಸದಾಯಕ ಅಥವಾ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಫಿರ್ಯಾದ ಮಾಡಿದಂತೆಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಮೀರಿ ಯಾವ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ

ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರ ತನಗೆ ಕರ್ತವ್ಯವಾದದ್ದಾಗಿರುವದರ ವಿರುದ್ಧ ವರ್ತಣೂಕಿ ಮಾಡಿದರೆ.-

ಗುನ್ಹೆ ಸಾಬೀತಾದಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳದಷ್ಟು ದಂಡ ಅಥವಾ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ವರಿಗೆ ಕೈ-

ದಿನ ಶಿಕ್ಷೆ ಅಥವಾ ಯೀ ಯರಡು ಶಿಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗತಕ್ಕದ್ದರ ಬಗ್ಯೆ.—

ತಿಳಿದು ತಿಳಿದು ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ದುಷ್ಟ ಭಾವದಿಂದ ಮಾಡಿದಂತೇಯಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಿಗಾದರೂ ಕೈದ ನಿಶ್ಚಯವುಸ್ಸತ್ತಿರುವಾಗ್ಯೆ ವಿನಾಕಾರಣ ಅಂಥವನ ಮೇಲೆ ಕಟ್ಟ್ರ ನಡಿಸಿದಂತೇಯಾಗಲಿ ಮೊದಲನೇ ಪ್ರತಿ ಸಬಾರ್ಡಿನೇಟ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕಿಂತ ಕಮ್ಮಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನುಳ್ಳವನಾಗಿರುವಂಥಾ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಸಮಕ್ಷ ನಡದರೂ ಮಾತಿನ ಬಗ್ಯೆ ಸಾಬೀತಾದಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರನಿಗೆ ಅವನ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳದಷ್ಟು ದಂಡವನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮೂರು ತಿಂಗಳವರಿಗೆ ಯರಡರ ಪೈಕಿಯಾವದಾದರೊಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಕೈದಿನ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ಯೀ ಯರಡು ಶಿಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸ ತಕ್ಕದ್ದು.-

ಯಾವ ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರನಾದರೂ ತನಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಿರುವ ಅಧಿಕಾರದ ಹೊರತು ಯಿತರ ಯಾವ ಫೀಯನ್ನಾದರೂ ಅಥವಾ ಗ್ರಾಚ್ಯುಯಿಟಿಯನ್ನಾದರೂ ಅಥವಾ ಬಕ್ಷೀಸಿಯನ್ನಾದರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಸಾಬೀತಾದಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನು ಆರು ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳದಷ್ಟು ದಂಡಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಆರು ತಿಂಗಳವರಿಗೆ ಕೈದಿನ ಶಿಕ್ಷೆಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಯೀ ಯರಡು ಶಿಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗುವನೆಂಬ ಬಗ್ಯೆ—

೨೮. ಯಾವ ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರನಾದರೂ ತನಗೆ ಯೋಗ್ಯರೀತಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಿರುವ ಅಧಿಕಾರದ ಹೊರತು ಯಿತರ ಯಾವ ಫೀಯನ್ನಾದರೂ, ಅಥವಾ ಗ್ರಾಚ್ಯುಯಿಟಿಯನ್ನಾದರೂ, ಅಥವಾ ಬಕ್ಷೀಸಿಯನ್ನಾದರೂ, ಅಥವಾ ಯಿನಾಮನ್ನಾದರೂ ಯಾವ ಸಬಬಿನ ಮೇಲಿಂದಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಆಗಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಮೊದಲನೇ ಪ್ರತಿ ಸಬಾರ್ಡಿನೇಟ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಕಮ್ಮಿ ಅಧಿಕಾರವುಳ್ಳವನಾಗಿರದಂಥಾ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಸಮಕ್ಷ ಸಾಬೀತಾದರೆ ಅಂಥಾ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಕಾಮಗಾರನು ತನ್ನ ಆರು ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳದಷ್ಟು ದಂಡಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಆರು ತಿಂಗಳದವರಿಗೆ ಯರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳ ಪೈಕಿಯೊಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಕೈದಿನ ಶಿಕ್ಷೆಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಯೀ ಯರಡು ಶಿಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.-

ಲಂಚ ಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅಪರಾಧಿ ಆದಂಥಾ ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರರು.

೨೯. ಯಾವ ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರನಾದರೂ, ಕಾಯಿದೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಭಯತೋರಿಸಿ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ಅಕ್ರಮವಾಗಿ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ತನಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುವಂಥಾ ಅಥವಾ ತಾನು ಯರಡನೇ ಯವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾದಂಥಾ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮಾಡದಿರುವ ಬಗ್ಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಲಂಬ ಪಡಿಸುವ ಬಗ್ಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿರುವಂಥಾ ವರ್ತಮಾನವನ್ನು ತಿಳಿಸದೆ ಯಿರುವ ಬಗ್ಯಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ವಿಲಂಬಪಡಿಸುವ ಬಗ್ಯಾಗಲಿ, ಲಂಚ, ಅಥವಾ ಚಿನ್ನರೂಪವು ಬಕ್ಷೀಸು, ಅಥವಾ ಯಿನಾಮು, ಯಿಂಥಾದ್ದನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಆದರೂ, ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಆದರೂ, ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಅಥವಾ ಸಂಪಾದಿಸಿದಂತೆ ಅಥವಾ ಗೈರವಾಜಬಿ ಮತಲಬಿನ ಬಗ್ಯೆ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಯಿಜಾ ತಟ್ಟುವಂತೆ ಭಯ ಹಾಕಿದಂತೆ ಸದರರೂ ಪೈಕಿ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ಗುನ್ಹೆಯೇನಾದರೂ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಯೆ ಯತ್ನಿಸಿದಂತೆ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪಡೆಕೊಂಡಿರುವಂಥಾ ಅಮಲದಾರನ ಸಮಕ್ಷ ಸಾಬೀತಾದರೆ ಅಂಥಾ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳದಷ್ಟು ದಂಡಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳವರಿಗೆ ಯರಡು ಪ್ರಕಾರಗಳ ಪೈಕಿ ಯೊಂದು ಪ್ರಕಾರದ ಶಿಕ್ಷೆಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಯೀ ಯರಡು ಶಿಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.-

ಅಥವಾ ಅಂಥಾ ಗುನ್ಹೆ ಮಾಡುವ ಯತ್ನ ನಡಿಸಿದಲ್ಲಿ ಹನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳ ಸಂಬಳದಷ್ಟು ದಂಡಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಆ ತಿಂಗಳವರಿಗೆ ಕೈದಿನ ಶಿಕ್ಷೆಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಯೀ ಯರಡು ಶಿಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗುವನೆಂಬ ಬಗ್ಯೆ-

ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ತಾವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಸ್ತೆಯೊಳಗೆ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಹಾದಾರಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜನರು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಜಮಾಯಿಸ ತಕ್ಕದ್ದೆಂಬ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರ-

೩೦. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಸ್ತೆಯೊಳಗೆ ಅಥವಾ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜಾಗೇದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಹಾದಾರಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಜನರು ಜಮಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅವರು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಜಮಾಯಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಯಾಗಲಿ ಹಾಗೂ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಹೊರಡಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಯಾಗಲಿ ಕಾರಣಾಪರತ್ವೆಯಾಗಿ ಹುಕುಮು ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾ

ಹಾಗೂ ಮೆರವಣಿಗೆ ಯಾವ ರಸ್ತೆಯೊಳಗಿಂದ ಅಥವಾ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹೊರಡಿಸ ಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಹುಕುಮು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು ಅಥವಾ ಪೋಲೀಸ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟನು ಅಥವಾ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟನು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲದೆ ಉತ್ಸವ ಹಾಗೂ ಕ್ರಮ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗಗಳ ರಸ್ತೆಯೊಳಗೆ ವಾದ್ಯ ಸಂಗೀತದ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಿಯಮವನ್ನು ಕೊಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು. ಪರಂತು ಹೀಗೆ ಕೊಡುವ ಅಪ್ಪಣೆ ಬಿಟ್ಟ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿರುವಂಥಾ ಅಥವಾ ಉತ್ತರ ಕಾಲದ ಮೂಲಕವಾಗಿ ವಿರೋಧವಾಗಿರುವಂಥಾ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಪ್ರಥಮತಃ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿ ಬಂದ ಹೊರತು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅಧಿಕಾರವಿರತಕ್ಕದ್ದು.—

ದಸ್ತುರಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹುಕುಮು ಮಾಡಬಹುದು. ಯಾವ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂಬುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹುಕುಮು ಮಾಡಬಹುದು.—

ಹಾಗಾದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸವ ಸಂಬಂಧವಾದ ಕ್ರಿಯೆಗಳ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ರಸ್ತೆಯೊಳಗೆ ವಾದ್ಯವನ್ನು ಬಾರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಯಮವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು.

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು ಮಾತ್ರ ಮೆರವಣಿಗೆಯನ್ನು ಬಂದ ಮಾಡಬಹುದು.—

೩೦. ಮಾರು ಹೊರಗಿನ ಅಥವಾ ಮಾರು ಹೊಳಗಿನ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಸ್ತೆಯೊಳಗೆ ಅಥವಾ ಕಡುದಾರಿ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಘಾಟಿನ ಮೇಲೆ ಅಥವಾ ಘಟ್ಟಗಳೊಳಗೆ ಇರುವಂಥಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಜನರು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುವಂಥಾ ಯಾವತ್ತು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಇಡುವದು, ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಸ್ತೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ರಹದಾರಿ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗ ಬಂದಾಗದಂತೆ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಇಡುವದು, ಇವು ಪೋಲೀಸ ಜನರ ಕೆಲಸವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.—

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಸ್ತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಘಾಟು ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಇಡುವದು ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಗ ಬಂದಾಗದಂತೆ ನೋಡುವದು ...

೩೧ ಮೇಲಿನ ಕಲಮುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಲ್ಪಡುವಂಥಾ ಯಾವದು ಹುಕುಮನ್ನು ಯಾವನು ಮೀರಿ ನಡೆಯುವನೋ ಅದರಿಂದ ಆತನು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಸಮಕ್ಷಮ ಸಾಬೀತಾದರೆ, ಅಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನು ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ವರೆಗೆ ದಂಡಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗತಕ್ಕದ್ದು.

ಮೇಲಿನ ಕಲಮುಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡಲ್ಪಡುವ ಹುಕುಮನ್ನು ಮೀರಿದರೆ ಅಂಥಾವನು ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ವರೆಗೆ ದಂಡಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗುವನು.

೩೨ ಹಿಂದಿನ ಮೂರು ಕಲಮುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂಥಾ ಬಾಬತುಗಳೊಳಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನಿಗೆ ಇರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸದರಹೂ ಕಲಮುಗಳೊಳಗಿನ ಯಾವ ಶರ್ತಿನ ಮೇಲಿಂದಾದರೂ ಪರಿಣಾಮವು ಉಂಟಾಗಿ ಬಾಧೆಯು ಬಾರದು.

ಮೇಲಿನ ಮೂರು ಕಲಮುಗಳಿಂದ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನಿಗೆ ಇರುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಾಧೆಯು ಬರುವದಿಲ್ಲ.

೩೩ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಾದರೂ, ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸುವಂಥಾ ಪಟ್ಟಣಗಳೊಳಗಾಗಲಿ, ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರವಸ್ತಿಗಳೊಳಗಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಲ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಂಥಾ ಪಟ್ಟಣಗಳೊಳಗಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರವಸ್ತಿಗಳೊಳಗಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವ ಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರವಸ್ತಿಗೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಯಾವ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾದಂಥಾ ರಸ್ತೆಗೆ ಈ ಕಲಮು ಹುಕುಮು ಸರಕಾರದವರು ಹುಕುಮಿನ ಮೇಲಿಂದ ಮುದ್ದಾಮ ಲಾಗೂ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೋ ಅಂಥಾ ಪಟ್ಟಣ, ಅಥವಾ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರವಸ್ತಿ ಅಥವಾ ಇತರ ಸ್ಥಳ ಅಥವಾ ರಸ್ತೆ, ಇಂಥಾ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ರಸ್ತೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಾಗಲಿ ಕೆಳಗೆ ಬರದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಗುನ್ಹೆ ಮಾಡಿ ಅಂಥಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿರುವಂಥಾ ಜನರಿಗೆ ಅಥವಾ ಮಾರ್ಗಸ್ಥರಿಗೆ ಆತಂಕ, ಅಥವಾ ಅಡಚಣೆ, ಅಥವಾ ತ್ರಾಸ ಅಥವಾ ಜೋಖಮು, ಅಥವಾ ಭಯ ಅಥವಾ ನುಕಸಾನು ಇಂಥಾದ್ದು ಸಂಭವಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಂಥಾ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಸಮಕ್ಷಮ ವಾದರೂ ಅಥವಾ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಂಥಾ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಲ್ ಕಮಿಟಿಯವರ ಕೋರ್ಟಿನವರ ಸಮಕ್ಷಮವಾದರೂ ಸಾಬೀತಾದರೆ ಅಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನು ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ವರೆಗೆ ದಂಡಕ್ಕೆ, ಅಥವಾ ಎಂಟು ದಿವಸದವರೆಗೆ ಕೈದಿನ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗತಕ್ಕದ್ದು. ಮತ್ತು ಕೆಳಗೆ ಬರದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಗುನ್ಹೆ ಮಾಡುವಂಥಾ ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಿಗಾದರೂ ವಾರಂಟಿನ ಹೊರತಾಗಿ ಕೈದು ಮಾ

ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಾದರೂ ಯಾವ ಪಟ್ಟಣಗಳೊಳಗಾದರೂ ಅಥವಾ ಪಟ್ಟಣದ ಹೊರವಸ್ತಿಯೊಳಗಾದರೂ ಅಥವಾ ಇತರ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ದರೂ ಇರುವಂಥಾ ಜನರಿಗೆ ಅಥವಾ ಮಾರ್ಗಸ್ಥರಿಗೆ ಆತಂಕ ಅಥವಾ ನುಕಸಾನು ಮುಂತಾದ್ದು ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಂಥಾವನು ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿ ವರೆಗೆ ದಂಡಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಎಂಟು ದಿವಸದವರೆಗೆ ಕೈದಿನ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಪಾತ್ರನಾಗುವನು.

ಕೆಳಗೆ ಬರದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಗುನ್ಹೆ ಮಾಡುವಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ವಾರಂಟಿನ ಹೊರತಾಗಿ ಕೈದು ಮಾಡಬಹುದು.

ಕಲಕ್ಕೆ ಪೋಲೀಸಿನ ಯಾವತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇರತಕ್ಕದು ಹ್ಯಾಂಗೆಂದರೆ.—

ಯಾವ ಜನಾವರಿಗಾದರೂ ಅವಿಚಾರದಿಂದ ಹೊಡೆಯೋಣ ವಗೈರೆ-

೧. ಯಾವ ಜನಾವರಿಗಾದರೂ ಅವಿಚಾರದಿಂದ ಹಾಂಗೂ ನಿಷ್ಕರುಣತನದಿಂದ ಹೊಡೆಯುವಂಥಾ ಅಥವಾ ಅಂಥಾದ್ದರ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಕ್ರೂರರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡುವಂಥಾ ಅಥವಾ ಅಂಥಾದ್ದರ ಮೇಲೆ ಜುಲುಮು ನಡಿಸುವಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನು.

ಯಾವ ಪಶುವು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನಾಲಾಯಕ್ಕಾಗಾದರೂ ಅಥವಾ ರೋಗಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದರೂ ಮೈತ್ರೊಳ್ಳೋಣ ಅಥವಾ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಕೆಡಿಸೋಣ.

೨ ಯಾವ ಕೆಲಸದ ಪ್ರಾಣಿ ಕಲೆವಾಗಿ ಬ್ಯಾವಿ, ಅಥವಾ ಕೇಶಿ, ಅಥವಾ ಹಾದ, ಯಿಂಥಾದ್ದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡೋಣಾಗಿರುತ್ತದೋ ಅಂಥಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಂಮಿ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವಂಥಾ ಅಥವಾ ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಮೈತ್ರೊಳೆಯುವಂಥಾ ಅಥವಾ ವಗಿಯುವಂಥಾ ಅಥವಾ ಯಿತರ ರೀತಿಯಿಂದ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಕೆಡಿಸುವಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನು.

ಕುದುರೆಗೆ ಅಥವಾ ಯಿತರ ದನಗಳಿಗೆ ಬೇಪರವೆಯಿಂದ ನಡಿಸೋಣ ಅಥವಾ ಕಲಿಸೋಣ ಅಥವಾ ಸೊಕಾದ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡೋಣ.

೩ ಯಾವ ರಸ್ತೆಯೊಳಗಾದರೂ ಅಥವಾ ರಹದಾರಿ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಾದರೂ ಕುದರೆಯನ್ನಾದರೂ ಅಥವಾ ಯಿತರ ದನಗಳನ್ನಾದರೂ ಬೇಪರವೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಬಹಳ ಜೋರಿನಿಂದ ನಡಿಸುವಂಥಾ ಅಥವಾ ಕಲಿಸುವಂಥಾ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಸೊಕಾದ ಬಂದೋಬಸ್ತು ಮಾಡದೆ ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವಂಥಾ ಅಥವಾ ಯಾವ ದನಗಳನ್ನಾದರೂ ಅಥವಾ ವಾಹನಗಳನ್ನಾದರೂ ತೆಗದುಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕದ್ದೆಂಬದಾಗಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡೋಣಾದ ಬಳಿಕ ಜರೂರಾಗಿರುವ ವ್ಯಾಳ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊರ್ತು ಜಾಸ್ತಿ ವ್ಯಾಳ್ಯದವರೆಗೆ ನಿಂದರಿಸುವಂಥಾ ಅಥವಾ ಹುರುಪಿನ ಹೊರ್ತಾಗಿ ಯಾವ ಮಾಲನ್ನಾದರೂ ಮಾರಲಿಕ್ಕಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಿತರ ರೀತಿಯಿಂದಾಗಲಿ ಯಿಡುವಂಥಾ ಅಥವಾ ಗೊತ್ತುಮಾಡಲಾಗಿರುವಂಥಾ ಸ್ಥಳದ ಹೊರ್ತು ಯಿತರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಸ ಅಥವಾ ಹೊಲಸು ಅಥವಾ ಜಿಸಿಕೆ ಪದಾರ್ಥ ಯಿಂಥಾದ್ದನ್ನು ಯಿರುವಂಥಾ ಅಥವಾ ಹಾಕುವಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನು.

ಯಾವ ಮಾಲನ್ನಾದರೂ ಹುರುಪಿನ ಹೊರ್ತಾಗಿ ಮಾರುವದರ ಕೆಲಸಿಯಿಂದ ಯಿಡೋಣ..

ಗೊತ್ತುಮಾಡಲಾದ ಸ್ಥಳದ ಹೊರ್ತು ಯಿತರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಸ ಅಥವಾ ಹೊಲಸು ಯಿಡೋಣ ಅಥವಾ ಹಾಕೋಣ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಸ್ತೆಯೊಳಗೆ ಅಥವಾ ರಸ್ತೆಯ ಮುಂದೆ ದನಗಳನ್ನು ಕೊಲ್ಲೋಣ.

ಶರೀರ ಅಥವಾ ತ್ರಾಸ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ರೂಪವನ್ನು ಅಥವಾ ರೋಗವನ್ನು ನಿರ್ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ತೆರಕೊಂಡಿರೋಣ

ಹೊಲಸು ಮಾಡೋಣ ಅಥವಾ ಸಾರಾಯಿ ಕುಡಿದು ತುಫಾನ ಅಥವಾ ಹೊಡದಾಟ ಮಾಡೋಣ.

ತನ್ನ [illegible] ಕೆಲಸ ಹೆಸರಿಲ್ಲ ಉನ್ಮತ್ತನಾಗೋಣ.

ಅಥವಾ ಜುಗಾರ ಆಡುವಾಗೆಲ್ಲ [illegible] ಅಂಥಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮದ್ದತು [illegible] ಕೈಗೊಳ್ಳೋಣ.

ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಉಪದ್ರವಗಳು.

೪ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾದ ರಸ್ತೆ, ಅಥವಾ ಮಾರ್ಗ, ಅಥವಾ ರಹದಾರಿಯ ಸ್ಥಳ ಯಿಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಯಿಂಥಾದ್ದರ ಬಳಿಯ, ಅಥವಾ ಮುಂದೆ ಯಾವದನವನ್ನಾದರೂ ಕೊಲ್ಲುವಂಥಾ ಅಥವಾ ಕೊಂದಂಥಾ ದನವನ್ನು ಅಥವಾ ಚಕ್ಕಳವನ್ನು ಸ್ವಚ್ಛ ಮಾಡುವಂಥಾ ಹಾಂಗೂ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹಾಂಗೂ ನಿರ್ಲಜ್ಜೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಶರೀರವನ್ನು ತೆರಕೊಂಡಿರುವಂಥಾ ಅಥವಾ ತ್ರಾಸು ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ರೂಪವನ್ನು ಅಥವಾ ರೋಗವನ್ನು ತೆರಕೊಂಡಿರುವಂಥಾ ಅಥವಾ ಹೊಲಸು ಮಾಡುವಂಥಾ ಅಥವಾ ಸಾರಾಯಿ ಕುಡಿದು ತುಫಾನ ಅಥವಾ ಹೊಡದಾಟ ಮಾಡುವಂಥಾ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಉಚ್ಛೃಂಖಲತನಿಗೆ ಯಿಲ್ಲಹಾಂಗೆ ಉನ್ಮತ್ತನಾಗುವಂಥಾ ಅಥವಾ ಜುಗಾರ ಆಡುವಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಂಥಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಮದ್ದತು ಮಾಡುವಾಗಿರುವಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನು.

೫ ೩ ಕಲಮು ೧ನೇದು - ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನಾದರೂ, ಯಾವ ರಹದಾರಿ ಯಿಸ್ಥಳದಲ್ಲಾದರೂ ಛಪ್ಪರ, ಅಥವಾ ಗುಡಿಸಲು ಅಥವಾ ತಟ್ಟಿ, ಅಥವಾ ಅದರಂತೆ ಯಿತರ ಯಾವದನ್ನಾದರೂ ಕಟ್ಟಿದಂತೆ, ಅಥವಾ ತೊಲೆ ಅಥವಾ ಯಿಮಾರತಿ ಸಾಮಾನು ಯಿಟ್ಟಂತೆ, ಅಥವಾ [illegible] ಇಟ್ಟಿರುವಂಥಾ ಅಥವಾ ಮಾರ್ಗಸ್ಥರಿಗೆ ತ್ರಾಸು ಹುಟ್ಟುವ ರೀತಿಯಿಂದ [illegible] ಅಥವಾ [illegible].

ಥವಾ ತಿಪ್ಪೆಗುಂಡಿಯೊಳಗೆ ಅಥವಾ ಇಂಥಾ ಇತರ ಯಾವದರಲ್ಲಾದರೂ ಹೇಸಿಕೆ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಜಮಾಯಿಸುವದಾಗಿ ಮಾಡಿದಂತೆ, ಅಥವಾ ಯಾವ ಮನೆಯೊಳಗಿಂದಾದರೂ ಅಥವಾ ಕಾರಖಾನೆಯೊಳಗಿಂದಾದರೂ ಅಥವಾ ಇಂಥಾ ಇತರ ಯಾವದರಿಂದಾದರೂ ರಹದಾರಿಯು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹೇಸಿಕೆ ಪದಾರ್ಥ ಹರಿಯುವದಾಗಿ ಮಾಡಿದಂತೆ, ಅಥವಾ ನೀರು ಕುಡಿಯುವದರ ಉದ್ದಿಶ್ಯವಾಗಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟದಾಗಿರುವಂಥಾ ಕೆರೆ ಅಥವಾ ಹೊಂಡ ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವ ನಾಲೆಯ ಮೂಲವಾಗಿ ನೀರು ಬರುತ್ತಿರುತ್ತದೋ ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಸತ್ತಂಥಾ ಜಾನವರನ್ನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಕಸ ಅಥವಾ ಹೇಸಿಕೆ ಪದಾರ್ಥ ಹಾಕಿದಂತೆ, ಅಥವಾ ಅಂಥಾ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಉಪದ್ರವಕಾರಕವಾಗಿ ತೋರುವಂಥಾ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದಂತೆ, ಅಥವಾ ಮಂಜೂರಾದ ಕಾನೂನನ್ನು ಅಥವಾ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನವರು ಹುಕುಮನ್ನು ಅಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿ ಕುಲ್ಲು ಅಥವಾ ಇತರ ಜ್ವಾಲಾಗ್ರಾಹಿ ಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಇರಿಸಿದಂತೆ, ಅಥವಾ ಜಮಾಯಿಸಿ ಇಟ್ಟಂತೆ, ಅಥವಾ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ವಾಸ ಮಾಡುವಂಥಾ ಮನೆ ಅಥವಾ ಪಡಸಾಲೆ ಅಥವಾ ಇತರ ಇಮಾರತಿ ಇಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ನುಕಸಾನು ಸಂಭವಿಸುವದಾಗಿ ಇಂಥಾದ್ದರ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿರುವಂಥಾದ್ದನ್ನು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ತಪ್ಪಿದಂತೆ, ಅಥವಾ ಮುಳ್ಳುಗಿಡ ಅಥವಾ ಇತರ ಬೆಳೆಯುವಿಕೆ ಇಂಥಾದ್ದನ್ನು ಬೆಳವಾಗಿ ಬೇಲಿಯ ಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಉಪದ್ರವಾಗುವದಾಗಿ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಥವಾ ಕಿತ್ತುಹಾಕುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಮ್ಯುನಿಸಿಪಲ ಕಮಿಷನರ ಬೋರ್ಡಿನವರಾಗಲಿ ಹುಕುಮ ಮಾಡಿಯಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂಥಾದ್ದನ್ನು ಮನ್ನಿಸದೆ ಇದ್ದಂತೆ, ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಸಮಕ್ಷ ಅಥವಾ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತ ಪಡಿಸೋಣಾದಂಥಾ ಮುನಿಸಿಪಲ ಕಮಿಷನರವರ ಬೋರ್ಡಿನವರ ಸಮಕ್ಷ ಸಾಬೀತಾದರೆ, ಅಂಥಾ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಪ್ರತಿ ಏಕ ಗುನ್ಹೆದ ಬಗ್ಗೆ ಐವತ್ತು ರೂಪಾಯಿವರಿಗೆ ದಂಡ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಅಥವಾ ಎಂಟು ದಿವಸರವರಿಗೆ ಕೈದು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಕಲಮ್ಮು ನೇದು — ಯಾವದಾದರೂ ಶಹರು, ಅಥವಾ ಪೂರಾ ಇಂಥಾದ್ದರ ಮೈದಾನದೊಳಗಿನ ಅಥವಾ ಪಡಜಮೀನಿನೊಳಗಿನ ಮುಳ್ಳಿಂಡಿ ಗಿಡಗಳು, ಅಥವಾ ಉಪದ್ರವಕಾರಕವಾದಂಥಾ ಇತರ ವನಸ್ಪತಿಗಳು, ಇಂಥಾವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಬಿಡತಕ್ಕದ್ದು ಯುಕ್ತವಾದದ್ದೆಂತ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನಿಗೆ ತೋರಿದಾಗ್ಯೆ ಅವನು, ಅಂಥಾ ಮೈದಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಕರಾಗಿರುವಂಥಾ ಯಾವತ್ತು ಒಡೆಯರಿಗಾದಾಂಗೂ ಅಂಥಾ ಶಹರಿನ ಅಥವಾ ಪೂರಿನ ಜನರಿಗೂ ಅಂಥಾವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಬಿಡತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೋಟೀಸುಕೊಟ್ಟು ಹುಕುಮ ಮಾಡಬಹುದು. ಆ ನೋಟೀಸು ಜಾಹೀರು ಯೊಳಗಾದರೂ ಅಥವಾ ಜನರು ತಿರಿಗ್ಯಾಡುವಂಥಾ ಇತರ ಮುಖ್ಯ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಾದರೂ ಹಚ್ಚತಕ್ಕದ್ದು ಸದರಿ ನೋಟೀಸಿನೊಳಗೆ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಂಥಾ ಯುಕ್ತವಾದ ಮುದ್ದತಿನೊಳಗೆ ಆ ಹುಕುಮಿನ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ನಡೆಯಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಂಥಾವುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ ಬಿಡತಕ್ಕ ಬಾಬತು ಆಗುವಂಥಾ ಖರ್ಚನ್ನು ಅಂಥಾ ಜನರ ಕಡೆಯಿಂದ ಯೀ ಆಕ್ಟಿನ [illegible] ನೇ ಕಲಮುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿರುವಂಥಾ ರೀತಿ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನು ಮಾಡಬಹುದು.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಗಾದರೂ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಯಿನಾಮಿನ ಅಥವಾ ದಂಡದ ಯಲ್ಲಾ ಅಥ್ರೆವಜು, ಅಥವಾ ಅದರ ಯೇನಕೆ ಭಾಗ, ಯಿಂಥಾದ್ದನ್ನು ವಿಶೇಷವಾದ ಬಾಕರಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯೀ ಕಲಮಿನೊಳಗಿನ ಯಾವ ಕರಾವಿನ ಮೇಲಿಂದಾದರೂ ಮನಾಯಿ ಯಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯಬಾರದು.

೪೦ ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರನು ತಾತ್ಸರಪಷ್ಟ ಮೂಲವಾಗಿ ಅಥವಾ ಅವನಿಗೆ ಯಾವ ಕೆಲಸವನು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೋ ಅದರ ವಿರುದ್ಧವರ್ತನುಕಾರಿಯನ್ನು ನಡಿಸಿದ್ದರ ಮೂಲವಾಗಿ ಆದಂಥಾ ನುಕಸಾನಿ ಸಬಬಿ ಅವನ ಮೇಲೆ ಫಿರ್ಯಾದ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೃತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಫಿರ್ಯಾದ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೋ ಅಕೃತ್ಯ ಘಟಿಸಿದಾರಭ್ಯ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ವಳಗಾಗಿ ಫಿರ್ಯಾದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಅಪ್ರಕಾರ ಮಾಡದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಫಿರ್ಯಾದ ನಡಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ಫಿರ್ಯಾದನ್ನು ಮಾಡುವದರ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ನಿದಾನ ವೊಂದು ತಿಂಗಳ ಮುಂಚೆ ಆ ಫಿರ್ಯಾದಿಯ ಹಾಂಗೂ ಕಾರಣದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಲೇಖಿ ನೋಟೀಸಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿವಾದಿಗೆ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಕೃತ್ಯ ಘಟಿಸುತ್ತದೋ ಆ ಜಿಲ್ಲೆದ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಸುಪರ್ನಿಟೆಂಡೆಂಟನಿಗಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಸುಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟನಿಗಾಗಲಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಫಿರ್ಯಾದ ಮಾಡಿದ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಫಿರ್ಯಾದಿನ ಪ್ರಥಮ ಬ್ರಾಕಸಿಯಾಗುವಲ್ಲಿ ನುಕಸಾನಿ ಸಬಬು ಸಾಕಾದಲಿಗಾದು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಬೂಲಾಗಿದ್ದರೆ ವಾದಿಯ ಫಿರ್ಯಾದ ನಡಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಯಾವ ಮುಕದ್ದಮೆಯೊಳಗಾದರೂ ಹುಕುಮನಾಮೆ ವಾದಿಯ ತರ್ಫೇಯಿಂದ ಆದಾಗ್ಯೂ ಪ್ರತಿವಾದಿಕಡಿಂದ ಅವನಿಗೆ ಖರ್ಚಿ ದೊರಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹೊರತು ಅಂಥಾ ಮುಕದ್ದಮೆಯ ಯಿನಸಾಫ ಯಾವ ಯಾವ ಜಡ್ಜನ ಮುಂದೆ ಆಗುವದೋ ಅಂಥಾ ಜಡ್ಜನು ಸದರಹೂ ಫಿರ್ಯಾದ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಿದನೆಂಬದಾಗಿ ದಾಖಲೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರತಿವಾದಿಕಡಿಂದ ಖರ್ಚಿ ದೊರಿಯುವದು

ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರನ ಮೇಲೆ ಫಿರ್ಯಾದ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ವಳಗಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಫಿರ್ಯಾದ ಮಾಡುವದರ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳ ಮುಂಚೆ ಲೇಖಿ ನೋಟೀಸನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.

ಅತ್ರೈಪದ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಬೂಲಾಗಿದ್ದರೆ.

ಖರ್ಚ.

೪೧ ಯಾವ ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರನಾದರೂ ತನ್ನ ಹುದ್ದೆದ ಮೂಲವಾಗಿ ಯಾವ ಕೃತ್ಯವನ್ನಾದರೂ ನಡಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಅವನ ಮೇಲೆ ಫಿರ್ಯಾದ ಆದರೆ ಅಥವಾ ಕೆಲಸ ನಡದರೆ ಅಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ನಾನು ಯಾವ ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರನ ತಾಬೇಯೊಳಗೆ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಿದ್ದೆ ಅಂಥವನಿಂದ ಅಥವಾ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನಿಂದ ಕೊಡಲಾದ ಹುಕುಮಿನ ಅಧಿಕಾರದ ಮೇಲಿಂದ ನಡಿಸಿದನೆಂಬದಾಗಿ ಅಂಥವನು ಜವಾಬು ಕೊಡಬಹುದು. ಅಸಲ ಹುಕುಮನಾದರೂ, ಅಥವಾ ಆ ಹುಕುಮಿನ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಸಹಿ ಮಾಡಿ ಸಹಿನಿಶಿ ನಕಲನ್ನು ಹಾಜರು ಮಾಡಿ ಬಾಯಿ ಮಾತಿನ ಹುಕುಮಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪೂರಾವೆ ಹಾಜರು ಮಾಡಿ ಸದರಹೂ ಜವಾಬು ಸಾಬೀತ ಮಾಡಬಹುದು, ಆ ಬಳಿಕ ಹುಕುಮು ಕೊಡುವಂಥಾ ಅಂಥಾ ಮಾಡುವಂಥಾ ಅಮಲದಾರನ ಹುಕುಮತಿನೊಳಗೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ಪೊಲತೆಯ ವಿದ್ದಾಗ್ಯೂದರೂ ಪ್ರತಿವಾದಿಯ ತರ್ಫೆಯಿಂದ ಹುಕುಮನಾಮೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಸಹಿಯ ಖೋಟೇತನದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದವರಿಗೆ ಸಂಶಯ ತೋರಲಿಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಬಾಬತು ಪೂರಾವೆ ಹಾಜರು ಮಾಡದಹೊರತು ಅಂಥಾ ಲೇಖಿ ಹುಕುಮು ಅಥವಾ ಸಹಿನಿಶಿ ನಕಲು ಯಿಂಥಾದ್ದನ್ನು ಪೂರಾವೆಕ್ಕೆ ಕಬೂಲು ಮಾಡಬೇಕು

ಯಾವ ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರನ ತಾಬೇಯೊಳಗೆ ನಾನು ಯಿರುತ್ತಿದ್ದೆ ಅಂಥವನಿಂದ ಅಥವಾ ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಂಥಾ ಹುಕುಮಿನ ಅಧಿಕಾರದ ಪ್ರಕಾರ ನಾನು ನಡದೆನೆಂಬದಾಗಿ ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರನು ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಫಿರ್ಯಾದಿಯ ಮುಕದ್ದಮೆಯೊಳಗೆ ಜವಾಬು ಕೊಡಬಹುದು.

ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಜವಾಬು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಾಬೀತ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ.

ಫಿರ್ಯಾದ ಮಾಡುವಂಥವರ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಹುಕುಮು ಕೊಡುವಂಥಾ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥನ ಮೇಲೆ ಯಿಲಾಜವುಳ್ಳದ್ದು.

ಪರಂತು ಹೀಂಗೆ ಠರಾಯಿಸಿ ಅದಲ್ಲಾ ಸದರಹೂ ಪ್ರಕಾರದ ಹುಕುಮು ಕೊಡುವಂಥಾ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥನ ಮೇಲೆ ಫಿರ್ಯಾದ ಮಾಡುವಂಥವನಿಗೆ — ಯಿರುವ ಯಿಲಾಜಿಗೆ ಯೀ ಕಲಮಿನೊಳಗಿನ ಯಾವ ಠರಾವಿನಿಂದಾದರೂ ಬಾಧ ಬರುವದಿಲ್ಲೆಂಬದಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಅರ್ಥದರಕಮು.

೪೧ ಕೆಳಗೆ ಬರದಿರುವ ಶಬ್ದಗಳ ಹಾಂಗೂ ವಾಕ್ಯಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಬರದಿರುವಂತೆ ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಪರಂತು ಅಂಥಾ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ ಪ್ರಮೇಯದಿಂದಾದರೂ ಅಥವಾ ಸಂದರ್ಭದಿಂದಾದರೂ ಬಾಧ ಬರುತ್ತಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆಪ್ರಕಾರ ಅರ್ಥ ಮಾಡಕೂಡದು.

"ಜಿಲ್ಹೆದ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ"

ಜಿಲ್ಹೆಯೊಳಗಿನ ಕಾರಭಾರು ನಡಿಸುವ ಕೆಲಸ ಯಾವ ಮುಖ್ಯ ಅಮಲದಾರನಿಗೆ ವಪ್ಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೋ ಹಾಂಗೂ ಯಾವನು ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾನೋ ಅಂಥಾ ಮುಖ್ಯ ಅಮಲದಾರನು ಬೇರೆ ಹೆಸರು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ್ದಾಗಿ ಇದ್ದಾಗ್ಯಾದರೂ ಆ ಅಮಲದಾರನ ಬೋಧ "ಜಿಲ್ಹೆದ ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ" ಯೀ ಶಬ್ದ ಮೇಲಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆಂಬದಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ.

ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟನ ಯಾವತ್ತು ಅಥವಾ ಯಾವದಾದರು ಅಧಿಕಾರ ನಡಿಸುತ್ತಿರುವಂಥಾ ಮನುಷ್ಯರ ಸಮಾವೇಶ "ಮಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ" ಯೆಂಬ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

"ಪೋಲೀಸ" "ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರ."

ಯೀ ಆಕ್ಟಿನ ಅನ್ವಯ ನೇಮಿಸಲ್ಪಡುವಂಥಾ ಯಾವತ್ತು ಮನುಷ್ಯರ ಸಮಾವೇಶ "ಪೋಲೀಸ ಜನರು" ಹಾಂಗೂ "ಪೋಲೀಸ ಕಾಮಗಾರರು" ಯೀ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಪೋಲೀಸಠಾಣೆ.

ಯೀಗಿನ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥನ ಕಡಿಂದ ಯಾವ ಷಹರು, ಅಥವಾ ಷಹರಿನ ಭಾಗ ಅಥವಾ ಒಂದು ಊರು ಅಥವಾ ಬಹಳ ಊರುಗಳು, ಯಿಂಥಾವುಗಳನ್ನು ಠಾಣೆದಾರರ ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೋ ಅಂಥಾವುಗಳ ಸಮಾವೇಶ "ಪೋಲೀಸ ಠಾಣೆ" ಯೆಂಬ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

"ಮಾಲು"

ಜಂಗಮ ಮಾಲು ಅಥವಾ ಹಣ ಅಥವಾ ಹಣದ ದಸ್ತಾವೇಜು ಯಿಂಥಾ ಸ್ಥಿರ ಸಮಾವೇಶ "ಮಾಲು" ಯೆಂಬ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. —

"ವಚನ"

ಏಕವಚನಾರ್ಥವಾದ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುವಚನಾರ್ಥದ ಶಬ್ದಗಳ ಹಾಂಗೂ ಬಹುವಚನಾರ್ಥವಾದ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಏಕವಚನಾರ್ಥದ ಶಬ್ದಗಳ ಸಮಾವೇಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

"ಲಿಂಗ"

ಪುಲ್ಲಿಂಗವಾಚಕ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಮಾವೇಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

"ಮನುಷ್ಯ"

"ಮನುಷ್ಯ" ಯೆಂಬ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಕಂಪನೀಯವರ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಪೋರೇಶನವರ ಸಮಾವೇಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. —

"ತಿಂಗಳು"

"ತಿಂಗಳು" ಯೆಂಬ ಶಬ್ದದ ಅರ್ಥ ಯಿಂಗ್ರೇಜಿ ತಿಂಗಳೆಂಬದಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು.

"ದನಗಳು"

"ದನಗಳು" ಯೆಂಬ ಶಬ್ದದಲ್ಲಿ ಕೊಂಬಿನ ದನಗಳ ಸಮಾವೇಶವಾಗುತ್ತದೆ ಅದರಹೊರ್ತು ಆನೆ, ಒಂಟೆ, ಕುದುರೆ, ಕತ್ತೆ, ಹೇಸರಕತ್ತೆ, ಕುರಿ, ಮೇಕೆ ಹಾಂಗೂ ಹಂದಿ ಯಿಂಥಾವುಗಳ ಸಮಾವೇಶವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. —

"ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ನಾಮ."

೪೨. ಯಿತರ ಆಕ್ಟಿನೊಳಗೆ ಅಥವಾ ಯಾವ ದಸ್ತಾವೇಜಿನೊಳಗಾದರೂ ಅಥವಾ ಲಿಖಿತದೊಳಗಾದರೂ ಪ್ರೊಸಿಡಿಂಗಿನೊಳಗಾದರೂ ಯೀ ಆಕ್ಟಿನ ಹೆಸರು ಬರಿಯತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ "ಮುಂಬಯಿ ಯಿಲಾಖೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ ಪೋಲೀಸಿನ ಬಾಬತು ಸನ ೧೮೬೭ ನೇ ಯಿಸವಿ ಆಕ್ಟು" ಯೆಂಬದಾಗಿ ಬರಿದರೆ ಸರಿ.

VENAYEK WASSOODEW,
Oriental Translator to Government.

[*Issued with Supplement to Government Gazette, Tuesday, 6th January* 1863.]

PROCEEDINGS OF THE LEGISLATIVE DEPARTMENT, BOMBAY.

हौस आफ् करेक्शनांत (ह्मणजे नवे तुरुंगांत) किंवा कौन्ट्री जेलांत (ह्मणजे जुने तुरुंगांत) गुन्हेगारांस कैद ठेवावें असा हुकूम करण्याचा अधिकार मुंबईतील हे कोर्टाचे जज्ज्यांस व इतर अधिकाऱ्यांस देण्याविषयींचे आक्टाचा मसुदा.

उद्देश.

निरनिराळे गुन्ह्या बद्दल ज्या कैद्यांस हौस आफ् करेक्शनांत कैद ठेवण्या विषयीं वेळोवेळीं ठराव होतो, त्या सर्वांपूर्ती त्या ठिकाणीं जागा मिळत नाहीं यामुळें फौजदारी इन्साफ करण्याचे कामास फार अडचण पडते यास्तव आणि कैद्यांस मुंबईतील हौस आफ् करेक्शनांत व तसेंच जुने तुरुंगांत पाठविण्याचा अधिकार या इलाक्यांतील मलिका माआझमाचे हे कोर्टाचे जज्ज्यांस व मुंबई शहरांतील व टापूंतील जस्टिस आफ् धि पीसांस व पोलिस माजिस्त्रेटांस देणें योग्य आहे यास्तव खालीं लिहिल्याप्रमाणें ठरविलें आहे :—

हे कोर्टानें ज्या मनुष्यांस सक्त कैदेची वगैरे शिक्षा करण्याचा ठराव केला असेल त्या मनुष्यांस मुबईतील हौस आफ् करेक्शनांत किंवा जुनें तुरुगांत कैद ठेवण्याचा अधिकार आहे.

१. हा आक्ट ठरल्याचे तारिखे पासून या इलाक्यांतील मलिका माआझमाचें इन्साफाचें हे कोर्ट कोणा मनुष्यास सक्त कैदेचीं म्हणजे सक्त मजुरीचे कैदेची किंवा एकांत कैदेची शिक्षा ठरवील तेव्हां त्या मनुष्यास आपणास योग्य वाटेल त्या प्रमाणें मुंबईतील हौस आफ् करेक्शनांत किंवा जुने तुरुंगांत कैद ठेवण्या विषयीं हुकूम करण्याचा अधिकार इनसाफाचे सदर्हू कोर्टाचे जज्ज्यास किंवा जज्ज्यांस आहे. हौस आफ् करेक्शन शरीफचे ताब्यांत असलें किंवा नसलें तथापि चिंता नाहीं.

सदर्हू कोर्टानें ज्या मनुष्यांस काळेपाण्यावर पाठविण्याची वगैरे शिक्षा ठरविली असेल त्या मनुष्यांस मुंबईतील हौस आफ् करेक्शनांत किंवा जुने तुरुंगांत ठेवावें.

२. हा आक्ट ठरल्याचे तारिखे पासून या इलाक्यांतील हे कोर्ट कोणा मनुष्यास काळे पाण्यावर पाठविण्याची शिक्षा ठरवील किंवा दासपणाची शिक्षा ठरवील तेव्हां ते तेथें पाठविले जात तोंपर्यंत सदर्हू कोर्टाचे जज्ज्याचे किंवा जज्ज्यांचे नजरेस येईल त्या प्रमाणें त्या मनुष्यास मुंबईतील हौस आफ् करेक्शनांत किंवा जुने तुरुंगांत ठेवावें. मग तें हौस आफ् करेक्शन शरीफचे ताब्यांत असलें किंवा नसलें तरी चिंता नाहीं.

जस्टिस आफ् धि पीसानें किंवा पोलिस माजिस्त्रेटानें ज्या मनुष्यांस सक्त कैदेची वगैरे शिक्षा ठरवि[illegible] असेल त्या मनुष्यांस मुंबईतील हौस आफ् करेक्शनांत किंवा जुने तुरुंगांत ठेवावें.

३. हा आक्ट ठरल्याचे तारिखे पासून जस्टिस आफ् धि पीस किंवा पोलिस माजिस्त्रेट् कोणा मनुष्यास सक्त कैदेची ह्मणजे सक्त मजूरीचे कैदेची शिक्षा ठरवील तेव्हां आपणास योग्य वाटेल त्याप्रमाणे त्या मनुष्यास मुंबईतील हौस आफ् करेक्शनांत किंवा जुने तुरुंगांत ठेवण्या विषयीं हुकूम करण्याचा अधिकार त्या जस्टिस आफ धि पीसास किंवा माजिस्त्रेटास आहे. मग तें हौस आफ् करेक्शन शरीफचे ताब्यांत असलें किंवा नसलें तरी चिंता नाहीं.

(True Translation)

VENAYEK WASSOODEW,

Oriental Translator to Government.

હૌસ આફ કરેક્શનમાં (એટલે નવા તુરંગમાં) અથવા કૌનટી જેલમાં (એટલે જુના તુરંગમાં) ગુન્હેગારોને કેદ રાખવાનો હુકમ કરવાનો અધિકાર મુંબઈની હૈ કોર્ટના જડજોને તથા બીજા અધિકારીઓને આપવા બાબતના આક્ટનો મસુદો.

ઉદ્દેશ.

જુદા જુદા ગુન્હા બાબત જે કેદીઓને હૌસ આફ કરેક્શનમાં કેદ રાખવાનો વખતે વખતે ઠરાવ થાય તે સઘળાનો સમાસ થાય તેટલી ત્યાંહાં જગા નથી તેથી ફોજદારી ઈનિસાફ કરવાનાં કામને ઘણી અડચણ પડે છે વાસ્તે, અને કેદીઓને મુંબઈના હૌસ આફ કરેક્શનમાં તથા જુના તુરંગમાં મોકલવાનો અધિકાર આ ઈલાકાની મલિકા માઆઝમાની હૈ કોર્ટના જડજોને તથા મુંબઈ શેહેરના તથા ટાપુના જસ્ટિસ આફ ધી પીસોને તથા પોલીસ માજિસ્ટ્રેટોને આપવો યોગ્ય છે વાસ્તે હેઠળ લખ્યા પ્રમાણે ઠરાવ્યું છે:—

હૈ કોર્ટે જે માંણસોને સકત કેદ વગેરેની સજા કરવાનો ઠરાવ કર્યો હોય તે માંણસોને મુંબઇનાં હૌસ આફ કરેક્શનમાં અથવા જુના તુરંગમાં કેદ રાખવાનો અધિકાર છે.

૧. આ આક્ટ ઠર્યાંની તારીખથી આ ઇલાકાની મલિકા માઆઝમાની ઈનિસાફની હૈ કોર્ટ કોઈ માંણસઉપર સકત કેદની એટલે સકત મજુરી સાથે કેદની અથવા એકાંત કેદની સજા ઠરાવે ત્યારે તે માંણસને પોતાને યોગ્ય લાગે તેપ્રમાણે મુંબઈના હૌસ આફ કરેક્શનમાં અથવા જુના તુરંગમાં કેદ રાખવાનો હુકમ કરવાનો અધિકાર ઈનિસાફની સદરહુ કોર્ટના જડજને અથવા જડજોને છે. પછી હૌસ આફ કરેક્શન શરીફના તાબામાં હોય કે નહીં હોય તે વાતની ચિંતા નથી.

સદરહૂ કોર્ટે સમુદ્રપાર કરવા વગેરેની જે માંણસો ઉપર સજા ઠરાવી હોય તે માંણસોને મુંબઇનાં હૌસ આફ કરેક્શનમાં અથવા જુના તુરંગમાં રાખવાં.

૨. આ આક્ટ ઠર્યાંની તારિખથી આ ઈલાકાની હૈ કોર્ટ સમુદ્રપાર કરવાની અથવા શાસનિક દાસત્વની શિક્ષા કોઈ માંણસઉપર ઠરાવે ત્યારે તેને સમુદ્રપાર કરે ત્યાંહાંલગી સદરહુ કોર્ટના જડજની અથવા જડજોની નજરમાં આવે તેપ્રમાણે તે માંણસને મુંબઈના હૌસ આફ કરેક્શનમાં અથવા જુના તુરંગમાં રાખવો. પછી તે હૌસ આફ કરેક્શન શરીફના તાબામાં હોય કે નહીં હોય તે વાતની ચિંતા નથી.

જસ્ટિસ આફ ધી પીસે અથવા પોલીસ માજીસ્ટ્રેટે જે માંણસો ઉપર સકત કેદ વગેરેની સજા ઠરાવી હોય તે માંણસોને મુંબઇનાં હૌસ આફ કરેક્શનમાં અથવા જુના તુરંગમાં રાખવાં.

૩. આ આક્ટ ઠર્યાંની તારિખથી જસ્ટિસ આફ ધી પીસ અથવા પોલીસ માજિસ્ટ્રેટ કોઈ માંણસ ઉપર સકત કેદની એટલે સકત મજુરી સાથે કેદની સજા ઠરાવે ત્યારે પોતાની નજરમાં આવે તેપ્રમાણે તે માંણસને મુંબઈનાં હૌસ આફ કરેકશનમાં અથવા જુના તુરંગમાં રાખવાનો હુકમ કરવાને તે જસ્ટિસ આફ ધી પીસ અથવા માજિસ્ટ્રેટ મુખ્તયાર છે. પછી હૌસ આફ કરેક્શન શરીફના તાબામાં હોય કે નહીં હોય તે વાતની ચિંતા નથી.

(True Translation)

VENAYEK WASSOODEW,
Oriental Translator to Government.